

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ο'	ΤΕΥΧ. Α'	ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308	1-15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1993	ΑΡΙΘ. 13
---------	----------	---	-----------------------	----------

ΤΟ «Ε' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΠΙΣΤΕΩΣ ΚΑΙ ΤΑΞΕΩΣ» EN SANTIAGO DE COMPOSTELA

Ἐπὶ πολλοὺς μῆνας ἐν τοῖς κυρίοις ἀρθροῖς τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» ἐξητάσαμεν τὰ ζητήματα τῆς «Οὐνίας» καὶ τῆς κυριωτέρας γενεσιουργοῦ αἰτίας αὐτῆς, ἥτοι τοῦ Παπικοῦ Πρωτείου. Ἐπιφυλασσόμενοι, ὅπως εἰς προσεχῆς τεύχος κατακλείσωμεν τὴν σειρὰν τῶν ἀρθρῶν τούτων διὰ δεοντολογικῶν ἐπισημάνσεων καὶ συμπερασμάτων, ζητοῦμεν τὴν ἄδειαν τῶν ἀναγνωστῶν, ἵνα εἰς μίαν μικροτέραν νέαν σειρὰν ἀρθρῶν ἀναφερθῶμεν εἰς τὴν πρόσφατον οἰκου-

---

Τοῦ κ. **Εὐαγγέλου Α. Θεοδώρου**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

μενικὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικαιρότητα, ἥτοι εἰς τὰς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Αὐγούστου γενομένας ἐν βορειοδυτικῇ Ἰσπανίᾳ οἰκουμενικὰς συναντήσεις, αἵτινες ἀποτελοῦν σταθμὸν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

* * *

Συμφώνως πρὸς ἀπόφασιν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου, ληφθεῖσαν τὴν 9ην Ὀκτωβρίου 1992, ὁ ὑπογραφόμενος μετέσχεν ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πολλαπλῶν ἐκδηλώσεων τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις» (Faith and Order Commission) τοῦ «Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν», γενομένων ἐν τῇ πόλει Santiago de Compostela (Κιλικία τῆς Ἰσπανίας). Αἱ ἐκδηλώσεις αὗται εἶναι αἱ ἑξῆς: 1) Συνεδρία τῆς «Διαρκοῦς (Ἐκτελεστικῆς) Ἐπιτροπῆς» (Standing Commission) τῆς «Faith and Order Commission» (2-3 Αὐγούστου 1993). 2) Τὸ «Ε' Παγκόσμιον Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως» (Fifth World Conference on Faith and Order) ἐπὶ τοῦ θέματος «Πρὸς κοινωνίαν ἐν πί-

στει, ζωῇ καὶ μαρτυρίᾳ» (Towards Koinonia in Faith, Life and Witness) (3-14 Αὐγούστου 1993). 3) Συνεδρία τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ Τάξεως (Plenary Faith and Order Commission) (14-15 Αὐγούστου 1993) καὶ 4) ἐκ νέου Συνεδρία τῆς «Διαρκοῦς (Ἐκτελεστικῆς) Ἐπιτροπῆς» Πίστεως καὶ Τάξεως (Standing Commission on Faith and Order) (15-16 Αὐγούστου 1993). Ὡς εἶναι φανερόν, ἡ σπουδαιότερα τῶν ἐκδηλώσεων τούτων εἶναι ἡ ὑπ' ἀρ. 2, ἐνῶ αἱ δορυφορικὸν χαρακτήρα ἔχουσαι ὑπ' ἀρ. 1, 3 καὶ 4 συνεδρία ἀφεῶρων εἰς τὴν προετοιμασίαν ἢ ἀξιολόγησιν ἢ ἀξιοποίησιν ἐκείνης. Τῆς δευτέρας τῶν ἐκδηλώσεων τούτων, ἥτοι τοῦ πολυήμερου «Ε' Παγκοσμίου Συνεδρίου Πίστεως καὶ Τάξεως», μετέσχεν ὡσαύτως ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Καθηγητῆς κ. Βλάσιος Φειδᾶς. Περὶ τῶν οἰκουμενικῶν αὐτῶν συναντήσεων ἄς ἐπιτραπῇ κατωτέρω νὰ ἐπισημάνω τὰ ἑξῆς:

1) **Συνεδρία τῆς «Διαρκοῦς (Ἐκτελεστικῆς) Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ Τάξεως» (2-3 Αὐγούστου 1993).**

Κατὰ τὰς συνεδρίας ταύτας τῆς τριακονταμελοῦς «Διαρκοῦς Ἐπιτροπῆς» (2-3 Αὐγούστου 1993), καθ' ἃς συνεζητήθησαν διαδικαστικὰ θέματα, ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἐπακολουθήσαν «Ε' Παγκόσμιον Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως», διεμαρτυρήθη διὰ τὸν τρόπον τῆς γενομένης ἐν Γενεύῃ προετοιμασίας τοῦ — εἰς τοὺς μετασχόντας τοῦ Συνεδρίου τούτου — διανεμηθέντος πρὸς συζήτησιν κειμένου ὑπὸ τὸν τίτλον: «Towards Koinonia in Faith, Life and Witness — A discussion paper, April 1993». Κατὰ τὴν ἀγγλιστὴν γενομένην διαμαρτυρίαν μου ἐτόνισα, ὅτι τὸ κείμενον αὐτὸ περιέχει πολλὰς νέας παραγρά-

φους καὶ διατυπώσεις, περὶ τῶν ὁποίων οὐδεμία προηγήθη συζητήσεις κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχετικοῦ «κειμένου ἐργασίας» (Working Paper) εἶτε ὑπὸ τῆς «Διαρκoῦς (Ἐκτελεστικῆς) Ἐπιτροπῆς», εἶτε ὑπὸ τῆς πρὸς τοῦτο ὀρισθείσης ὁμάδος μελῶν αὐτῆς (Working Paper Group), ἅτινα συνητήθησαν ἐπανεὶλημμένως διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τελικὴν ἀποκρυστάλλωσιν τοῦ τελικοῦ κειμένου. Ποῖον ἦτο τὸ νόημα τῆς μακρᾶς καὶ ἐπιπλέον ἐργασίας πρὸς διόρθωσιν λέξεων καὶ βελτίωσιν ἐκφράσεων, ἐφ' ὅσον εἰς τὸ τέλος ὑπερεφαλαγγίσθη ἡ «Διαρκῆς (Ἐκτελεστικῆ) Ἐπιτροπῆ» καὶ ἐρήμην αὐτῆς προσετέθησαν ἐν Γενεῦῃ εἰς τὸ ὡς ἄνω κείμενον ὀλόκληροι παράγραφοι, ληφθεῖσαι ἐκ τοῦ μικροῦ βιβλίου «Costly Unity»; Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν μιᾷ καὶ μόνη consultation ἠτοιμάσθη ὑπὸ ὀλιγομελοῦς ὁμάδος προσώπων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Τμημάτων Unit I (Unity and Renewal = Ἐνότης καὶ Ἀνανέωσις) καὶ Unit III (Justice, Peace and Creation = Δικαιοσύνη, Εἰρήνη καὶ Δημιουργία) τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὡς ἐτονίσθη ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς διαμαρτυρίας μου, ἡ «Διαρκῆς (Ἐκτελεστικῆ) Ἐπιτροπῆ» καὶ ἡ πρὸς ἀποκρυστάλλωσιν τοῦ κειμένου εἰδικῶς ὀρισθεῖσα ὁμάς μελῶν αὐτῆς (Working Paper Group) ἀντικατεστάθησαν, ὡς μὴ ὄφελε, ὑπὸ τῆς «αὐθεντίας» τῶν συντακτῶν τοῦ κειμένου «Costly Unity». Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος «αὐθεντία» κατέστησε τρόπον τινὰ περιττὴν τὴν προηγηθεῖσαν μακροχρόνιον σκληρὰν προσπάθειαν τῶν «Faith and Order Standing Commission» καὶ «Working Paper Group», ὡς καὶ τοπικῶν (περιφερειακῶν, regional) θεολογικῶν συνεδρίων (ἐν Ἀφρικῇ, Ἀσίᾳ, Εἰρηνικῶ, Καραϊβικῇ, Εὐρώπῃ, Λατινικῇ Ἀμερικῇ, Ἑγγὺς Ἀνατολῇ καὶ Βορείῳ Ἀμερικῇ) πρὸς τελικὴν ἐν ταῖς λεπτομερείαις διαμόρφωσιν τοῦ κειμένου, ὅπερ θὰ συνεζητεῖτο ἐν Santiago de Compostela. Διὰ τὸς τόσους συνέδρια καὶ ἔξοδα διὰ τὴν ἀποκρυστάλλωσιν κειμένου, τὸ ὅποιον τελικῶς μόνον ἐν μέρει θὰ ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν;

2) Τὸ «Ἐ' Παγκόσμιον Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως» (3-14 Αὐγούστου 1993).

Τὸ ἐν Santiago de Compostela «Παγκόσμιον Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως» εἶναι πέμπτον κατὰ σειρὰν. Τὰ προηγηθέντα σχετικὰ Παγκόσμια Συνέδρια ἐγένοντο ἐν Lausanne (1927), Edinburgh (Σκωτία) (1937), Lund (Σουηδία)

(1952), Montreal (1963). Τοῦ μετὰ ὀλόκληρον τριακονταετίαν συνελθόντος «Ἐ' Παγκοσμίου Συνεδρίου Πίστεως καὶ Τάξεως» μετέσχον πλέον τῶν 440 προσώπων, ἐν οἷς 210 περίπου ἦσαν ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ διαφόρων Χριστιανικῶν Κοινοτήτων. Διὰ πρώτην φοράν ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία διὰ 26 ἀντιπροσώπων μετέσχε Παγκοσμίου Συνεδρίου Πίστεως καὶ Τάξεως. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη, ὡς γνωστόν, παρὰ τὸ γεγονός ὅτι δὲν εἶναι ὀργανικὸν μέλος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, μετέχει τοῦ ἔργου τῆς «Ἐπιτροπῆς Πίστεως καὶ Τάξεως», εἰς τὴν ὁποίαν αὕτη ἐκπροσωπεῖται διὰ 12 ὀργανικῶν μελῶν. Ἐκτὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν, παρίσταντο 13 ἐπίσημοι προσκεκλημένοι, 11 ἐκπρόσωποι παγκοσμίων χριστιανικῶν κοινοτήτων (Christian World Communions), 3 ἐκπρόσωποι τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἰσπανίας, 14 ὁμιληταί, 37 σύμβουλοι, 29 νέοι θεολόγοι, 40 νεαροὶ Stewards (= φροντισταί, ξεναγοί), 6 μέλη τοῦ ἐν Γενεῦῃ Προσωπικοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καὶ Τάξις», 34 μέλη τοῦ συνεργαζομένου (co-opted) Προσωπικοῦ διαφόρων Ἐκκλησιῶν, 14 μέλη τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ 17 ἐκπρόσωποι τοῦ Τύπου, τοῦ Ραδιοφώνου, τῆς Τηλεοράσεως, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Βιβλιοπωλείου τῆς Γενεῦης καὶ τοῦ Τεχνικοῦ Προσωπικοῦ, τὸ ὅποιον ἐφρόντιζε διὰ τὴν σύγχρονον μετάφρασιν τῶν ὁμιλιῶν καὶ συζητήσεων, αἵτινες ἐγένοντο ἐν ἀγγλικῇ, γαλλικῇ, γερμανικῇ, ρωσικῇ καὶ ἰσπανικῇ γλώσσῃ. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ipso jure πάντων τῶν μετεχόντων τοῦ Συνεδρίου Ὁρθοδόξων ἦτο ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας, Ὑπέρτιμος καὶ Ἐξαρχος πάσης Ὠκεανίας κ. Στυλιανός. Ἄλλοι ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἦσαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου, Καθηγητὴς τῶν Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης καὶ Λονδίνου καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἰωάννης Ζηζιούλας, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Διοκλείας κ. Κάλλιστος Ware, ὁ γνωστὸς ἐν τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ Πανοσ. Ἀρχιμ. καὶ Καθηγητῆς πατῆρ Γεννάδιος Λυμούρης, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος καὶ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Durham πατῆρ Γεώργιος Δράγας, ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Graz Καθηγητῆς τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας κ. Γρηγόριος Λαρεντζάκης, ἡ ἐν Ἡνωμέναις Πολι-

τείαις Καθηγήτρια Δρ Κυριακὴ Fitzgerald καὶ ἡ ἐν Παρισίοις ὀρθόδοξος ρωσὶς Dr Sophie Deicha. Ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἦσαν ὡσαύτως ὡς Σύμβουλοι ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος καὶ Καθηγητὴς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ (Brookline - Βοστώνη) πατὴρ Θωμᾶς Fitzgerald καὶ ὁ ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Κέντρῳ τῆς Φρανκφούρτης Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Δρ Ἀθανάσιος Βασδέκης. Ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἰδικώτερον τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς παρίστατο εἰς τὰς τάξεις τῶν Νέων Θεολόγων ἡ Δρ Valerie Karras. Ἐκ τῆς αὐτῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς προήρχοντο ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος πατὴρ Δρ. Μίλων Εὐθυμίου, ὅστις ἀνέγνωσε τὸ εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν σταλὲν εἰς τὸ Παγκόσμιον Συνέδριον Μήνυμα τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κ. Ἰακώβου, καὶ ἡ ὡς Steward διακονοῦσα ἐν τῷ Συνεδρίῳ τούτῳ δ. Δέσποινα Prassas. Εἰς τὴν δύναμιν τῶν συνεργατῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνήκε καὶ ἡ κ. Tomoko Faerber-Endokimov, ὡς καὶ ὁ ἐν Μασσαλία Πανοσ. Ἀρχιμ. π. Ἰωακείμ Τσοπάνογλου, ὅστις ἐξ ἐπόψεως ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ἐνεψύχωνε τὰς λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις τοῦ Συνεδρίου. Εἰς τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας αὐτοῦ αἰσθητὴ ἦτο ἡ παρουσία καὶ δύο ἄλλων στελεχῶν τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἦτοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γαλλίας καὶ Ἐξάρχου πάσης Ἰβηρίας κ. Ἱερεμίου καὶ τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Προϊσταμένου τοῦ ἐν Μαδρίτῃ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Ἱ. Ναοῦ π. Δημητρίου Τσαμπαρλή.

Τὸ Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἐξεπροσώπησαν εἰς τὸ Παγκόσμιον Συνέδριον ὡς ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ ὁ πατὴρ Kwane Joseph Labi (Legon, Ghana) καὶ ὁ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Λέκτωρ Δρ Ἐμμανουὴλ Περσελῆς. Ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ἀντιοχείας ἦτο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βύβλου καὶ Βοτρώων, Ὑπέρτιμος καὶ Ἐξάρχος παντὸς Ὁρους Λιβάνου κ. Γεώργιος Khodt. Ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ὡς ἀντιπρόσωποι παρίσταντο (κατὰ τὴν ἐν τῷ καταλόγῳ ἀλφαβητικὴν σειρὰν), οἱ ἐν τῷ Τμήματι Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποθέσεων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐργαζόμενοι Πρωτοπρεσβύτερος Καθηγητὴς πατὴρ Vitaly Boronov,

δ. Ὀλγα Ganaba, Καθηγητὴς κ. Nicolas Lossky (Παρίσοι), ὁ ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ St. Petersburg Πανοσ. Ἠγούμενος Veniamin Novik, ὁ Καθηγητὴς κ. Alexy Osipov καὶ ὁ κ. Georgy Ziablintsey. Ἐπίσης παρίσταντο ὡς συνεργάτιδες τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας αἱ κυραὶ Natalia Chernyki καὶ Zinaida Nosova. Ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἦτο ὁ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Βελιγραδίου Καθηγητὴς Δρ Pribislav Simic, ἐνῶ παρίστατο ὡς συνεργάτης ὁ ἐν Σικάγῳ πατὴρ Milos Vesin. Ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας παρευρίσκειτο ὡς ἀντιπρόσωπος ὁ πατὴρ Δρ Joan Sauca, ἐνῶ ἦτο αἰσθητὴ ἡ ἔνεκα κωλύματος ἀπουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μολδαβίας κ. Daniel. Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἀντιπρόσωπος ἦτο ὁ λιαν γνωστὸς ἐν τῇ Χριστιανικῇ Οἰκουμένῃ Σεβ. Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κ. Χρῦσανθος. Ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας παρίστατο ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ὁ Καθηγητὴς Δρ Hristo Hristov, ἐνῶ ὁ εἰς τὴν αὐτὴν Ἐκκλησίαν ἀνήκων Καθηγητὴς Todor Sabev παρίστατο ὡς ἡγετικὸν στέλεχος τῶν ἐν Γενεύῃ Κεντρικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐκ τῆς Ἀυτονομῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Τσεχοσλοβακίας παρίσταντο αἱ Dr Marian Nadzam ὡς ἀντιπρόσωπος καὶ Prof. Eva Suvarska ὡς σύμβουλος. Ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκτὸς τῶν δύο ἀντιπροσώπων αὐτῆς Καθηγητῶν Εὐαγγ. Θεοδώρου καὶ Βλ. Φειδᾶ, παρίσταντο καὶ οἱ ἐκ Γενεύης προσκληθέντες δ. Αἰκατερίνη Χιωτέλλη ὡς σύμβουλος καὶ κ.κ. Χριστάκης καὶ Τσοπανίδης ὡς νέοι θεολόγοι.

Ὁ ἔνεκα κωλύματος ἀπουσιάζων ἐκ τῆς διευθυνοῦσης τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου πηδαιολογικοῦ ὁμάδος (Steering Group) Αἰδεσιμολογιώτατος Κοσμήτωρ τοῦ Hellenic College καὶ Καθηγητὴς τῆς «Holy Cross Greek Orthodox School of Theology» (Brookline - Βοστώνη) καὶ Ἀντιπρόεδρος (Vice - Moderator) τῆς «Faith and Order Commission» π. Ἐμμανουὴλ Κλάμης, ὅστις εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀνεπληρώθη ἐν τῷ Συνεδρίῳ οὐχὶ ὑπὸ ἑτέρου ἀντιπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Nicolas Lossky, ἐκπροσώπου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας. Ὠσαύτως ὁ ἀνήκων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν συντάξεως τοῦ Μηνύματος τοῦ Συνεδρίου ὀρθόδοξος πατὴρ Thomas Hopko,

Καθηγητής ἐν τῷ Σεμιναρίῳ τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου (Νέα Ὑόρκη), ὅταν ἀνεχώρησε πρὸ τῆς διαμορφώσεως τοῦ Μηνύματος αὐτοῦ, δὲν ἀνεπληρώθη, ὡς θὰ ἔπρεπε, ὑπὸ ἐτέρου Ὁρθοδόξου.

Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ «Ε' Παγκόσμιον Συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως» εἶχε σχεδὸν τελείαν ὀργάνωσιν, ἔνεκα τῆς ὁποίας τὰ πάντα (συνεδρίασις Ὀλομελείας, Τμημάτων καὶ Ὁμάδων) συνεστίασις λατρευτικαὶ συνάξεις ἐκδρομαί ταυτόχρονοι μεταφράσεις τῶν ὁμιλιῶν καὶ συζητήσεων εἰς διαφόρους γλώσσας προετοιμασίαι, ἐκτυπώσεις καὶ διανομαὶ πολυγλώσσων κειμένων ἐκκαθάρσις ἐκκρεμῶν οἰκονομικῶν ὑποθέσεων κ.τ.τ.) ἐρρυθμίζοντο καὶ ἐφέροντο εἰς πέρας ἄνευ δυσχερείας τινός. Τὰ πάντα ἐλειτούργουν κατὰ ὑποδειγματικὸν τρόπον.

Αἱ Συνεδρίασις τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συνεδρίου ἐγένοντο ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ Ἀθλητισμοῦ (Sports Hall) τοῦ Colegio La Salle, ἐνῶ αἱ συναντήσεις τῶν μελῶν τῶν Τμημάτων καὶ τῶν 17 Ὁμάδων ἐργασίας, ὡς καὶ τῶν 120 μελῶν τῆς «Plenary Faith and Order Commission» καὶ τῶν 30 μελῶν τῆς «Faith and Order Standing Commission» ἐγένοντο ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς Escuela Universitaria de Trabajo Social καὶ τοῦ Institute de Estudios Teológicos (ἐντὸς τοῦ μεγαλοπρεποῦς κτιρίου τοῦ Seminario Mayor). Ἐπίσης ἰδιαίτεραι συναντήσεις ἐγένοντο τὸσον τῶν ἐκπροσωπούντων γεωγραφικὰς περιοχὰς (Ἀφρικῆς, Ἀσίας - Εἰρηνικοῦ, Μέσης Ἀμερικῆς - Καραϊβικῆς, Εὐρώπης, Λατινικῆς Ἀμερικῆς, Ἑγγύς Ἀνατολῆς, Βορείου Ἀμερικῆς), ὅσον τῶν Ὁρθοδόξων (δίς), τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἠνωμένων ἢ ὑπὸ ἔνωσιν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν Γυναικῶν καὶ τῶν Νέων Θεολόγων.

Ἡ ἐπίσημος ἑναρξίς τοῦ Συνεδρίου ἐπεσημάνθη τὴν 4ην Αὐγούστου 1993 δι' οἰκουμενικῆς ἐσπερινῆς λατρευτικῆς ἐκδηλώσεως, γενομένης ἐν τῷ μεγαλοπρεπεῖ μεσαιωνικῷ Καθεδρικῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἰακώβου, υἱοῦ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ὁ Ἀπόστολος Ἰάκωβος, — ὅστις θεωρεῖται προστάτης τῆς Ἰσπανικῆς Κιλικίας, ὅλης τῆς Ἰσπανίας καὶ πολλῶν περιοχῶν τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς —, ἐμψυχώνει, ὡς γνωστὸν, τὴν ἰδρυσιν, τὴν ζωὴν, τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς θρύλους τῆς πό-

λεως Santiago de Compostela, ἣτις εἶναι προσκυνηματικὸν κέντρον, εἰς τὸ ὁποῖον συρρέουν σήμερον ἑκατομμύρια ρωμαιοκαθολικῶν προσκυνητῶν. Τῆς ἐν τῷ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου ἐπίσημου ἑναρκτηρίου λατρευτικῆς ἐκδηλώσεως προεξήρχεν ὁ διακεκριμένος Ρωμαιοκαθολικὸς Ἀρχιεπίσκοπος τῆς περιοχῆς Antonio Maria Rouco Valera. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὴν λήξιν τοῦ Συνεδρίου ἐγένετο Εὐχαριστιακὴ Θεία Λειτουργία τῶν Ἰσπανικῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν, καθ' ἣν ἐγένετο αἰσθητὴ τὸσον ἡ Intercommunio τῶν Προτεσταντῶν καὶ τῶν Ἀγγλικανῶν, ὅσον καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἀποχὴ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἐπλαισιούντο διὰ καθημερινῶν οἰκουμενικῶν προσευχῶν, βιβλικῶν μελετῶν καὶ λατρευτικῶν πρωϊνῶν καὶ ἑσπερινῶν ἐκδηλώσεων. Ἰδιαίτερος μνημονεύομεν τὰς ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων ὀργανωθείσας λατρευτικὰς συνάξεις. Πολλοὶ ἐκ τῶν ἑτεροδόξων παρηκολούθησαν τὰς Ὁρθοδόξους Εὐχαριστιακὰς Θείας Λειτουργίας καὶ ἰδίως τὸν ἐπὶ τῇ Ἑορτῇ τῆς Μεταμορφώσεως Ὁρθόδοξον Ἐσπερινόν, καθ' ὃν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανὸς ἐξεφώνησεν ἀγγλιστὶ ἐντυπωσιακὸν διὰ τὸ θεολογικὸν τοῦ βάθους λόγον, ὅστις ἐξῆρε τὴν θεολογικὴν, ἀνθρωπολογικὴν καὶ ἐσχατολογικὴν διάστασιν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὸν Ρωμαιοκαθολικὸν Ἐσπερινὸν τῆς 7ης Αὐγούστου γνησίως οἰκουμενικὸν ὑπῆρξε τὸ ὡραῖον κήρυγμα τοῦ διαπρεποῦς φιλορθοδόξου Ρωμαιοκαθολικοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Würzburg τῆς Γερμανίας Paul-Werner Scheele.

Ἀλλὰ διὰ τὰς οἰκουμενικὰς ἐκδηλώσεις ἐν Santiago de Compostela δέον νὰ λεχθῶν ἀκόμη πολλὰ.

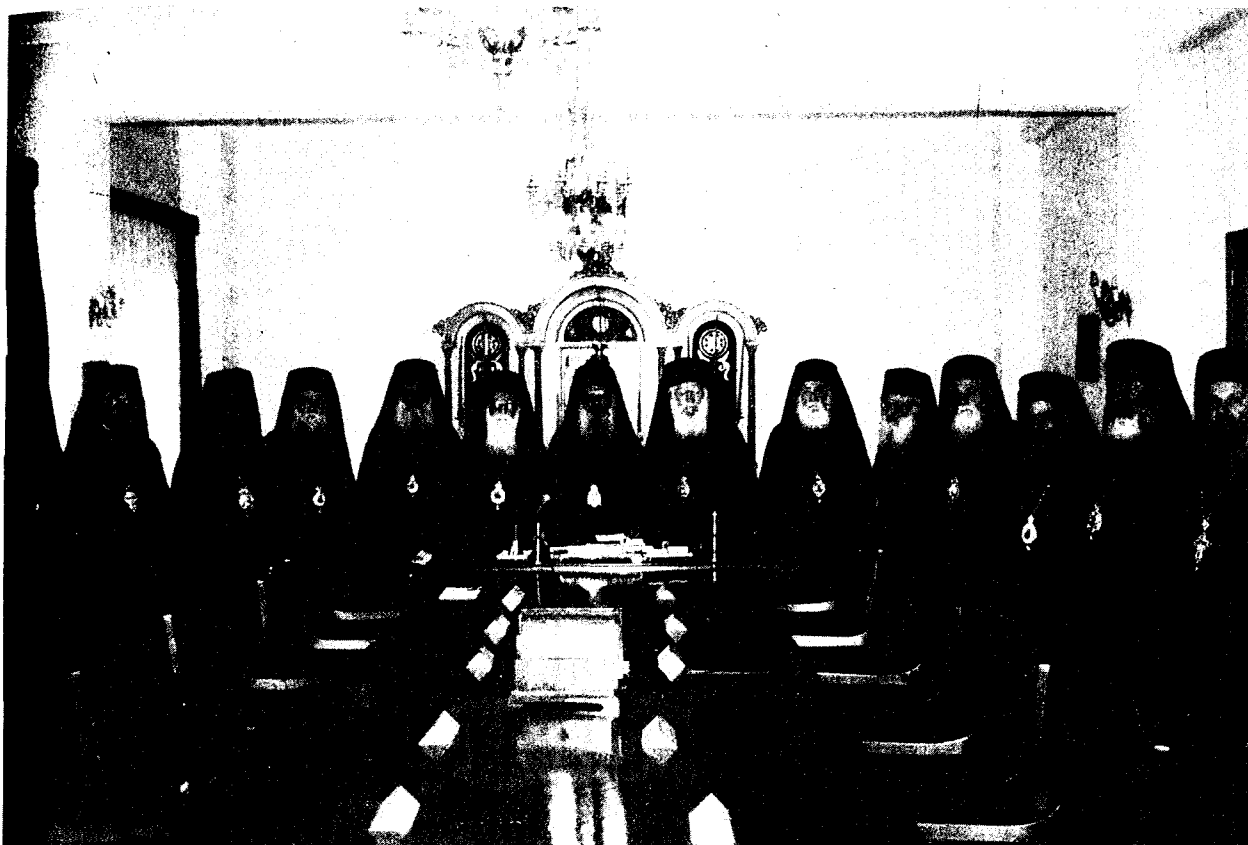
(Συνεχίζεται)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» καὶ «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγὴ τῆς διευθύνσεώς τους νὰ τὴ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21 Ἀθήνα, ἀναφέροντας ἀπαραίτητα καὶ τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γὰ νὰ γίνετα κανονικὰ ἡ ἀποστολὴ τῶν Περιοδικῶν.

Τηλ. 72 18 308, 72 51 149. Fax 72 26 597

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ 137ης ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1.9.1993 - 31.8.1994)

Τὰ Μέλη τῆς ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. **Σεραφεῖμ** καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. **Ἀντώνιος**, Κασσανδρείας κ. **Συνέσιος**, Δράμας κ. **Διονύσιος**, Θεσσαλονίκης κ. **Παντελεήμων**, Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. **Ἀμβρόσιος**, Πειραιῶς κ. **Καλλίνικος**, Ζακύνθου κ. **Παντελεήμων**, Κεφαλληνίας κ. **Σπυρίδων**, Τρίκης καὶ Σταγῶν κ. **Ἀλέξιος** καὶ Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. **Δημήτριος** (ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὴν πρώτην συνεδρίαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. **Διονύσιος** καὶ Περιστερίου κ. **Χρυσόστομος**). Ἐπίσης ὁ Ἀρχιγραμματεὺς πανοσ. ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνὸς **Καρπαθάκης** καὶ οἱ Γραμματεῖς πανοσ. ἀρχιμανδρῖται κ. Ἰγνάτιος **Λάππας** καὶ κ. Σεραφεῖμ **Παπακώστας**. (Φωτογρ. Χρ. Μπόνη).

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν α' συνεδρίαν αὐτῆς (1.9.1993) τῆς 137ης Συνοδικῆς Περιόδου (1.9.93 ἕως 31.8.94) συνεκρότησε τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια, δῶρισε τοὺς Σεβ. Συνέδρους ὡς Μέλη τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, συνεκρότησε τὰ Ὑπηρεσιακὰ καὶ τὰ Συμβούλια τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν κ.λπ., ὡς κάτωθι:

Α. ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστήριον:

- α) Πρόεδρος ὁ Σεβ. Κοζάνης κ. Διονύσιος.
- β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Ἐάνθης

κ. Ἀντώνιος, Πειραιῶς κ. Καλλίνικος, Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος.

Β. ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟΝ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Συνοδικῶν Δικαστήριον:

α) Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

β) Τακτικὰ Μέλη οἱ Σεβ. Μητροπολίται: Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, Δράμας κ. Διονύσιος, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Τρίκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος, Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδων καὶ Ζακύνθου κ. Παντελεήμων.

γ) Άναπληρωματικὸν μέλος δι' ἀμφοτέρω τὰ Δι-
καστήρια ὀρίζεται κατὰ νόμον ὁ Σεβ. Γουμενίσσης κ.
Δημήτριος.

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Συνοδικὰ Μέλη εἰς τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν.
590/77 συσταθείσας Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς ὀρίζονται
οἱ ἑξῆς Σεβ. Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς:

1. Ἀρχιγραμματείας: Ὁ Σεβ. Ξάνθης κ. Ἀντώ-
νιος.
2. Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης καὶ Μουσικῆς: Ὁ Σεβ.
Κοζάνης κ. Διονύσιος.
3. Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῶ Ἔργου: Ὁ
Σεβ. Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.
4. Δογματικῶν καὶ Νομοκανονικῶν Ζητημάτων:
Ὁ Σεβ. Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων.
5. Μοναχικοῦ Βίου: Ὁ Σεβ. Γουμενίσσης κ. Δημή-
τριος.
6. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ Νεότητος: Ὁ Σεβ.
Πειραιῶς κ. Καλλίνικος.
7. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων: Ὁ
Σεβ. Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Ἀλέξιος.
8. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορ-
φάσεως τοῦ Κλήρου: Ὁ Σεβ. Ξάνθης κ. Ἀντώνιος.
9. Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως:
Ὁ Σεβ. Ζακύνθου κ. Παντελεήμων.
10. Ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων: Ὁ Σεβ. Περιστερίου κ.
Χρυσόστομος.
11. Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας: Ὁ Σεβ.
Δράμας κ. Διονύσιος.
12. Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν: Ὁ Σεβ. Κεφαλληνίας
κ. Σπυρίδων.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Α. Ἀνώτερον Ἐπιτροπικὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκ-
κλησίας (Α.Υ.Σ.Ε.):

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Κοζάνης κ. Διονύσιος, ἀνα-
πληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ξάνθης κ. Ἀντωνίου.

Β. Τριμελὲς Ἐπιτροπικὸν Συμβούλιον (διὰ θέμα-
τα ὑπαλλήλων Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν):

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ.
Ἀμβρόσιος, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τρίκκης
καὶ Σταγῶν κ. Ἀλεξίου.

Γ. Τριμελὲς Ἐπιτροπικὸν Συμβούλιον (διὰ θέμα-
τα ὑπαλλήλων Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ Ἱ. Μητροπόλεων):

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Περιστερίου κ. Χρυσόστομος
ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Γουμενίσσης κ. Δημη-
τρίου.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

α) Τακτικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Κοζάνης κ. Διονύ-
σιος. 2) Ὁ Σεβ. Δράμας κ. Διονύσιος.

β) Ἀναπληρωματικὰ Μέλη: 1) Ὁ Σεβ. Ζακύνθου
κ. Παντελεήμων. 2) Ὁ Σεβ. Κεφαλληνίας κ. Σπυρί-
δων.

2. Τ.Α.Π.Ο.Κ.Ε.

Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ.
Ἀναπληρωτῆς αὐτοῦ ὁ Σεβ. Κοζάνης κ. Διονύσιος.

Τακτικὸν Μέλος ὁ Σεβ. Περιστερίου κ. Χρυσό-
στομος, με ἀναπληρωτὴν τὸν Σεβ. Κεφαλληνίας κ.
Σπυρίδωνα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Καστορίας κ. Γρηγόριος.

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΣ «ΔΙΠΤΥΧΩΝ»

Πρόεδρος: Ὁ Σεβ. Κοζάνης κ. Διονύσιος, ἀνα-
πληρούμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Γουμενίσσης κ. Δημητρίου.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπή: 1) Ὁ Σεβ. Δράμας κ.
Διονύσιος. 2) Ὁ Σεβ. Ζακύνθου κ. Παντελεήμων.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Στὴ σειρὰ «Θεωρία καὶ πράξη»:

* Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ (Εἰσαγωγή στὴν Και-
νὴ Διαθήκη). Τοῦ Γεωργίου Π. Σωτηρίου. Ἀριθμὸς 5,
σελίδες 144.

* ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛ-
ΚΩΝ. Συμβολὴ στὴν ποιμαντικὴ διακονία τῶν προσ-
ερχομένων στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Τοῦ ἀρχιμ.
Ἱεροθέου Σ. Βλάχου. Ἀριθμὸς 6, σελίδες 214.

Στὴ σειρὰ «Φυλλάδια ἐπικαιρότητας»:

* Ο ΝΕΟΣ ΑΓΙΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ ΙΕ-
ΡΕΥΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΝΑΣ. Τοῦ ἀρχιμ. Νικ. Ἱ.
Πρωτοπαπᾶ. Ἀριθμὸς 32, σελίδες 48.

* ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ. Τοῦ ἀρχιμ.
Γεωβ. Ἱ. Ραπτοπούλου. Μία συγκινητικὴ καὶ διδασκα-
τικὴ ἱστορία ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεο-
λόγου. Ἀριθμὸς 33, σελίδες 40.

Ἐπίσης κυκλοφόρησε:

* ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΕΩΡΟΣ — Ἡ Ρωμαϊκὴ Ἱ-
δέα καὶ τὸ ὄραμα τῆς Εὐρώπης. Τοῦ πρωτοπρ. Γεωρ-
γίου Δ. Μεταλληνοῦ, Καθηγητοῦ. Μία σὲ βάθος θεώ-
ρηση τῆς ἱστορίας τοῦ Νέου Ἑλληνισμοῦ. Σελίδες
380.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθ. Πρωτ. 403
Διεκπ. 896

Ἀθήνησι τῇ 8ῃ Ἰουλίου 1993

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2557

Πρὸς
τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τοὺς ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ κατορθώμασιν ἀρετῆς καὶ μαρτυρικῷ θανάτῳ τελειωθέντας εὐλαβεῖσθαι καὶ τιμᾶν, ἐτησίοις τε τελεταῖς καὶ ἐγκωμίοις γεραίρειν ὅσιον καὶ τῷ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας πληρώματι λυσιτελέστατον πέφυκεν, ἐπειδὴ ἡ τούτων μνήμη πρόξενος τυγχάνει ὠφελείας ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς τοῦ Χριστωνύμου πληρώματος.

Ἐπειδὴ τοίνυν τοιοῦτος τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν ἀνεδείχθη καὶ ὁ ἐν ἔτει 1821 ἐν Ἀδριανουπόλει διὰ τὴν ἀμώμητον ἡμῶν ὀρθόδοξον πίστιν μαρτυρήσας Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριλλος ὁ ΣΤ', ζήσας εἰς χρόνους δυσχερεῖς, πιστῶς δὲ καὶ θεαρέστως τὸν ἐπίγειον διανύσας δόλιχον, ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ συνελθούσα εἰς τακτικὴν Συνεδρίαν τῇ 3ῃ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου σωτηρίου ἔτους 1993, πρὸς τὴν θεάρεστον πολιτείαν καὶ τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἀπιδούσα, λαβοῦσα δ' ἅμα ὑπ' ὄψιν τὰ ὅσα δι' αἰτήσεων καὶ ἐκθέσεων πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑπέβαλον ὁ τε Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιάδος κ. Νικηφόρος οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ Πανελλήνιος Ὁμοσπονδία Ἑρακικῶν Σωματείων ὡς καὶ τὰ διαλαμβανόμενα ἐν σχετικῇ ἐκθέσει τῆς ἐπὶ τῶν Νομοκανονικῶν Ζητημάτων Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἐγνω, συνωδᾶ τῷ κοινῷ τῆς Ἁγιωτάτης Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἔθει, καὶ τῇ παραδόσει κατακολουθούσα, τὴν ἐποφειλομένην τῷ ἐν Θεῷ τελειωθέντι καὶ μαρτυρήσαντι ἐν ἔτει 1821 ὡς προεῖρηται Ἱεράρχῃ τὴν τοῖς ἁγίοις προσήκουσαν ἀπονείμει τιμῆν.

Διὸ καὶ θεσπίζομεν Συνοδικῶς καὶ διοριζόμεθα καὶ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι διακελευόμεθα ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὁ ἐν λόγῳ μάρτυς συναριθμῆται τοῖς ἀπ' αἰῶνος ἁγίοις καὶ μάρτυσι τῆς Ἐκκλησίας, ἱεροτελεστίας τι-

μώμενος καὶ ὕμνοις ἐγκωμίων γεραιρόμενος κατ' ἔτος τῇ 18ῃ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου.

Ὅθεν, ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐν δοξολογίᾳ πολλῇ πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεὸν ἀνακοινοῦσα ὑμῖν ταῦτα, παρακαλεῖ, ὅπως δι' ἐγκυκλίου ὑμῶν ἀναγγεῖλητε τῷ εὐσεβεῖ Κλήρῳ καὶ τῷ Χριστεπωνύμῳ λαῷ τῆς καθ' ὑμᾶς Θεοσώστου Παροικίας τὴν τοιαύτην συναρίθμησιν ὑπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν χορείαν τῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἐν ἔτει 1821 ἐν Ἀδριανουπόλει μαρτυρήσαντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ ΣΤ', προτρέψητε δὲ τοὺς πιστοὺς, ἵνα κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς μνήμης αὐτοῦ κατακλύζωσι τοὺς Ἱερούς Ναοὺς ἀναπέμποντες δεήσεις πρὸς τὸν Ὑψιστον, ἐπικαλούμενοι δ' ἅμα τὴν πρεσβείαν αὐτοῦ πρὸς ἁγιασμόν ψυχῆς τε καὶ σώματος.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος
- † Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
- † Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἄλμυρου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΛΕΟΠΑΣ
- † Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
- † Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ
- † Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἄλμωπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Καστορίας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ
- † Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ
- † Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσού καὶ Πλωμαρίου ΙΑΚΩΒΟΣ
- † Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2261
Διεκπ. 915

Ἀθήνησι τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1993

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2558

Πρὸς
Τὸν ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

Εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐ-
λογημένοι χριστιανοί, οἱ κατὰ τὴν Ἱερὰν Μητρόπο-
λιν Ἀττικῆς, χάρις εἴη ὑμῖν ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου Παν-
τοκράτορος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 15ης
τρέχοντος μηνὸς Ἰουλίου ἐ.ε., μετὰ τῆς δεούσης
εὐθύνης μελετήσασα τὴν μετὰ τὴν εἰς Κύριον ἐκδη-
μίαν τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς κυροῦ
Δωροθέου, ἐπισυμβάσαν τὴν 2αν Ἰουλίου ἐ.ε., δη-
μιουργηθεῖσαν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀττικῆς σο-
βαρὰν καὶ ἐκρυθμον κατάστασιν καὶ εὐρισκομένη
ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐνώπιον τοῦ ὀξυτάτου διχασμοῦ τοῦ
φιλοχρίστου αὐτῆς πληρώματος καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐ-
νώπιον τῆς ἐμμονῆς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπο-
λίτου κ. Νικοδήμου Γακτζιρούλη ὅπως ἐπανεέλθῃ καὶ
ἐγκατασταθῇ αὐτοδικαίως, ἥτοι ἄνευ οἰασδῆποτε
πράξεως τοῦ ἀρμοδίου ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου,
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας δηλονότι, εἰς
τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀττικῆς, ἐποθετήσεν αὐ-
τὸν κατ' ἄκραν ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν συμφώ-
νως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 12 τοῦ Ν.
1951/91 εἰς τὴν πρὸς τοῦτο ἰδρυθεῖσαν προσωρινήν,

προσωποπαγὴ καὶ περιστασιακὴν Ἱερὰν Μητρόπο-
λιν Ἀμαλιάδος.

Ταῦτα ἀγγέλλουσα πᾶσιν ὑμῖν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προτρέπεται ὑμῖν εἰ-
ρηνεύειν καὶ ἐντέλλεται ὑμῖν ἵνα ἀποδεξάμενοι τὸν
Σεβ. Μητροπολίτην Μεγάρων καὶ Σαλαμίνας κ. Βαρ-
θολομαῖον ὡς τὸν κανονικὸν Τοποτηρητὴν τῆς χη-
ρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς πείθησθε
καὶ ὑπέικητε αὐτῷ, μνημονεύητε δὲ οἱ κληρικοὶ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ
δεήσεσι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ἀπονέμμε
δ' αὐτῷ πάντες ὡς πνευματικῶ ὑμῶν πατρὶ πᾶσαν
τιμὴν, ἀπέχοντες πάσης κοινωνίας μεθ' ἑτέρου τι-
νὸς Ἀρχιερέως ἀντικανονικῶς οἰκειοποιουμένου τὸν
τίτλον τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς, ἀπευθυνόμενοι
τοῦ λοιποῦ πρὸς τὸν Σεβ. Τοποτηρητὴν ἢ τὸν νόμι-
μον αὐτοῦ ἀναπληρωτὴν διὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν
ὑπόθεσιν ὑμῶν.

Ἡ δὲ χάρις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σωτήρος ἡμῶν
καὶ τὸ ἀπειρον Αὐτοῦ ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2349
Διεκπ. 945

Ἀθήνησι τῇ 20ῃ Ἰουλίου 1993

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
Τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
καὶ τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος καὶ ἡ τοιαύτη τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὰς
συνεδρίας τῆς 13ης καὶ 15ης Ἰουλίου ἐ.ε. ἀντιστοι-

χωσ, ἐπιληφθεῖσαι τοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀτ-
τικῆς ἀνακύψαντος θέματος, μετὰ τὴν εἰς Κύριον
ἐκδημίαν τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου αὐτῆς κυ-

ροῦ Δωροθέου καὶ τὴν αὐθαίρετον καὶ αὐτόβουλον ἐγκατάστασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Νικοδήμου (Γκατζιρούλη) εἰς τὸ Ἐπισκοπεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ τὴν ἐμμονὴν αὐτοῦ ὅπως, ἀγνοῶν καὶ καταφρονῶν τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ Ἐκκλ. Ἀρχὴν, διαπομαίνῃ τὴν ἐξονομασθεῖσαν Ἱερὰν Μητρόπολιν, γνωστοποιούσιν ὑμῖν ἀρμοδίως καὶ σχετικῶς τὰ ὡς κάτωθι:

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας κατ' ἄκραν ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς εἰρηνεύσεως τῆς ὑφισταμένης ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀττικῆς ἐκκλησιαστικῆς διαταραχῆς καὶ κατὰ χάριν τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθροῦ 12 τοῦ Ν. 1951/91 ἐτοποθέτησεν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Νικόδημον (Γκατζιρούλην) εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀμαλιάδος

Ὅθεν, διὰ πᾶσαν ἀντικανονικὴν ἐνέργειαν ἢ πράξιν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀττικῆς ὑπέχει οὗτος κανονικὴν εὐθύνην ἐναντι τῆς ἀνωτάτης προϊσταμένης αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ πάντα κληρικὸν οἰουδήποτε βαθμοῦ συμπράττοντα εἰς τυχὸν ἀντικανονικὰς ἐνεργείας τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Νικοδήμου (Γκατζιρούλη).

2. Ἐπὶ τούτοις, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι κανονικὸς Τοποτηρητὴς τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς ὤρισθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος καὶ διαπομαίνει τὴν ἐξονομασθεῖσαν Ἱερὰν Μητρόπολιν. Κατὰ ταῦτα, ἐκκλησιαστικῶς ἐγκυρα τυγχάνουσι τὰ πιστοποιητικὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἐγγράφα τῆς Ἱ. Μ. Ἀττικῆς, τὰ ὑπογραφόμενα μόνον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τοποτη-

ρητοῦ ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του ἢ δὲ ὅλη ὑπηρεσιακὴ ἀλληλογραφία διεκπεραιούται διὰ τῆς Τοποτηρητείας. Πρὸς τοῦτο ἐφιστάται ἡ προσοχὴ ὑμῶν διὰ τὴν μὴ ἀποδοχὴν ἐγγράφων, πιστοποιητικῶν καὶ λοιπῆς ἀλληλογραφίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς φερούσης τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἀντικανονικῶς οἰκειοποιουμένου τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, ἐκτὸς ἐὰν ἔχωσιν ἐπικυρωθῆ ἢ θεωρηθῆ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ πρὸς ὃν δέον ὅπως ἀπευθύνησθε τοῦ λοιποῦ διὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν.

3. Σημειοῦμεν δ' ἐπὶ τούτοις ὅτι τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, προσωρινῶς καὶ μέχρι ἀποκαταστάσεως τῆς ἐπ' ἐσχάτων διασαλευθείσης ἐν αὐτῇ κανονικῆς τάξεως, θέλουσι λειτουργῆσαι εἰς τὸ ἐν Κηφισίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ξενίας καὶ Αὔρας ἐκκλησιαστικὸν οἶκημα.

Ἀνακοινούντες ὑμῖν τ' ἀνωτέρω παρακαλοῦμεν διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν ὑφ' ὑμᾶς ὑπηρεσιῶν καὶ ἐφημερίων, πρὸς ἄρσιν τυχὸν παρανοήσεων.

Ἐντολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

Κοινοποιήσεις

- Ἀρχιεπισκοπικὴν Ἀγίαν καὶ Ἱερὰν Συνόδου Οἰκουμ. Πατριαρχεῖου.
- Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης.
- Ἱερὰς Μητροπόλεις Κρήτης.
- Ἱερὰς Μητροπόλεις Δωδεκανήσου.
- Ἐξαρχίαν Πάτμου.
- Ἱερὰν Κοινότητα Ἁγίου Ὄρους.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2419
Διεκπ. 965

Ἀθήνησι τῇ 27ῃ Ἰουλίου 1993

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2559

Πρὸς

Τὸν ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ καὶ Ἡγουμενοσυμβούλια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ τοιαύτη τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς 13ης καὶ 15ης Ἰουλίου ἐ.ε. ἀντιστοίχως, ἐπιληφθεῖσαι τοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀττικῆς ἀνακύψαντος θέματος, μετὰ τὴν εἰς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου αὐτῆς κυροῦ Δωροθέου καὶ τὴν αὐθαίρετον καὶ αὐτόβουλον ἐγκατάστασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Νικοδήμου

(Γκατζιρούλη) εἰς τὸ Ἐπισκοπεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ τὴν ἐμμονὴν αὐτοῦ ὅπως, ἀγνοῶν καὶ καταφρονῶν τὴν προϊσταμένην αὐτοῦ Ἐκκλ. Ἀρχὴν, διαπομαίνῃ τὴν ἐξονομασθεῖσαν Ἱερὰν Μητρόπολιν, γνωστοποιούσιν ὑμῖν ἀρμοδίως καὶ σχετικῶς τὰ ὡς κάτωθι:

1. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας κατ' ἄκραν ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς εἰ-

ρηνεύσως τῆς ὑφισταμένης ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀττικῆς ἐκκλησιαστικῆς διαταραχῆς καὶ κατὰ χάριν τοῦ γενικωτέρου συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν εἰδικὴν διαδικασίαν τοῦ ἀρθροῦ 12 τοῦ Ν. 1951/91 ἐτοποθέτησεν τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Νικόδημον (Γκατζιρούλην) εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Ἀμαλιάδος.

Ὅθεν, διὰ πᾶσαν ἀντικανονικὴν ἐνέργειαν ἢ πράξιν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀττικῆς ὑπέχει οὗτος κανονικὴν εὐθύνην ἐναντι τῆς ἀνωτάτης προϊσταμένης αὐτοῦ Ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ πάντα κληρικὸν οἰουδήποτε βαθμοῦ, συμπράττοντα εἰς τυχὸν ἀντικανονικὰς ἐνέργειάς τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Νικοδήμου (Γκατζιρούλη).

2. Ἐπὶ τούτοις, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι κανονικὸς Τοποτηρητὴς τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς ὤρισθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος κ. Βαρθολομαῖος, ὁ ὁποῖος καὶ διαποιμαίνει τὴν ἐξονομασθεῖσαν Ἱερὰν Μητρόπολιν. Κατὰ ταῦτα, ἐκκλησιαστικῶς ἐγκυρα τυγχάνουσι τὰ πιστοποιητικὰ καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς Ἱ.Μ. Ἀττικῆς τὰ ὑπογραφόμενα μόνον ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ του, ἡ δὲ ὅλη ὑπηρεσιακὴ ἀλληλογραφία διεκπεραιοῦται διὰ τῆς

Τοποτηρητείας. Πρὸς τοῦτο ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ ὑμῶν διὰ τὴν μὴ ἀποδοχὴν ἐγγράφων, πιστοποιητικῶν καὶ λοιπῆς ἀλληλογραφίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς φερούσης τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀντικανονικῶς οἰκειοποιουμένου τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, ἐκτὸς ἐὰν ἔχωσιν ἐπικυρωθῆ ἢ θεωρηθῆ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ πρὸς ὃν δέον ὅπως ἀπευθύνησθε τοῦ λοιποῦ διὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν.

3. Σημειοῦμεν δ' ἐπὶ τούτοις ὅτι τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, προσωρινῶς καὶ μέχρις ἀποκαταστάσεως τῆς ἐπ' ἐσχάτων διασαλευθείσης ἐν αὐτῇ κανονικῆς τάξεως, θέλουσι λειτουργῆσαι εἰς τὸ ἐν Κηφισίᾳ καὶ ἐπὶ τῶν ὁδῶν Ξενίας καὶ Αὔρας ἐκκλησιαστικὸν οἶκημα.

4. Ὡσαύτως ἐφιστῶμε τὴν προσοχὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων καὶ Ἡγουμενοσυμβουλίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς, ὅτι πᾶσαι αἱ εἰσφοραὶ ὑπὲρ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς καὶ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὄργανισμῶν δέον ὅπως καταβάλλωνται εἰς τὸ Λογιστήριον τῆς Τοποτηρητείας.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2555
Διεκπ. 998

Ἀθήνησι τῇ 10ῃ Αὐγούστου 1993

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2560

Πρὸς
Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν Συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 10ῆς ὀδεύοντος μηνὸς Αὐγούστου ἐ.ε., διαπιστώσασα διὰ μίαν εἰσέτι φορὰν ὅτι οἱ Σεβ. Μητροπολίται κ.κ. Νικόδημος (Γκατζιρούλης), Θεολόγος (Πασχαλίδης) καὶ Κωνσταντῖνος (Σακελλαρόπουλος) ὑπέπεσον ἀμετανοήτως εἰς σωρείαν ἀντικανονικῶν παραπτωμάτων, δημιουργούντων ἐν τοῖς πράγμασι σχίσμα ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀποκοπῆς ἐκ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἥτοι τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀκοινωνησίας. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην οἱ διὰ τοῦ ἐπιτίμιου τούτου τιμωρηθέντες δὲν δύνανται νὰ τελῶσι τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, πᾶς δὲ μετ' αὐτῶν λειτουργῶν ὑπόκειται εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν, κατὰ

τὴν θεμελιώδη κανονικὴν ἀρχὴν «ὁ ἀκοινωνήτω κοινωνῶν ἀκοινωνήτος».

Πρὸς δὲ τούτοις, ἡ Δ.Ι.Σ. κρίνει τοὺς ὡς ἄνω Ἀρχιερεῖς καθαιρετέους καὶ ἀπογυμνωτέους πάσης ἱερατικῆς τιμῆς καὶ ἀξίας διὰ τὰ κατὰ συρροὴν ἀντικανονικὰ τῶν παραπτῶματα καὶ τὴν δογματικὴν καὶ ἐκκλησιολογικὴν τῶν παρέκκλισην ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ παραδόσεως, εἰς δὲ τοὺς λαϊκοὺς, οἱ ὁποῖοι προεπηλάκισαν Ἀρχιερεῖς καὶ ἐδημιούργησαν εἰς βάρος αὐτῶν ἐπεισόδια ἐπιβάλλονται τὰ ὑπὸ τοῦ Γ' Κανόνος τῆς ἐν Ἀγίᾳ Σοφίᾳ Συνόδου προβλεπόμενα ἐπιτίμια.

Ὡσαύτως, ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ. ὅτι πᾶς κληρικὸς, οἰουδήποτε βαθμοῦ προσφυγῶν καὶ προσφεύγων κατ' ἀποφάσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν

ἀρχῶν εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια θὰ καθίσταται ἐκκλησιαστικῶς ὑπόδικος ἐπισύρων εἰς βάρος αὐτοῦ τὰ ὑπὸ τοῦ Λ' Ἀποστολικοῦ Κανόνος προβλεπόμενα.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος
- † Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
- † Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
- † Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΛΕΟΠΑΣ
- † Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
- † Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ
- † Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Καστορίας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

- † Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ
- † Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ
- † Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσού καὶ Πλωμαρίου ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

Κοινοποιήσεις

- Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Κρήτης.
- Ἱερὰς Μητροπόλεις Κρήτης.
- Ἱερὰς Μητροπόλεις Δωδεκανήσου.
- Ἱερὰν Κοινότητα Ἁγίου Ὁρους.
- Ἐξαρχίαν Πάτμου.
- Εὐλαβεστάτους Ἐφημερίους Ἱερῶν Μητροπόλεων Ἀττικῆς καὶ Λαρίσης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2586
Διεκτ. 1014

Ἀθήνησι τῇ 11ῃ Αὐγούστου 1993

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2561

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θέμα: Γνωστοποιήσις τοῦ καταρτισθέντος «Πίνακος τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων».

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 21 τοῦ Ν. 590/1977, καὶ ἐν συνεχείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 405/137/2547/5.2.1993 σχετικῆς Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Συνοδικῆ ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 10ῆς ὁδεύοντος μηνός, γνωστοποιούμεν ὑμῖν τὸν Πίνακα τῶν ὑποψηφίων δι' ἐγγραφὴν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων, ὡς οὗτος διεμορφώθη τελικῶς καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀρθρων 19 καὶ 21 τοῦ διαληφθέντος Νόμου προβλεπομένην διαδικασίαν, πρὸς ἐνημέρωσιν ὑμῶν.

Ὁ Πίναξ οὗτος δημοσιευθήσεται διὰ τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», τῆς Ἐφημερίδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ὡς καὶ διὰ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδομένων ἡμερησίων Ἐφημερίδων «ΕΘΝΟΣ» καὶ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ».

Ὑπομνησόμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ γνωστοποίησις τοῦ Πίνακος τούτου ἔχει ἐνημερωτικὸν μόνον χαρακτήρα καὶ ὅτι, κατὰ τὴν προσεχῆ συνέλευσιν τῆς Ἱε-

ρᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας θέλετε κληθῆ ἵνα ἀποφανθῆτε περὶ τῆς ἐγγραφῆς ἢ μὴ τῶν ἐν τῷ διαπεμπομένῳ ὑμῖν συνημμένως Πίνακι διαλαμβανομένων κληρικῶν εἰς τὸν Κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος
- † Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
- † Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
- † Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων ΚΛΕΟΠΑΣ

† Ὁ Παροναξίας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Καστορίας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

† Ὁ Κίτρους καὶ Κατερίνης ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσού καὶ Πλωμαρίου ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩ ΣΥΝΕΛΘΟΥΣΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΤΕΛΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Κατὰ τὸ διήμερον 30-31 Ἰουλίου 1993 συνήλθεν ἐν Φαναρίῳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, Μείζων καὶ Ὑπερτελῆς Ἱερὰ Σύνοδος, συμφώνως πρὸς τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν πράξιν τῆς Ἐκκλησίας, τῇ συμμετοχῇ τῶν Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθενίου μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἰωαννουπόλεως κυρίου Παύλου καὶ Ἀξώμης κυρίου Πέτρου καὶ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Περιστερίου κυρίου Χρυσοστόμου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κυρίου Νικηφόρου, τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀκκρας κ. Πέτρου καὶ Νέας Σμύρνης κ. Ἀγαθαγγέλου, ὡς ἐκπροσώπων τῆς Ἀγιοτάτης Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Κύπρου, πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἐν τῷ ἔξωτερικῷ Σεβ. ποιμεναρχῶν αὐτοῦ, πρὸς ἐξέτασιν τῶν συνεχιζομένων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνηκούστων ἐνεργειῶν τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων

κ. Διοδώρου, ὅστις κληθεῖς εἰς τὴν Σύνοδον ταύτην ὄχι μόνον δὲν προσήλθεν, ἀλλ' ἀπέστειλε καὶ ὄλως προσβλητικὸν διὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας καὶ τὴν ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τάξιν πλήρως κοσμικοῦ φρονήματος ὑπόμνημα.

Αἱ ἀντικανονικαὶ ἐνεργεῖαι τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. Διοδώρου περιληπτικῶς εἶναι:

1. Ἡ ἀπροκάλυπτος εἰσβολὴ κατ' Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1991 εἰς τὴν ἐνορίαν - Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Carlton Μελβούρνης, διὰ νὰ προστατευθῇ ὄλως ἀντικανονικῶς καὶ ἀναρμοδίως τὸν καθαιρεθέντα Ἱερόθεον Κουρτέσην καὶ παραλάβῃ ὡς δῆθεν δωρεὰν αὐτοῦ τὴν ἐν λόγῳ ἐνορίαν - Κοινότητα μετὰ τοῦ ναοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἐκπαιδευτικῶν, φιλοanthρωπικῶν καὶ ἄλλων συναφῶν Ἰδρυμάτων, καίτοι αὐτὴ ἀπὸ δεκαετιῶν ἦτο καὶ παραμένει γνωστὴ ὡς πλήρως ἀνεπτυγμένη ἐκκλησιαστικὴ μονὰς τῆς ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας. Τὰ περὶ Μονῆς, λοιπόν, καὶ Μετοχίου, τὰ ὁποῖα διὰ συστηματικῆς παραπληροφορήσεως διασπείρει ὁ Πατριάρχης Διόδωρος διὰ νὰ μειώσῃ τὴν ἐντύπωσιν τῆς εἰσβολῆς, εἶναι τελείως ἀνυπόστατα.

2. Ἡ χρησιμοποίησις τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας - Κοινότητος, διὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἀντικανονικῶς ἐγκατασταθέντων δύο αὐτοῦ Ἐπισκόπων Ἀβύλων (νῦν Ἀρχιεπισκόπου Καπιτωλιάδος) Ἦσυχίου καὶ Πορφυροπόλεως (νῦν Ἀρχιεπισκόπου Λύδδης) Τιμοθέου μετὰ τῶν καθηρημένων πρεσβυτέρων Ἱεροθέου Κουρτέση καὶ Βασιλείου Κουρτέση, ὡς ὀρμητηρίου καὶ ἐστίας ἀνηκούστων δραστηριοτήτων εἰς βάρος τῆς κανονικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὁμογενείας (Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας) καὶ τῆς ἐνότητος καὶ εἰρήνης τοῦ ἐκεῖ Ἑλληνισμοῦ. Τοιοῦτοτρόπως λαμβάνουν ἔκτοτε χώραν ἐν Αὐστραλίᾳ συνεχῶς συλλειτουργίαι μετὰ καθηρημένων καὶ σχισματικῶν, ἐκτυλίσσεται δὲ προοδευτικῶς εὐρὸν πρόγραμμα τυρείας καὶ φατρίας με πάσης φύσεως ἀντιφρονούντας καὶ με περιθωριακὰς ὁμάδας ἐναντίον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, με ἀπροκάλυπτον προπαγάνδαν διὰ τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημερώσεως καὶ ἐνυπογράφων ἐγκυκλίων καὶ δηλώσεων πρὸς διεκδίκησιν τελείως ἀνυποστάτου καὶ ἀνυπάρκτου δικαιοδοσίας τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων εἰς τὴν πέμπτην Ἡπειρόν.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

- 1) Ἀρχιμ. Διόδωρος Δεγαΐτης, Ἱ. Μητροπόλεως Σύρου κ.λπ.
- 2) Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Δελλῆς, Ἱ. Μητροπόλεως Νικαίας.
- 3) Ἀρχιμ. Φιλάρετος Ἐλευθέρογλου, Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος.
- 4) Ἀρχιμ. Μελέτιος Ζαχαρόπουλος, Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας.
- 5) Ἀρχιμ. Ρωμανὸς Κανιτάκης, Ἱ. Μητροπόλεως Κερκύρας καὶ Παξῶν.
- 6) Ἀρχιμ. Διονύσιος Μανιάκας, Ἱ. Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης.
- 7) Ἀρχιμ. Γεώργιος Μαντζουράνης, Ἱ. Μητροπόλεως Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.
- 8) Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Μπαχός, Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας.
- 9) Ἀρχιμ. Χριστόφορος Νάνος, Ἱ. Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

3. Ἡ ἐπέκτασις τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω περιγραφείσης ἀντικανονικῆς καὶ ἀνηκούστου τακτικῆς καὶ εἰς ἄλλους χώρους τῆς πνευματικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς ἐν Ἀμερικῇ (Long Island) καὶ ἀλλαχοῦ, παρασημαστικῶς δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ εἰς διαφόρους χώρους τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης (Γερμανίαν, Οὐγγαρίαν, Πορτογαλίαν, κ.ά.). Τοῦτο γίνεται διὰ προσεγγίσεως διαφόρων ἀπεσχισμένων ἀπὸ τὴν κανονικὴν Ἐκκλησίαν παλαισημερολογιῶν καὶ πάσης μορφῆς προβληματικῶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν προσώπων καὶ ομάδων, ὡσάν τὰ δογματικο-κανονικὰ κριτήρια τῆς κανονικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δυνάμει τῶν ὁποίων οἱ ἐν λόγῳ προβληματικοὶ ἢ ἀπεσχισμένοι εὐρίσκονται ἐκτὸς αὐτῆς, νὰ ἦσαν ξένα καὶ διάφορα πρὸς τὰ σχετικὰ κριτήρια, τὰ διέποντα τὴν συμπεριφορὰν τοῦ Προκαθημένου τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας, ὅπερ σημαίνει ὅτι ἐν τῇ πράξει συμπεριφέρεται οὗτος ὡς νὰ ἔχη ἀποκοπὴ τῶν ὑπολοίπων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

4. Ἡ ἀνάλογος διαβρωτικὴ τακτικὴ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ συνεχοῦς ἀπροκαλύπτου ἐπικοινωνίας καὶ συνεργασίας μετὰ σχισματικῶν παλαισημερολογικῶν ομάδων, ὡς π.χ. τοῦ αὐτοκαλουμένου «Ἐπισκόπου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς» Κυπριανοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας Μετοχιῶν καὶ Ναῶν ἄνευ γνώσεως καὶ ἀδείας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τακτικὴ διὰ τὴν ὁποίαν κατ' ἐπανάληψιν ἔχουν ἀπευθυνθῆ ἑγγράφως πρὸς αὐτὸν παράπονα καὶ αὐστηραὶ διαμαρτυρίαι τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, αἵτινες ὅμως οὐδεμιᾶς ἔτυχον προσοχῆς παρὰ τοῦ θεωροῦντος ἑαυτὸν ἀσύδοτον Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Διόδωρον.

5. Ὁ ἐν ἀναλησῇ καὶ ἐπὶ περιφρονήσει πάσης ἠθικῆς τάξεως ἐμπαιγμὸς καὶ ἡ ἐξαπάτησις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὰς γενομένας πρὸς αὐτὸν κατ' ἐπανάληψιν ἐπισήμους ἐπικοινωνίας, πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτοῦ ταύτης δημιουργηθέντων προβλημάτων, ὡς καὶ ὁ ἐκ συστήματος προσεταιρισμὸς καθηρημένων ἢ ἄλλων προβληματικῶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν προσώπων.

6. Ἡ παρὰ πᾶσαν ἐννοίαν κανονικῆς τάξεως ἀνάμιξις καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον Ἀλεξανδρείας τελοῦσαν ἱεραποστολὴν ἐν Κένυα, πρὸς διάσπασιν καὶ ταλαιπωρίαν καὶ τῶν γηγενῶν ἀφρικανῶν Ὁρθοδόξων.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω εἶναι προφανῆς ὅτι δὲν ἀποτελοῦν ἐν μόνον ἐκκλησιαστικὸν παράπτωμα, ἀλλὰ ποιικιλίαν κατὰ συρροήν γενομένων καὶ προοδευτικῶς

συνεχιζομένων ἐκκλησιαστικῶν ἀδικημάτων, τὰ ὁποῖα οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες χαρακτηρίζουν ὡς:

α) εἰσπήδησιν εἰς ξένην ἐπαρχίαν,

β) παρ' ἐνορίαν πράξεις,

γ) φατρίαν καὶ τυρείαν,

δ) συνωμοσίαν κατ' ἄλλης Ἐκκλησίας, ἐν προκειμένῳ δὲ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ εὐρύτερον τῆς Πανορθόδοξου ἐνότητος,

ε) κοινωνίαν μετὰ σχισματικῶν καὶ αἰρετικῶν, παρὰ τὴν περὶ τοῦ ἀντιθέτου δέσμευσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν περυσινήν Σύναξιν τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καθ' ἣν ἀπεφασίσθησαν καὶ τὰ ἐξῆς: «Συσκεφθέντες... διεπιστώσαμεν τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἅπασαι αἱ κατὰ τόπους Ἀγιώταται Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, τιθέμεναι πλήρως ἀλληλέγγυοι, καταδικάσωσι τὰς... σχισματικὰς ομάδας καὶ ἀπέχωσι πάσης κοινωνίας μετὰ τούτων, ὅπουδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκωνται αὐταί, “ἕως οὗ ἐπιστραφῶσιν”, ἵνα μὴ τὸ σῶμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐμφανίζηται ἐν τῷ θέματι τούτῳ διηρημένον, καθότι οὐδὲ μαρτυρίου αἷμα δύναται ἐξαλείφει τὴν ἁμαρτίαν τοῦ σχίσματος καὶ “τοῦ εἰς αἵρεσιν ἐμπεσεῖν τὸ τὴν Ἐκκλησίαν σχίσαι οὐκ ἔλαττον ἔστι κακὸν” (Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος)».

Ὡς ἐκ τούτου, ἡ παρούσα Μείζων καὶ Ὑπερτελής Ἱερὰ Σύνοδος, πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἀπειλουμένης ἐνότητος καὶ εἰρήνης τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ κύρους τῶν ἀνιέρως καταπατηθέντων ἱερῶν κανόνων, ἔκριεν ὁμοφώνως ἀξίους καθαιρέσεως τὸσον αὐτὸν τοῦτον τὸν Προκαθημένον καὶ πρωτεργάτην τῆς τοιαύτης ἀσυδότου καὶ ἀντικανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος Πατριάρχην Ἱεροσολύμων Διόδωρον, ὅσον καὶ τοὺς δύο ἐν προκειμένῳ ἀμέσους συνεργοὺς αὐτοῦ Ἀρχιεπισκόπους Λύδδης Τιμόθεον καὶ Καπιτωλιάδος Ἡούχιον, τοὺς ἀμετανοήτως συνεχιζοντας νὰ σκανδαλίζουν καὶ διαιροῦν τὸν Ἑλληνισμὸν ἐξωτερικοῦ καὶ ἐσωτερικοῦ.

Πρὸς ἀποφυγὴν ὅμως μείζονος ρήγματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἄκρα οἰκονομία καὶ φιλανθρωπία χρωμένη ἢ Μείζων καὶ Ὑπερτελής Ἱερὰ Σύνοδος ἔστειρε νὰ ἐξαιρέση τῆς καθαιρέσεως τὸν Πατριάρχην Διόδωρον, παρέσχεν αὐτῷ προθεσίαν μέχρι τῆς ἐορτῆς τῶν προσεχῶν Χριστουγέννων διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ ἐξ ὅλων τῶν μνημονευθέντων τούτων χώρων, ἐνθα ἐπραγματοποίησεν ἀπρόκλητον εἰσπήδησιν, μετὰ τῶν συναφῶν μνημονευθεισῶν διαβρωτικῶν τοῦ κύρους τῆς Ἐκκλησίας πράξεων, διέγραψε ὅμως τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ἱερῶν Διπτύχων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-

κλησίας και διέκοψε την μετ' αὐτοῦ μυστηριακὴν καὶ πᾶσαν ἄλλην κοινωνίαν, ἐφ' ὅσον χρόνον θὰ διατελῇ οὗτος ἐν τῇ ἀπαραδέκτῳ ταύτῃ ἐκκλησιαστικῇ ἀνωμαλίᾳ. Εἰς τοὺς Λύδδης Τιμόθεον καὶ Καπιτωλιάδος Ἡσύχιον ἐπέβαλε, παρὰ ταῦτα, τὴν ποινὴν τῆς ἀπὸ τῆς ἀρχιερωσύνης καθαιρέσεως καὶ ἐπανάφεραν αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν τῶν μοναχῶν, πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ κύρους τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ οἰκοδομὴν τῶν δεινῶς τάλαιπωρηθέντων πιστῶν. Ἐπίσης ἡ ποινὴ τῆς καθαιρέσεως ἐπεβλήθη καὶ εἰς τοὺς δρῶντας ἀντικανονικῶς ἐν Αὐστραλία κληρικοὺς Συνέσιον Παπαγεωργίου, Στυλιανὸν Παπαδόπουλον, Χριστόδουλον (Μιχαήλ) Σμιτζῆν καὶ Ἀλέξανδρον Παπαδάκην, τοὺς συνεργαζομένους μετὰ τῶν εἰρημένων τέως Ἀρχιερέων.

Αἱ ἀποφάσεις αὗται τῆς παρουσίας Μείζονος καὶ Ὑπερτελοῦς Συνόδου κοινοποιοῦνται πρὸς πάντας τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην Σύνοδον ἐκλήθησαν μόνον οἱ Ἕλληνες τὸ γένος Προκαθήμενοι, ἐφ' ὅσον αὕτη εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ πρόβλημα ὑπονομεῦον τὴν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἀποκλειστικῶς. Δι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ ἐκλήθησαν εἰς συμμετοχὴν ἐν τῇ Συνόδῳ καὶ ἅπαντες οἱ Ποιμενάρχαι τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Μείζων καὶ Ὑπερτελής Ἱερὰ Σύνοδος ἐπιβαλοῦσα ἐν φόβῳ Θεοῦ ἀλλὰ καὶ ἐν φιλανθρωπῶ ἐπιεικείᾳ τὰς ὡς ἄνω ποινάς, ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀνανήψῃ ὁ ὅλως ἀνεργάτιστος εὐρεθεὶς ἀτυχῶς Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Διόδωρος τόσον διὰ νὰ ἐπανεύρῃ ἑαυτὸν, ὅσον καὶ διὰ νὰ ἐπιναφέρῃ τοὺς ὁμόφρονας αὐτῷ κληρικοὺς τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ἐντὸς τῆς κανονικῆς τροχιάς καὶ δράσεως τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς κατάπαυσιν τοῦ δεινοῦ σκανδαλισμοῦ τῶν πιστῶν καὶ ἰδίαν ψυχικὴν σωτηρίαν.

Πάντως, διὰ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων, εἶναι εὐνόητον ὅτι οὐδόλως δεόν νὰ θεωρηθῇ θιγόμενον τὸ εὐσεβὲς ποιμνιον τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας ἢ οἱ προσκυνηταὶ τῶν Ἁγίων Τόπων, ἐφ' ὅσον οὗτοι οὐδόλως εὐθύνονται διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Διοδώρου καὶ τῶν καταδικασθέντων δύο τέως Ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν κληρικῶν τολμηθέντα. Ὁ σεβασμὸς πάντων ἡμῶν πρὸς τὰ Πανάγια Προσκυνήματα παραμένει βαθύτατος, ἀκέραιος καὶ ἀπαραμείωτος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 31ῃ Ἰουλίου 1993

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

† ὁ Ἀλεξανδρείας Παρθένιος

† ὁ Ἀκκρας Πέτρος, (ἐκ προσώπου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Κύπρου)

† ὁ Νέας Σμύρνης Ἀγαθάγγελος, (ἐκ προσώπου τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Κύπρου)

† ὁ Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ

† ὁ Ἐφέσου Χρυσόστομος

† ὁ Χαλκηδόνος Ἰωακεῖμ

† ὁ Ἀμερικῆς Ἰάκωβος

† ὁ Ροδοπόλεως Ἱερώνυμος

† ὁ Ἰμβρου καὶ Τενέδου Φώτιος

† ὁ Νέας Ζηλανδίας Διονύσιος

† ὁ Πριγκηποννήσων Συμεὼν

† ὁ Κολωνίας Γαβριήλ

† ὁ Ἰωαννουπόλεως Παῦλος (τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας)

† ὁ Πέργης Εὐάγγελος

† ὁ Αὐστραλίας Στυλιανὸς

† ὁ Ἑλβετίας Δαμασκηνὸς

† ὁ Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρετανίας Γρηγόριος

† ὁ Γαλλίας Ἱερεμίας

† ὁ Δέρκων Κωνσταντῖνος

† ὁ Γερμανίας Αὐγουστίνος

† ὁ Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων Ἀθανάσιος

† ὁ Τρανουπόλεως Γερμανὸς

† ὁ Βελγίου Παντελεήμων

† ὁ Περιστερίου Χρυσόστομος (τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)

† ὁ Ἀξώμης Πέτρος (τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας)

† ὁ Ἰταλίας Σπυρίδων

† ὁ Αὐστρίας Μιχαήλ

† ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεσιάδος Νικηφόρος (τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος)

† ὁ Φιλαδελφείας Μελίτων.

(Συνεχίζεται)

ΕΡΜΗΝΕΙΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΣ

τοῦ ψυχοφειλεστάτου καὶ θαυμαστοῦ βιβλίου
ὀνομαζομένου

ΠΕΡΙ ΜΙΜΗΣΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

μὲ στόχασες πνευματικαῖς καὶ κατάνυξιν
εἰς κάθε κεφάλαιον

* * *

Ἡ «Μίμησις» αὐτῆ τοῦ Χριστοῦ διαφέρει βασικῶς ἀπὸ ὅλες τις μέχρι τώρα μεταφράσεις εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Εἶναι ἡ πληρεστερά, ἀπὸ ὀρθοδόξου ἐπόψεως. Ἀνατύπωσις καλαίσθητος κατὰ τὸ πρωτότυπον ἐκδόσεως Ἐνετίας, ἔτους 1770. Μὲ ἔγκρισιν καὶ εὐλογίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΤΡΙΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ «ΓΝΟΦΟΥ ΑΓΝΩΣΙΑΣ»

ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ Κ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ
ΕΝΑ ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΒΕΝΙΑΜΙΝ (Θεωρία)*

Όμως όλα αυτά, που σε τελευταία ανάλυση είναι σκανδαλοποιία, βλάπτουν πολλούς ανθρώπους και κάνουν να χάνονται πολλές ψυχές, είναι δε τραγικό το γεγονός να σκανδαλίζονται και να χάνονται πολύτιμες ψυχές κάτω από το πρόσχημα της ευσέβειας, της πνευματικότητας και της σωτηρίας.

Ο έχθρος Σατανάς διαθέτει πολλούς τρόπους κι απεριόριστες μηχανεύσεις, αλλά ο πιστός, που δεν ενδίδει, που αντιστέκεται και που τα ανακρίνει όλα όρθως, κλίνει ταπεινό γόνυ, αναλύεται σε προσευχή κι επιζητεί συμβουλές από όσο μπορεί καλύτερο Πνευματικόν Όδηγό, με τελική δε τη Χάρη του Θεού, υπερπηδά όλες αυτές τις διαβολικές μηχανές και σώζεται και διαφεύγει από τα τεχνάσματά τους.

ΠΑΣ Ο ΠΟΙΩΝ ΤΗΝ ΑΜΑΡΤΙΑΝ ΔΟΥΛΟΣ ΕΣΤΙ
ΤΗΣ ΑΜΑΡΤΙΑΣ (Ίωάν. 8,34)

Είναι λυπηρό να πούμε, αλλά λυπηρότερο όταν αισθανθούμε κι αντιληφθούμε τις ίδιες τις πτώσεις της ψυχής μας, δηλαδή ότι μερικές φορές η ψυχή μας έχει υπερκερασθή απ' αυτά τα τρία της αμαρτίας πνεύματα, του πνεύματος της Σάρκας, του πνεύματος του πρόσκαιρου τούτου Κόσμου και του τριπλού πνεύματος του ίδιου του παγκόσμιου Διαβόλου, όποτε βρισκόμαστε κάτω από μεγάλο κίνδυνο να άλυσοδεθούμε ανεπανόρθωτα και να σκλαβωθούμε στην ύπηρεσία του Έωσφόρου, κάτω από την έπηρεια και τη σύγχυση όλων των άπατηλών, επικίνδυνων και κακοποιών αυτών Πνευμάτων, μέσα σε πνευματικό χαμό και να κάνουμε ό,τι θέλουν κι όπως μάς προτρέψουν και μάς διατάζουν το καθένα απ' αυτά. Η πωτική αυτή κατάσταση της ψυχής μας είναι αποτέλεσμα μακράς θητείας και συνεχούς γνωριμίας με τα πονηρά εκείνα πνεύματα και την άκολουθηση ύποτακτικά των ύποδειξεών τους, που τελικά μάς μετατρέπουν αυτόματα σε τόσο σαρκικά, ματαιοκοσμικά, κακομοχθηρά και διεστραμμένα άτομα, όπως είναι κι αυτά τα ίδια τα έξαποδω πνεύματα. Μάς γαμίζουν δε και μάς τρέφουν με άνιερές επιθυμίες, με σαρκικές,

μάταιες κι άδειες κοσμικές σκέψεις, και το χειρότερο απ' όλα, μάς δηλητηριάζουν με άκόμη πικρές και πάγκαλες σκέψεις και μάς φορτίζουν έτσι ώστε να γινώμαστε κατακριτές, στρυφνοί και διεστραμμένοι, άκόμη και κακοποιοί.

Κι όταν αυτά τα κακά μάς συμβαίνουν, δεν είναι και τόσο εύκολο να γνωρίσουμε και να προσδιορίσουμε, εάν είναι καρπός κι άποτέλεσμα του δικού μας πνεύματος, δηλαδή εάν είναι όμιλία της ίδιας της ψυχής μας, ή εάν είναι λαλήματα των δύο αυτών πονηρών πνευμάτων και του τριπλού και μεγαλύτερου και καταστρεπτικού Δαίμονα, που μιλάνε δια μέσου της ταλαίπωρης ψυχής μας. Τελικά όμως, δεν έχει τη μεγαλύτερη σημασία ποιά και ποιοί μιλάνε, γιατί όποιο κι αν είναι, το κακό άποτέλεσμα ή σε διαθέσεις ή σε λόγια, ή σε έργα, είναι το ίδιο και ψυχικά θανατηφόρο.

Η κακά αίτία όπουδήποτε στέκει, φέρνει το ίδιο άποτέλεσμα, όπου κι αν βρίσκεται ή ρίζα της. Ή έτσι ή άλλως όποια κι αν είναι ή περίπτωση ή ή μία ή ή άλλη, ή ό έαυτός μας, ή τα άκάθαρτα πνεύματα, αυτά που βρίσκονται άπέναντί σου είναι ψυχοφθόρος κίνδυνος. Εάν είναι ή οι πονηρότατοι έχθροί σου ή ό κακοπληγώμενος έαυτός σου, μην ύποκύπτεις. Αναλύσου ταπεινά σε όλόθερμη προσευχή, τρέξε στον πνευματικό σου καθοδηγητή κι έτσι σταθερά, θαρραλέα και δυναμικά, θα καταγάγης νίκη έναντίον τους. Εάν, ειδικά, είναι το πνεύμα του ταλαίπωρου έαυτού σου, άποδοκίμασε το σκληρά και με δακρυσμένους στεναγμούς μετανόησε κι άποφάσισε κρατερά κι άταλάντευτα να βγής απ' τον κλοιό και να μη ξαναπέσης πάλι σε τέτοια άθλιότητα και σκλαβιά της ύπηρεσίας του Σατανά.

Έξαγορεύσου όμολογητικά, τη συνηθισμένη και μακρόχρονη προσμονή σου στα άμαρτήματά σου και μην άμφιβάλλης, ότι δια μέσου της Θείας Χάρης, θα κατανικήσης την άμαρτία και θα άποκτήσης πάλι την όμορφη ψυχική σου έλευθερία.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

Με αυτή τη δύναμη της Χάρης, που έκπηγάξει ά-

* Συνέχεια εκ της σελ. 424 του ύπ' άρ. 12 τεύχους.

πὸ τὴν εὐλογημένη ἐλευθερία, θὰ ἠμπορῆς χωρὶς πολλὰς περιστροφές, κάθε φορὰ νὰ καταλαβαίνης, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν προσωπικὴ σου ἐμπειρία, τὶς περιπτώσεις, πού, ἢ τὸ ἴδιο σου τὸ πνεῦμα σὲ παροτρύνει σ' αὐτά, τῆς κακίας καὶ ἁμαρτίας τὰ λογίσματα καὶ τὶς ἐνέργειες, ἢ τὰ κακά, πού προαναφέρθηκαν, Πνεύματα προσπαθοῦν νὰ ἐνεργήσουν σὲ σένα μέσα ἀπὸ τὴ θέλησή σου ὅλα αὐτά, ὅλες τὶς διάφορες κακὲς σκέψεις, γὰ νὰ σὲ σπρώξουν στὰ γνωστὰ γλυπτοτήματα. Ἡ γνώση αὐτὴ γίνεται ἡ μεγαλύτερη βοήθειά σου στὴν ἀντίσταση καὶ στὴν ἀντιμετώπισή τους. Μὴν ξεχνᾶς ποτὲ ὅτι, γενικά, ἡ ἄγνοια στέκει πάντοτε πίσω ἀπὸ τὰ πλεῖστα τῶν σφαλμάτων, ἐνῶ ἡ ὀρθὴ γνώση καὶ ἡ ἐπίγνωση, προάγουν χωρὶς περιστροφές τὴν ἀλήθεια. Γι' αὐτὸ φρόντισε, ὅπως θὰ λέγαμε, μὲ κάθε θυσία νὰ ἀποκτήσης τὴν πραγματικὴ γνώση γιὰ ὅλα αὐτὰ πού σου ἐξέθεσα πάρα πάνω. Ἐὰν δημιουργηταί μέσα σου ἀμφιβολία γι' αὐτὲς τὶς σκέψεις, ὅταν ἔρχονται, διαπορεῖς δὲ ἐὰν εἶναι λάλημα τοῦ δικοῦ σου Πνεύματος ἢ ἐὰν προέρχονται ἀπὸ τὰ σατανικά καὶ ἐχθρικά Πνεύματα, ἐρεῦνησε προσεκτικὰ καὶ τὴ συνείδησή σου καὶ θυμήσου ὅσα ὁ Πνευματικὸς σου Ὁδηγὸς σου ἔχει πῆ, ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, ὅταν εὐλοκρινὰ ἐξομολογήθηκες σ' ἐκεῖνον καὶ τοῦ ἀπεκάλυψες ὅλες τὶς μύχιες πτυχὲς αὐτῶν σου τῶν ἁμαρτημάτων. Γίνου ὅμως σίγουρος, ὅτι δὲν σου ἐξέφυγαν λεπτομέρειες τέτοιες, πού νὰ μὴν ἔδωσαν στὸν Πνευματικὸ σου τὴν πραγματικότητά σου, γιὰ νὰ δῆ σφαιρικὰ καὶ νὰ διαπιστώσῃ τὴν ἀληθινὴ πνευματικὴ σου κατάσταση. Ἐὰν ὅμως δὲν κατέφυγες στὸν Ἐξομολόγο σου, ἢ ἐὰν τυχὸν ἐξομολογήθηκες ἐσφαλμένα καὶ ἔλλειπώς, σπεῦσε καὶ ἄνοιξε τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς σου στὸν Ἐξομολόγο Πνευματικὸ Ὁδηγὸ σου καὶ θὰ πάρης τὴν κατάλληλη συμβουλή, ἀλλὰ καὶ τοῦ Θεοῦ τῆ Χάρη.

Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα μετὰ τὴν, ὅπως εἶπαμε, ἐξομολόγηση καὶ τὴ συγχώρηση τῶν παραπτωμάτων, ὅλες οἱ σκέψεις τοῦ εἴδους γιὰ τὸ ὁποῖο μιλάμε, πού θὰ σοῦ ἔρθουν, γιὰ νὰ σὲ παρακινήσουν γιὰ τὶς ἁμαρτίες αὐτές, νὰ εἶσαι βεβαίωτος, ὅτι προέρχονται ἀπὸ τὰ πονηρὰ προλεγμένα τρία Πνεύματα καὶ ὄχι ἀπ' τὴ δική σου ψυχὴ καὶ τὸ Πνεῦμα σου. Ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα καμμιά εὐθύνη δὲν θὰ σ' ἐγγίξῃ, ὅσες καὶ ὅποιες εἶναι οἱ ἐρχόμενες αὐτὲς σκέψεις, φυσικὰ ἀφοῦ δὲν θὰ πάψῃς οὔτε στιγμὴ νὰ τὶς ἀντιστέκεσαι καὶ νὰ τὶς προσέχῃς. Ἡ ἀντίστασή σου σ' αὐτές, ἡ γερὴ καὶ ἀταλάντευτη, θὰ σὲ κἀνῃ, ὄχι μόνον νὰ γλυτώσῃς τὴν αἰώνια Κόλαση, πού γιὰ τὰ ἁμαρτηματά σου τῆς ζωῆς αὐτῆς τὴν ἀξίζεις, ἀλλὰ θὰ σοῦ δωρίσῃ στὴν ζωὴ ἐτούτῃ πολλὴ Χάρη καὶ τὸ σπουδαιότερο πολλὴ ἀντα-

μοιβὴ στὶς οὐράνιες Μονὲς τῆς μέλλουσας αἰώνιας Βασιλείας.

ΕΞΑΣΚΗΣΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Γνώριζε, λοιπόν, ὅτι ὅλες αὐτὲς οἱ κακὲς καὶ λερωμένες σκέψεις πού σοῦ ἔρχονται, παρακινώντας σε, σὲ ἁμαρτήματα, παραβάσεις, παραπτώματα καὶ τὰ λοιπά, μετὰ ἀπὸ τὶς δικές σου συγκαταθέσεις γι' αὐτὰ καὶ πρὶν αἰσθανθῆς τὴ μετανοητικὴ λύπη γιὰ τὰ ἴδια αὐτὰ γιὰ νὰ τὰ ἐξομολογήθῃς καὶ νὰ καθαρισθῆς, προσπάθησε προκαταβολικὰ νὰ τὶς ἀποτρέψῃς, πρὶν σὲ βλάψουν καὶ νὰ τὶς νικήσῃς, ὅπως ἐὰν θὰ προέρχονταν ἀπὸ τὴ δική σου ὑπαρξή. Πρόσεξε ὁμως, γιὰτὶ ἐὰν θελήσῃς νὰ πάρης ὑπευθυνότητα γιὰ ὅλες τὶς ἄλλες κακὲς σκέψεις καὶ ἁμαρτωλὲς παροτρύνσεις γιὰ τὶς ὁποῖες μιλήσαμε στὰ προηγούμενα καὶ πού εἶναι ἀποδεδειγμένες, ὅτι προέρχονται καὶ ἐκτοξεύονται σὲ σένα, ἀπὸ τὰ δύο Πονηρὰ Πνεύματα, καὶ ἀπ' τὸ τριπλό, τὸ κάκιστο, τὸ τρίτο Πνεῦμα, τότε πέφτεις σὲ μεγάλο καὶ ἐπικίνδυνο λάθος. Κι ἐκεῖ ἐλλοχεῖ μεγάλο κίνδυνος, γιὰτὶ θὰ μπορούσε πολὺ εὐκόλα νὰ παραπλανηθῆ ἡ συνείδησή σου καὶ νὰ ἀπαριθμῆ καὶ νὰ φορτώνεται ἁμαρτήματα πού δὲν προέρχονται καὶ οὔτε πηγάζουν ἀπ' αὐτήν. Ἴδου ὁ μέγας κίνδυνος τοῦ λάθους καὶ τῆς πλάνης. Ἀντίθετα θὰ ἦταν δυνατό νὰ θεωρήσῃς σκέψεις καὶ παροτρύνσεις γιὰ ἁμαρτία πού προέρχονται ἀπ' τὴ δική σου ψυχὴ, νὰ τὶς θεωρήσῃς ὅτι εἶναι προῖον τῆς σατανικῆς ἐνέργειας, καὶ αὐτὸ εἶναι παρόμοια ἐπικίνδυνη πλάνη. Ἔτσι γίνεται ἡ σύγχυση καὶ περνᾶνε σκέψεις καὶ κακὲς παρορμήσεις, σὰν ἔργα ὄχι τῆς δικῆς μας θέλησης καὶ ἀδυναμίας, ἀλλὰ σὰν ἐνέργειες τοῦ πονηροῦ. Κι αὐτὸ εἶναι λανθασμένο καὶ κατακριτέο. Γι' αὐτὸ ἔχε ὑπ' ὄψιν σου ὅτι, ἔστω καὶ ἂν μιὰ ψυχὴ ἀπ' τὶς ἀδυναμίες τῆς, ἀπ' τὶς ἁμαρτωλὲς τῆς συνήθειες, εἶναι δυνατόν νὰ πέσῃ σὲ κατάσταση δουλείας, στὸ Σατανᾶ καὶ στὴν ἁμαρτία, καὶ νὰ πέφτῃ ἀλόγιστα ἀπὸ ἁμαρτία σὲ ἁμαρτία μὲ τὴν πεσμένη θέλησή τῆς, χωρὶς κἂν νὰ τὴν σπρώχνῃ σ' αὐτὲς ὁ Διάβολος, δὲν εἶναι ὅλα αὐτὰ πού πράττει ἀπὸ τὴ φύση τῆς ψυχῆς διαβολικὰ. Εἶναι διαβολικὰ σὰν πράξεις καὶ ἐνέργειες, ἀλλὰ δὲν εἶναι τῆς φύσης τῶν ἁμαρτημάτων τοῦ ἴδιου τοῦ Διαβόλου. Κι ἡ ψυχὴ αὐτὴ εἶναι ὄχι ἀπὸ τὴ φύση τῆς διαβολικῆς, ἀλλὰ στέκει στὴ θέση καὶ ὄχι στὴ φύση τοῦ Διαβόλου.

(Συνεχίζεται)

Ἐκθεσις πρὸς τὴν Δ.Ι.Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΤΑΥΤΙΣΙΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΜΕΛΙΤΗΝ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ὑποβάλλομεν ὑμῖν τὴν προσήκουσαν Ἐκθεσιν ἡμῶν, περὶ τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ γενομένου «Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου» διὰ τὴν «**Ταύτισιν τῆς Κεφαλληνίας μετὰ τὴν Μελίτην τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων**».

Ἐν Ἀργοστολίῳ τὴν 1ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. 1993 συνεκροτήθη, ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κεφαλληνίας καὶ τῆ ἐνεργῶ συμπράξει τῆς «Κεφαλληνιακῆς Ἀδελφότητος Ἀθηνῶν» καὶ τοῦ φερωνύμου Συλλό-

δικοῦ βιβλίου ἐμφαίνοντος καὶ ἀναλύοντος τὰ ἐπιστημονικὰ εὐρήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐσθίριξε τὴν πρωτότυπον ἀποψιν αὐτοῦ ὁ πολυμερῆς ἐπιστήμων κ. Warncke, διὰ τῶν ἐρευνῶν του εἰς τὸν χώρον τῆς Κ.Δ., ἀλλὰ καὶ ἄλλων ἐπιστημῶν (Ἱστορίας, Ἀρχαιολογίας, Μετεωρολογίας, Γεωγραφίας), τὸ δὲ διὰ δύο γενομένων ὑπ' αὐτοῦ εἰδικῶν διαλέξεων ὀργανωθεισῶν ὑπὸ τοῦ «Κέντρου Μελετῶν Ἰονίου» – ἐν Ἀθήναις (1991) καὶ ἐν Ἀργοστολίῳ (1992).

* * *

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν

κ. **ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ**

γου «Ἡ Λειβαθῶ», Ἐπιστημονικὸν Συμπόσιον, ἐνασχοληθὲν μετὰ τὸ ὡς ἄνω θέμα.

Εἶχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπήσωμεν τὴν Α. Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ, Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου, ἐν τῇ παρακολουθήσει τοῦ Συμποσίου τούτου, καὶ νὰ συμμετάσχωμεν εἰς τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ἀπὸ μέρους τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ θέμα τοῦ Συμποσίου προέκυψεν ἐκ τῆς «ἐπαναστατικῆς», ὡς ἐχαρακτηρίσθη, «ἀνακαλύψεως» τοῦ Γερμανοῦ Καθηγητοῦ Dr. Heinz Warncke, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ «Μελίτη» τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (28.1) δὲν εἶναι ἡ Μάλτα, ὡς μέχρι τοῦδε ὑπεστηρίζετο, ἀλλ' ἡ νῆσος Κεφαλληνία.

Ὅθεν, μετὰ πρῶτον προσκεκλημένον τὸν εἰσηγητὴν τῆς θεωρίας ταύτης Γερμανὸν Καθηγητὴν κ. Warncke, ὀργανώθη τὸ ἐν λόγῳ Πνευματικὸν Συμπόσιον, πρὸς συζήτησιν τοῦ ἐπιμάχου θέματος μετὰ τῶν Ἑλλήνων εἰδικῶν καθηγητῶν τῆς Κ.Δ. ἐν ταῖς Θεολογικαῖς Σχολαῖς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, κ.κ. Γεωργίου Γαλίτη, Ἰωάννου Καραβιδοπούλου καὶ Ἰωάννου Γαλάνη, τῇ πρωτοβουλίᾳ συμμετοχῆ καὶ τοῦ αἰδεσιμολογ. Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Γεωργίου Μεταλληνοῦ – Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν – καὶ ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐκ τε τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Κεφαλληνίας. Ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν παρέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος.

Ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνὸς εἶχε προηγηθῆ εἰς εὐρεῖαν προβολὴν τοῦ θέματος, τὸ μὲν δι' ἐκδόσεως εἰ-

τὴν ἐναρξιν τοῦ «Συμποσίου» ἐκήρυξεν ὁ οἰκείος Μητροπολίτης, Σεβ. κ. Σπυρίδων, ἐξάρχων τοῦ λόγου, ἀπὸ μέρους τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆς Νήσου, εἰς τὴν ὁποίαν πρωτίστως ἀφορᾷ τὸ ὅλον θέμα· ἐξ οὗ καὶ ἀρμοδίως ἔλαβε τὴν δέουσαν εἰς αὐτὸ θέσιν, υἱοθετήσας τὴν πρότασιν τῆς ἐπισήμου παρουσιάσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ ὀργανωθέντος Κύκλου ἐπιστημονικῶν τοποθετήσεων ἐπ' αὐτοῦ.

Ἴνα δὲ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἠγηθῆ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, καλοῦσα τὴν διδάσκουσαν Θεολογίαν νὰ ἐκφέρῃ τὰ ἐπὶ τοῦ θέματος πορίσματα αὐτῆς καὶ εἰσηγηθῆ τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν οἰκείαν αὐτῆς ἀποψιν, ὁ ὑποσημειούμενος ἐκπρόσωπος τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ἐχαιρέτησε πρῶτος τὸ Συνέδριον καὶ ἠυλόγησε τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, εἰπὼν τὰ προσήκοντα τῇ περιστάσει:

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ἅγιε Κεφαλληνίας·

Σεβασμιώτατοι ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί·

Κύριε Νομάρχα·

Κύριοι ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν καὶ Ὑπηρεσιῶν τῆς Νήσου·

Ἐλλογιμώτατοι κ.κ. Καθηγηταί·

Ἀξιότιμοι Κυρίαὶ καὶ Κύριοι·

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ.κ. Σεραφεῖμ.

Καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ – καὶ ἀπὸ μέρους μου προσωπικῶς – χαιρετίζω τὴν ἐκλεκτὴν σας ὀμῆγυριν· καὶ ἔχω τὴν χαρὰν νὰ ἀπευθύνω τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν ἔπαινον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς συντελεστάς τοῦ πνευματικοῦ τούτου Συμποσίου, τὸν συμποσιάρχην Σεβ. Μητροπολίτην Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα· τὸ Προεδρεῖον καὶ τὰ μέλη τοῦ φιλοπροόδου Κεφαλληνιακοῦ Συλλόγου «Λειβαθῶ», κατανοήσαντος τὸν ὑψη-

λὸν σκοπὸν τοῦ Συμποσίου τούτου καὶ συνεργούντος προθύμως εἰς εὐδὼσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ· τὸν διακεκριμένον Γερμανὸν Καθηγητὴν κ. Βάρνεκε, ἐρευνητὴν, εἰσηγητὴν καὶ ἐνθερμον ἀπόστολον τῆς ἰδέας τῆς ταύτισεως τῆς νήσου Μελίτης, τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, πρὸς τὴν Κεφαλληνίαν – φέρουσιν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπ’ αὐτῆς τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς τοῦ ἐλλογισμῶν κ.κ. Καθηγητῶν τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν, προσελθόντας ἵνα καταθέσουν τὴν μαρτυρίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν κριτικὴν, τὰς προτάσεις ἢ καὶ ἐπιφυλάξεις, τῶν εἰδικῶν Καινοδιαθηκικῶν Ἐπιστημόνων ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος· καὶ εἰς πάντας ὑμᾶς τοὺς μετ’ ἐνδιαφέροντος, ἀλλὰ καὶ μετὰ λόγου, συμμετέχοντες εἰς τὸ Συμπόσιον, καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν συζήτησιν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς καλέσῃ ὁ αἰδεσιμολογιώτατος συντονιστὴς τοῦ διαλόγου, πρωτοπρεσβύτερος καὶ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου π. Γεώργιος Μεταλληνός.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι κατ’ ἀρχὴν θεολογικὸν καὶ ἱστορικόν. Ἔχει δὲ ἱκανὰς προεκτάσεις καὶ εἰς ἄλλων ἐπιστημῶν ἐρεύνας, τῶν ὁποίων τὴν συνδρομὴν δὲν παρέλειψε νὰ ἀναζητήσῃ ὁ εἰδικῶς ἀσχοληθεὶς ἐπ’ αὐτοῦ κ. Βάρνεκε, καθὼς θὰ ἀκούσωμεν.

Ἄλλ’ ἡμεῖς θὰ προσθέσωμεν ὅτι τὸ ζήτημα ἐνδιαφέρει ἰδιαιτέρως τὴν Ἐκκλησίαν. Τὴν τοπικὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κεφαλληνίας καὶ τὴν ὅλην Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ δὴ καὶ σύμψασαν τὴν Ὁρθοδοξίαν· τοσοῦτῳ μᾶλλον καθόσον ἡ παπικὴ Ἐκκλησία ἔχει τοποθετηθεῖ καὶ ἔχει ὀργανώσει εὐρύτατα τὴν Μάλταν ὡς σταθμὸν διαβάσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὅθεν ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν καλεῖται νὰ σταθμίσῃ τὴν βαρύτητα τοῦ προσφερομένου ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἐρεύνης ὀπλισμοῦ, μάλιστα διὰ τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Βάρνεκε, καὶ νὰ λάβῃ ὑπεύθυνον θέσιν, δυναμένη «διδόναι λόγον παντὶ τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον» περὶ τῆς θεμελιώσεως, κατοχυρώσεως καὶ καταξιώσεως τῆς νέας ταύτης τοποθετήσεως, τὴν ὁποίαν μετὰ χρηστῶν ἐλπίδων εἰσηγεῖται ὁ κ. Βάρνεκε καὶ καλούμεθα νὰ συζητήσωμεν.

Ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀγίου Ἀποστόλου Παύλου τὴν χειραγώγησιν, διὰ νὰ ἀχθῶμεν πρὸς ἀσφαλὲς τέλος, πρὸς τὴν ἐπαλήθειαν τοῦ ὁδοιπορικοῦ τοῦ Ἀπ. Παύλου, τὸ ὁποῖον εὐχόμεθα νὰ δικαιώσῃ τὴν Κεφαλληνίαν καὶ τὸν κ. Βάρνεκε.

Μετὰ δὲ καὶ τοὺς ἐπακολουθήσαντας χαιρετιστηρίους λόγους τῶν προορηθέντων συνδιοργανωτῶν τοῦ Συμποσίου καὶ τῶν παρισταμένων κ.κ. Νομάρχου Κεφαλληνίας καὶ Δημάρχου Ἀργοστολίου, ὁ διευθύνων καὶ συντονίζων τὴν διεξαγωγὴν τοῦ Συμποσίου π. Γεώργιος Μεταλληνός προέβη εἰς ἀδρομερῆ εἰσαγωγὴν εἰς τὸ τεθὲν ζήτημα τῆς «ταύτισεως τῆς Κεφαλληνίας μετὰ τὴν Μελίτην τῶν Πράξεων», πρὸς ἐνημέρω-

σιν τοῦ ἀκροατηρίου, ἵνα τοῦτο ἔχῃ τὰς ἀπαραίτητους προσλαμβανούσας παραστάσεις, διὰ τὴν ἄνετον παρακολούθησιν τῆς συζητήσεως. Ἐκάλεσε δ’ ἀκολούθως τὸν Καθηγητὴν κ. Warnecke νὰ παρέλθῃ εἰς τὸ βῆμα, ἵνα ἀναπτύξῃ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τὴν στηρίζουσαν τὴν θεωρίαν του.

Οὗτος δὲ ἐξέθεσε γερμανιστὶ τὰς ἀπόψεις του, ὡς ἔπεται, μεταφραζόντων ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν δύο ἑλληνομαθεστάτων (Ὁρθόδοξων) Γερμανῶν (Dr. Leo Brang καὶ Dipl. Theol. Michael Chronz):

Κατ’ ἀρχὴν θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ὁποίου διεξάγεται τὸ παρὸν συμπόσιον. Ἐπίσης εὐχαριστῶ θερμὰ τὸν καθηγ. π. Γεώργιο Μεταλληνὸν γιὰ τὴν ἀκούραστη προσπάθειά του, ἡ ὁποία ὁδήγησε στὸ σημερινὸ συμπόσιο στὴν Κεφαλληνία. Θερμὲς εὐχαριστίες ὀφείλονται ἐπίσης στοὺς Προέδρους τῶν κεφαλληνιακῶν συλλόγων Ἀθηνῶν καὶ Ἀργοστολίου, κ.κ. Αὐγουστάτο καὶ Μπεκατώρο, γιὰ τὴ βοήθειά τους στὴ διοργάνωση τοῦ συμποσίου, ὅπως καὶ στὸν κ. Μεταξά ὁ ὁποῖος γενναϊόδωρα προσέφερε φιλοξενία στὸ ξενοδοχεῖο του. Ἐξ ἄλλου εὐχαριστῶ τοὺς κ.κ. καθηγητῆς, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ τὴ Θεσσαλονίκη γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὸ συμπόσιο, ὅπως ἀκόμη ὅλους τοὺς παρόντες γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τους. Ἡ οἰκογένειά μου καὶ ἐγὼ χαίρουμε ποὺ βρισκόμαστε ἐδῶ ἔχοντας τὴ τιμὴ νὰ ἀπολαμβάνουμε τὴν ἐξαιρετικὴ φιλοξενία τῶν Κεφαλλήνων, τὴν ὁποία ἤδη πρὶν ἀπὸ δύο χιλιάδες περίπου χρόνια προσέφεραν στὸν Ἀπόστολο τῶν Ἐθνῶν Παῦλο καὶ γι’ αὐτὸ ἐπαινετικὰ ἀναφέρεται στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων (28,2).

Ὅπως ἀσφαλῶς εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους σας, τὸ τελευταῖο ταξίδι τοῦ Ἀπ. Παύλου τὸν ὁδήγησε ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην στὴν Ἰταλία, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἀπολογηθεῖ ἐνώπιον τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου τῆς Ρώμης. Τὸ πλοῖο ὅμως, μετὰ τὸ ὁποῖο ταξίδευε ὁ Παῦλος βρῆκε τρικυμία ἀνατολικά τῆς Κρήτης καὶ μετὰ ἀπὸ δύο ἑβδομάδων περιπλάνηση, ναυάγησε κοντὰ σὲ ἓνα νησί, στὸ ὁποῖο ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν παρέμεινε τρεῖς μῆνες μεταδίδοντας πλοῦσια τὴν εὐλογία του. Ἡ νῆσος Μάλτα προβάλλει τὴν ἀξίωση ὅτι εἶναι τὸ νησί αὐτὸ τοῦ Ἀπ. Παύλου, μολοντί ὅλα σχεδὸν τὰ στοιχεῖα τῆς διηγήσεως γιὰ τὸ ταξίδι στὴ Ρώμη δὲν συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς Μάλτας. Ἐπιπλέον οἱ κάτοικοι τῆς Μάλτας ἐκχριστιανίσθησαν μόλις στὴν περίοδο μετὰ τὸν Μέγα Κωνσταντῖνο καὶ γι’ αὐτὸ δὲν ὑπάρχουν ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα στὴ Μάλτα, ποὺ δίνουν μαρτυρία γιὰ τὴν πρωιμώτερη χριστιανικὴ παρουσία, συνδεδεμένη μάλιστα μετὰ τὸν Ἀπ. Παῦλο.

Ὅπως ἤδη τὸ Μάιο τοῦ 1990 ἐξέθεσα λεπτομερῶς

στη διάλεξή μου στο άμφιθέατρο τής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ὁ ἐνδιαφερόμενος μπορεί νά τή βρεῖ στο πρό ὀλίγων μηνῶν έκδοθέν βιβλίου τοῦ π. Γ. Μεταλληνού, «Ὁ Ἄπ. Παῦλος στήν Κεφαλληνία», σ. 136 ἔ. = ἡ δίγλωσση ἔκδοση), μόλις ἀπό τόν 16^ο αἰ. ἄρχισε τὸ πανίσχυρο Τάγμα τῶν Ἰωαννιτῶν (ἡ «τῆς Μάλτας») νά προωθεῖ τήν «παράδοση» περὶ Παύλου στή Μάλτα, γιά νά τονώσει τή χριστιανική συνείδηση τῶν κατοίκων καί τήν προθυμία τους γιά τήν υπεράσπιση τῆς νήσου. Ἀλλά καί λόγω κοσμικῶν καί πολιτικοοικονομικῶν συμφερόντων (ἐξαγωγή τοῦ «θεραπευτικοῦ» Pauladatum, προσκυνηματικός τουρισμός) ἐπέβαλαν τήν προβολή τῆς Μάλτας ὡς τόπου δῆθεν παραμονῆς τοῦ Ἄπ. Παύλου. Ἐνας ἀκόμη λόγος ἦταν ὅτι οἱ Μαλτέζοι Μεγάλοι Διδάσκαλοι τοῦ Τάγματος ἐπέδωξαν τήν νομιμοποίηση τῆς ἐξουσίας τους μέ τήν παρουσία τοῦ Ἄπ. Παύλου στή Μάλτα, ἀκόμη δὲ καί στὸν αἰῶνα μας οἱ Ἀρχιεπίσκοποι τῆς Μάλτας ἐπικαλοῦντο γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τήν κατ' εὐθείαν ἀναγωγή τους στὸν Ἄπ. Παῦλο, νά τονίσουν μιὰ κάποια αὐτονομία ἀπέναντι στή λοιπὴ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία καί τὸν Πάπα, ὁ ὁποῖος ὡς γνωστό, ἀνάγει τὸ δικό του πρωτεῖο ἐξουσίας στὸν Ἄπ. Πέτρο. Ἐξ ἄλλου, οἱ Μαλτέζοι Ἀρχιεπίσκοποι καί Μεγάλοι Διδάσκαλοι σχηματίζουν κοινὸ μέτωπο μέ τὸν Πάπα, ὅταν κάποιοι ἀμφισβητοῦσε ὅτι τὸ Μαλτέζικο Ἐπισκοπάτο (Ἀρχιεπισκοπὴ Μάλτας καί Ἐπισκοπὴ Γκότσο) ἀνάγεται στὸν Ἄπ. Παῦλο.

Ὅμως ἐπὶ αἰῶνες ὄχι μόνο ὁ ὀρθόδοξος Κληρὸς καί προτεστάντες Θεολόγοι ἀμφισβητοῦσαν τήν ἀξίωση τῆς Μάλτας ὅτι εἶναι τὸ νησί τοῦ Ἄπ. Παύλου, ἀλλὰ ἀκόμη καί οἱ Καθολικοὶ Βενεδικτινοί. Ἐναντίον τῆς ταυτίσεως τῆς Μάλτας μέ τὴ νήσο τοῦ Παύλου στίς Πράξεις ἀποφάνθηκαν ἐπίσης σημαίνουσες προσωπικότητες, π.χ. ὁ βυζαντινὸς αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος, ὅπως ἀκόμη μισὴ χιλιετία ἀργότερα ὁ Γερμανὸς μεταρρυθμιστῆς Μαρτίνος Λούθηρος. Ἀλλὰ μέ τὴ δυναμικὴ ἐπιρροή τῶν καθολικῶν Παπῶν, ἀπὸ τὸ Βενέδικτο ΙΔ' (1740-58), ὡς τὸν σημερινὸ Πάπα Ἰωάννη Παῦλο Β' (ἀπὸ τὸ 1978), ἐπεκράτησε ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἄποψη, ὅτι ὁ Ἄπ. Παῦλος ναυάγησε κοντὰ στή Μάλτα καί ξεχειμάσε ἐκεῖ, ὡς διομοιογιακὴ διδασκαλία. Ἐν τούτοις τὰ λεπτομερῆ δεδομένα τῶν Πράξεων (κεφ. 27 ἔ.) γιά τὸ ταξίδι τοῦ Παύλου στή Ρώμη μιλοῦν σαφῶς ἐναντίον τῆς Μάλτας καί σήμερα εἴμαστε μάλιστα σὲ θέση νά προσκομίσουμε ἐπιχειρήματα ἀπὸ τὸ χῶρο τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, πού ἀποδεικνύουν ὅτι εἶναι ἀδύνατο νά ναυάγησε ὁ Παῦλος κοντὰ στή Μάλτα.

Κατ' ἀρχὴν ἂς ἀναφερθοῦμε στὸ κεντρικὸ ρεῦμα τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴ διάρκειά του ἔτους κινεῖται συνεχῶς ἀπὸ τὰ δυτικὰ πρὸς τὰ ἀνατολικά. Ἐπειδὴ κυρίως στὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς μεσογειακῆς λεκάνης ἡ ἐξάτμιση εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ γλυκὸ νερὸ τῶν ποταμῶν πού εἰσρέει

σ' αὐτήν, εἰσβάλλει μόνιμα στή Μεσόγειο θαλάσσιο νερὸ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ. Τὸ δυνατὸ αὐτὸ ρεῦμα ἐνισχύεται ἀκόμη περισσότερο, διότι τὰ λόγω τῆς ἐξατμίσεως περισσότερο ἀλατοῦχα καί, συνεπῶς, βαρύτερα ὕδατα τῆς Μεσογείου κατέρχονται πρὸς τὸν πυθμένα, γιά νά ἐκβάλλουν ὡς ἓνα ὄχι μακρὰ ἀπὸ τὸν πυθμένα ρεῦμα μέσῳ τοῦ στενοῦ τοῦ Γιβραλτάρ στὸν Ἀτλαντικὸ. Συνεπεία αὐτοῦ τοῦ ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς κινουμένου βαθεῖου ρεύματος, ἰσχυροποιεῖται ἰδιαίτερα τὸ πρὸς τὴν ἀντίθετη κατεύθυνση κινούμενο καί γιά τὴ ναυσιπλοΐα σχετικὰ ἐπιφανειακὸ ρεῦμα, τὸ ὁποῖο ἀναπληρώνει τὸ θαλάσσιο ὕδωρ πού κινεῖται πρὸς τὸ βυθό. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ γεωφυσικοῦ φαινομένου ὑπάρχει ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων ἓνα ἐπιφανειακὸ ρεῦμα ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ ὡς τὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο, γνωστὸ ἤδη στοὺς ἀρχαίους θαλασσοπόρους καί ἀξιοποιούμενο ἀπ' αὐτοὺς. Ὁ Ὅμηρος λ.χ. διηγεῖται (Ὀδ. ιδ', 252 ἔ.) ὅτι, λόγω τῆς συνενέργειας βορείου ἀνέμου καί θαλασσίου ρεύματος, τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὴν Κρήτη πλοῖα ἐφθάναν πολὺ μακρὰ νότια στήν Αἴγυπτο. Τὸ ἐπιφανειακὸ ρεῦμα διαπερνᾷ τὸ Ἴόνιο ἀπὸ τὴ «σικελιανὴ γραμμὴ» (μεταξὺ Σικελίας καί Τυνησίας, ὅπου κεῖται ἡ Μάλτα) μέ κατεύθυνση πρὸς τὴν Κρήτη, μέ μιὰ ταχύτητα 1,5 ὡς 2 κόμβους (περ. 2,8-3,7 χιλ. τὴν ὥρα), πού ἀνταποκρίνεται περαιτέρω στή μέση ταχύτητα, μέ τὴν ὁποία ταξίδευαν τὰ ἀρχαῖα ἐμπορικὰ πλοῖα, μέ ὅλα τὰ πανιά τους σὲ ταξίδια μεγάλης ἀποστάσεως. Ἐπομένως ἀποκλείεται πλήρως, ὅτι τὸ πλοῖο τοῦ Παύλου (Πρ. 27,17), πού φερόταν ἀπὸ τὰ κύματα, μέ μαζεμένα τὰ πανιά καί κατεβασμένες τὶς ἄγκυρες, ταξιδεύοντας ἀπὸ τὴν Κρήτη ἐναντία στὸ δυτικὸ θαλάσσιο ρεῦμα, παρασύρθηκε περίπου 1.000 χιλιόμετρα δυτικά, πρὸς τὴ Μάλτα.

Οἱ ὑποστηρικτὲς τῆς περὶ Μάλτας θεωρίας ἀποσιωποῦν ἐν τούτοις τὸ πρὸς ἀνατολὰς κινούμενο ρεῦμα καί ἰσχυρίζονται ἐναντι τούτου, ὅτι ἰσχυρὲς καταιγίδες ἀνατολικῆς κατευθύνσεως παρέσυραν τὸ πλοῖο τοῦ Ἄπ. Παύλου πρὸς τὴ Μάλτα. Ὅπως διεπίστωσε ὁμως ἤδη ὁ ἀρχαῖος γεωγράφος Στράβων, δὲν ὑπάρχουν ἀνεμοί, πού κινούνται σὲ μεγάλη ἀπόσταση πρὸς μιὰ κατεύθυνση. Ἰσχυροὶ ἀνεμοί (μέ ἐξάφραση τοπικῶν πτωτικῶν ἀνέμων καί μελτεμιῶν) καί θύελλες περιστρέφονται πάντα γύρω ἀπὸ ἓνα κέντρο χαμηλῶν πιέσεων, στὸ ὁποῖο εἰσέρχονται ὡς κυκλῶνες στὸ βόρειο ἡμισφαίριο τῆς γῆς καί ὡς ἀντικυκλῶνες στὸ νότιο. Τὰ εἰς τὸ βόρειο ἡμισφαίριο χωρὶς ἐξάφραση κινούμενα πρὸς ἀνατολὰς πεδία χαμηλῶν πιέσεων, στὸ δραστικὸ μέτωπο τῶν ὁποίων οἱ ἀνεμοί πνέουν πρὸς τὸν Πόλο, παρεμποδίζουν στὸ χῶρο τῆς κεντρικῆς Μεσογείου τὰ πλοῖα νά παρασύρονται πολὺ δυτικά. Γιά νά μπορέσει νά παρασυρθεῖ ἓνα πλοῖο ἀπὸ τὸ θαλάσσιο χῶρο δυτικὰ τῆς Κρήτης ὡς τὴν Μάλτα, θὰ ἔπρεπε ἓνας ἰσχυρὸς πυρήνας χαμηλῶν πιέσεων νά παραμένει ἐπὶ ἐβδομάδες ὀλόκληρες ἀκίνητος πάνω ἀπὸ τὴ νότια Σαχάρα.

(Συνεχίζεται)

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟ ΝΑΖΑΡΕΤ ΙΗΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΔΥΝΑΜΙΣ

Κατὰ τὴν ἀψευδῆ μαρτυρίαν τῆς μακραίωνος τῆς ἀνθρωπότητος ἀμερολήπτου ἱστορίας, ἡ ἀνθρωπότης οὐδέποτε δυστυχῶς διετέθη φιλικῶς πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἐκ τῆς ἱστορίας διδασκόμεθα ὅτι πολλοὶ ἐμφορούμενοι ὑπὸ χρηστοῦ συνειδότος, οἱ ὅποιοι ἐπεχείρησαν τὴν βελτίωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἢ ἠθέλησαν νὰ ὀδηγήσουν τοὺς λαοὺς εἰς ἀληθῆ πρόοδον καὶ ὑψηλότεραν ἠθικὴν, ἢ νὰ διανοί-

ἄμοιβῆν τῆς πιστότητος, μετὰ τῆς ὁποίας προσεπάθει νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς συμπολίτας του ἐκ τῆς ἀναισθησίας καὶ τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως, ἔπαιε τὸ κώνειον ἐν τῇ φυλακῇ. Καὶ ὅσοι διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐπέτυχον νὰ ἀναγνωρισθοῦν ὡς εὐεργέται τῆς ἀνθρωπότητος κατάρθωσαν τοῦτο, ἀφ' οὗ πρῶτον ἐπάλαισαν πρὸς μεγίστας δυσχερείας καὶ ὑπέστησαν τῶν πολλῶν τὸν γλευασμὸν καὶ τὸν ὄνειδισμὸν.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισσανίου
καὶ Σιατίστης κ. **ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ἄλλὰ ἡ ἀλήθεια ἐκείνη, ἡ ὁποία λυσοδῶς καὶ σκληρότατα ἐπολεμήθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶναι ἡ ἱερὰ τοῦ Εὐαγγελίου ἀλήθεια. Ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ ἡ ἀλήθεια ταυτίζεται πρὸς τὸν Θεόν, ὡς τονίζει εἰς λαμπρὸν ὕμνον πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὁ μέγας ἐπανεμψυχωτῆς τοῦ περιουσίου ἔθνους⁴, Ζοροβάβελ (Ζ' καὶ Στ' π.Χ. αἰών)⁵: «Μεγάλῃ ἡ γῆ καὶ ὑψηλὸς ὁ οὐρανὸς καὶ ταχύς τῷ δρόμῳ ὁ ἥλιος... Ἄδικος ὁ οἶνος, ἄδικος ὁ βασιλεύς, ἄδικοι αἱ γυναῖκες, ἄδικοι πάντες οἱ νέοι τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν... Ἡ δὲ ἀλήθεια μένει καὶ ἰσχύει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζῆ καὶ κρατεῖ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος... Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς τῆς ἀληθείας⁶. Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ ἡ κυρία σημασία τῆς ἀληθείας εἶναι θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ, καὶ ἐν πρώτοις σημαίνει τὸν Θεόν⁷. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, διὰ τοῦτο χαρακτηρίζεται «ὁ ὢν»⁸, «ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς»⁹ ἢ «Θεὸς ζῶν καὶ ἀληθινός»¹⁰. Τὰ ἐπίθετα μόνος καὶ ἀληθινὸς ἐκφράζουν τὴν κεντρικὴν ἀλήθειαν τοῦ Μονοθεϊσμοῦ. Τοὺς λόγους τούτους τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, οἱ ὅποιοι περιέχονται εἰς τὴν μνημειώδη Ἀρχιερατικὴν Προσευχὴν Του¹¹, σχολιάζων ὁ Μέγας Ἀθανάσιος (295-373 μ.Χ.), παρατηρεῖ: «Ἐὰν τοίνυν καὶ μόνος ἀληθινὸς Θεὸς ὁ Πατὴρ λέγηται, οὐκ εἰς ἀθέτησιν τοῦ λέγον-

ξουν νέας ὁδοὺς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τέχνῃ, ἐλοιδορήθησαν καὶ ἐσκώφθησαν καὶ ἐπολεμήθησαν καὶ ἐδιώχθησαν. Ἐκ τῶν ἀναριθμῆτων παραδειγμάτων, τὰ ὁποῖα εὐφῆμως μνημονεύει ἡ παγκόσμιος ἱστορία, ἀναφέρομεν μόνον δύο: α) τοὺς δύο Ρωμαίους μεγάλους μεταρρυθμιστὰς ἀδελφοὺς Γράκχους, Τιβέριον (162-132 π.Χ.) καὶ Γάϊον (151-121 π.Χ.), οἱ ὅποιοι πρὶν δυνηθοῦν νὰ ἐπιτελέσουν τὴν γενικὴν κοινωνικὴν ἀναμόρφωσιν, ἡ ὁποία μεγάλως θὰ ἐξυπηρετεῖ τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα τοῦ Ρωμαϊκοῦ λαοῦ, ἐγκαταλείπονται ὑπὸ τοῦ ἀγνώμονος λαοῦ καὶ οἰκτρῶς φρονεῦνται, ἐνῶ οἱ εὐεργετικοὶ διὰ τὸν λαὸν νόμοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατηργήθησαν. β) Τὸν «ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατον Σωκράτη»¹ κατὰ τὸν χρησμὸν τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν πρὸς τὸν ἐπιστήθιον φίλον καὶ μαθητὴν τοῦ μεγάλου Ἀθηναίου φιλοσόφου, Χαίρεφῶντα², καὶ τὸν πρὸ Χριστοῦ χριστιανὸν κατὰ τὸν Φιλόσοφον καὶ Μάρτυρα Ἰουστίνον († 165 μ.Χ.)³, ἄνδρα ἐξαισιῶς μετριόφρονα καὶ ταπεινὸν κατὰ τὸν τελειωτὴν τῆς κλασσικῆς φιλοσοφίας Ἀριστοτέλην (384-322 π.Χ.), τοῦ ὁποίου τὸ κατ' ἐξοχὴν ἐνδιαφέρον ἦτο ὁ διαφωτισμὸς τῶν νέων καὶ ἰδίως ἡ προφύλαξις αὐτῶν ἀπὸ τὰ ἀπατηλὰ διδάγματα τῶν σοφιστῶν. Ὡς

4. Ὁ Ζοροβάβελ, ὁ ὁποῖος ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ δευτέρου ναοῦ τῆς Ἁγίας πόλεως καὶ προσέβη εἰς τὴν τακτοποίησιν τῆς λατρείας καὶ τὴν διοργάνωσιν τῆς Ἰουδαϊκῆς Κοινότητος, ἀξίως ἐπαινεῖται εἰς τὴν Γραφὴν (πρβλ. Ἀγγαίου, 2,20 κ.ἐξ., Σοφία Σειράχ, 49,11).

5. Ὁ Ζοροβάβελ ὠργάνωσε καὶ διηύθυνε τὸν ἐπαναπατρισμὸν 42.360 Ἰουδαίων, ἀκολούθως δὲ ἐπεμελήθη τὴν ἐγκατάστασιν τῶν καὶ τὴν ἐπανοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε καταστραφῆ ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος τὸ ἔτος 587 π.Χ.

6. Α' Ἐσδρα, 4,34-40.

7. Α' Ἰωάννου, 2,21. 4,2. 3,19. 4,6 κ.ἐξ.

8. Ἀποκάλυψις Ἰωάννου, 4,8. Ἐξόδου, 3,14.

9. Ἰωάννου, 17,3. Α' Ἰωάννου, 5,20.

10. Α' Θεσσαλονικεῖς, 1,9.

11. Ἰωάννου, 17,1-26.

1. Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους § 5,25-34: «σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος Εὐριπίδης, ἀνδρῶν δ' ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος».

2. Ὁ Χαίρεφῶν ὑπήρξε προσφιλεὶς φίλος καὶ μαθητῆς τοῦ Σωκράτους, τοῦ ὁποίου τὰ ὑπέροχα διδάγματα ἠκολούθησε καὶ ἐφήρμοσεν ἐμπράκτως. Ἐξ ὧν ἀναφέρονται ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους, Ξενοφάντος καὶ Πλάτωνος, περὶ τοῦτου εἰκάζεται ὅτι ἦτο ἀνὴρ ὑψηλόφρων καὶ δραστηριος.

3. Ἰουστίνου Μάρτυρος, Ἀπολογία Α', 46,3, Β.Ε.Π.Ε.Σ., σελ. 186, τόμος Γ', Ἀθήναι, 1955.

τος, “Ἐγώ εἰμι ἡ ἀλήθεια”¹², εἴρηται, ἀλλ’ εἰς ἀναίρεσιν πάλιν τῶν μὴ πεφυκότων εἶναι ἀληθινῶν, οἷός ἐστιν ὁ Πατήρ καὶ ὁ τούτου Λόγος»¹³. Ὅχι μόνον δὲ ὁ Θεὸς Πατήρ, ἀλλὰ καὶ ὁ Υἱὸς χαρακτηρίζεται ὡς «ἀλήθεια» — «Ἐγώ εἰμι ἡ ἀλήθεια»¹⁴— καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὡς «Πνεῦμα τῆς ἀληθείας»¹⁵.

Ἔργον καὶ ἀποστολὴ «τοῦ τῆς πίστεως ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ Ἰησοῦ»¹⁶ ἦτο νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀλήθειαν, ἀπαλλάττων τούτους τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους. Ὁ Κύριος ἀνακρινόμενος ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου ἐπιτρόπου τῆς Ἰουδαίας Πιλάτου (26-36 μ.Χ.) διακηρύττει «ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ»¹⁷. Ὁ Κύριος λέγει εἰς τὸν Πιλάτον, ὅτι Ἐγὼ ἔρχομαι νὰ κατακτήσω τὸν κόσμον καὶ ὡς μόνον ὄπλον πρὸς τοῦτο χρησιμοποιοῦ τὸ νὰ μαρτυρῶ τῇ ἀληθείᾳ. Ὁ Κύριος δὲν ἐφάνερωσε μόνον τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ διελάλησεν ἀπεριφράστως καὶ ὅτι Αὐτὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια «Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ»¹⁸. Ἐγὼ, λέγει ὁ Κύριος, εἶμαι ὁ μοναδικὸς καὶ ἀνεπισηπάλῃς δρόμος, διὰ τοῦ ὁποίου δύναται τις νὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Διότι συγχρόνως εἶμαι καὶ ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια καὶ ἡ πραγματικὴ καὶ πηγαιὰ ζωὴ. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος εὐστοχῶτατα παρατηρεῖ: «Λέγοντος δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, “Ἐγώ εἰμι ἡ ἀλήθεια”, καὶ οὐ λέγοντος, ἐγενόμην ἀλήθεια, ἀλλ’ αἰεὶ τό, Εἰμί, λέγοντος, ...τίς οὐκ εὐθύς πιστεύσει, ὅτι ἐν τῷ, Εἰμί, τὸ αἰδίδιον καὶ τὸ παρὰ παντὸς ἀναρχον τοῦ Υἱοῦ σημαίνεται»¹⁹. Ὁ Θεάνθρωπος Σωτὴρ εἶναι ἡ ἀλήθεια, διότι ἡ διδασκαλία Του εἶναι τελείως ἀπληλαγμένη πάσης ἀτελείας καὶ πλάνης.

Ἐπὶ τριετιαν ὀλόκληρον εἰς τὸν λαὸν ἐδίδασκε τὴν «ἀλήθειαν»²⁰ καὶ ἡ ζωὴ του ὅλη ὑπήρξε «πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας»²¹. Ὁ Πρόδρομος καὶ Βαπτιστῆς τοῦ Κυρίου Ἰωάννης ὠμίλησεν εἰς τοὺς Ἰουδαίους περὶ τοῦ Ἰησοῦ ὅτι «μεμαρτύρηκε τῇ ἀληθείᾳ»²² καὶ οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ θείου Διδασκά-

λου, Φαρισαῖοι, μολονότι ὄχι ἐξ ἀγνῆς προθέσεως, ὁμολογοῦν τὴν περὶ τοῦ Χριστοῦ ἀλήθειαν λέγοντες: «οἶδαμεν, ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις»²³. Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος (354-407) σχολιάζων τοὺς λόγους τούτους τῶν Φαρισαίων, λέγει: «Καὶ ὄρα τὴν κολακείαν, καὶ τὸν ἐγκεκρυμμένον δόλον. “Οἶδαμεν, φασίν, ὅτι ἀληθὴς εἶ”. Πῶς οὖν ἐλέγετε, ὅτι πλάνος ἐστί, καί, πλανᾷ τὸν ὄχλον, καί, δαιμόνιον ἔχει, καί, οὐκ ἔστιν ἀπὸ Θεοῦ; πῶς πρὸ μικροῦ ἐβουλεύεσθε αὐτὸν ἀνελεῖν; Ἀλλὰ πάντα γίνονται, ἅπερ ἂν ἡ ἐπιβουλὴ ὑπαγορευθῆ»²⁴.

Ἀναμφισβητήτως ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἀναζητεῖ τὸ πνεῦμα καὶ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ ὡς τὸ ὑψιστον ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον μόνον φέρει τὴν εὐτυχίαν καὶ ἱκανοποιεῖ ἀπολύτως ὅλους τοὺς βαθυτέρους πόθους τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Δυστυχῶς, ὁ ἰδρυτὴς καὶ ἀρχηγὸς τῆς ἀληθείας, Ἰησοῦς Χριστὸς, κατασυκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῶν θρησκευτικῶν ἀρχόντων τοῦ Ἰσραὴλ, Γραμματέων, Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν κατακτητῶν Ῥωμαίων εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν. Οἱ ἀχάριστοι Ἰουδαῖοι «τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν»²⁵. Ὁ Κύριος ἀπέθανε θάνατον σκληρὸν καὶ ἐπονείδιστον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, οἱ δὲ ὀπαδοὶ Του καὶ κήρυκες τοῦ θείου λόγου ὑπέστησαν ὅσα ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ ἡ σκληροῦτος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ὄχλου καὶ ἡ μανία τοῦ σκληροτραχήλου καὶ ἀγνώμονος Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, ὑβριζόμενοι, διωκόμενοι, μαστιγούμενοι, λιθαζόμενοι, ἀνασταυρούμενοι, καιόμενοι ζῶντες, ἐκπνέοντες ἐν βασάνοις τὴν ἀγίαν τῶν ψυχῶν. Καὶ «ὁ τῆς πίστεως ἀρχηγὸς καὶ τελειωτὴς Ἰησοῦς»²⁶ καὶ τὸ «νέφος τῶν μαρτύρων»²⁷ ὑπέμειναν χάριν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς ἀγογγύστως διωγμοὺς ἀπηνεῖς καὶ ἀκατονομάστους βασάνους καὶ αὐτὸ τὸ φορικαλέον μαρτύριον, ὡς διδάσκει ὁ θεῖος Παῦλος εἰς τὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολὴν του: «λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγεννηθήμεν, πάντων περίφημα ἕως ἄρτι»²⁸. Οἱ θεοκῆρυκες Ἀποστολοὶ καὶ οἱ μάρτυρες τῆς ἀληθείας ἐγένοντο «μιμηταὶ τοῦ Χριστοῦ»²⁹, ὁ Ὅποιος θνήσκων ὡς ἄνθρωπος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θάνατον ἀτιμωτικώτατον καὶ ὀδυνηρότατον ἐμπράκτως ἐδίδαξε τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν

12. Ἰωάννου, 14,6.

13. Μεγάλου Ἀθανασίου, κατὰ Ἀρειανῶν Λόγος Γ΄, 9, Β.Ε.Π.Ε.Σ., σελ. 256-257, τόμος 30, Ἀθήναι, 1962.

14. Ἰωάννου, 14,6.

15. Ἰωάννου, 16,13.

16. Ἐβραίου, 12,2.

17. Ἰωάννου, 18,37.

18. Ἰωάννου, 14,6.

19. Μεγάλου Ἀθανασίου, Κατὰ Ἀρειανῶν Λόγος Α΄, 12, Β.Ε.Π.Ε.Σ., σελ. 133, τόμος 30, Ἀθήναι, 1962.

20. Ἰωάννου, 8,40: «νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ».

21. Ἰωάννου, 1,14.

22. Ἰωάννου, 5,33.

23. Ματθαίου, 22,16.

24. Ἰωάννου Χρυσόστομου, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιον, Ὁμιλία Ο΄, α΄, ΜΡΓ., 58,655.

25. Α΄ Κορινθίους, 2,8.

26. Ἐβραίου, 12,2.

27. Ἐβραίου, 12,1.

28. Α΄ Κορινθίους, 4,12-13.

29. Ἐφεσίου, 5,1.

μακροθυμίαν και την συγγνώμην. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὅποιος «διήλθεν εὐεργετῶν»³⁰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, ὕβριζόμενος ὑπέμεινε, συκοφαντούμενος παρεκάλει, σταυρούμενος συνεχῶρει τοὺς δημίους Του καὶ σταυρωτάς, λέγων: «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιούσιν»³¹. Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐδείχθη ἐν ὅλῃ τῆς τῆς ἠθικῆς αἰγλῆς, ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποία ὑπομένει καὶ μακροθυμεῖ καὶ συγχωρεῖ. Ὁ Κύριος ἀνηρημένος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ λημονεῖ ἐξ ὀλοκλήρου ἑαυτὸν καὶ τὸ πάθημά Του, καὶ ἀπασχολεῖται μὲ τὴν ἐπικροεμαμένην κατὰ τῶν σταυρωτῶν Του ὀργὴν τοῦ Πατρὸς Του καὶ ζητεῖ νὰ ἀποτρέψῃ αὐτήν. Ὁ Εὐθύμιος Ζιγαβηνὸς (ΙΑ' καὶ IB' μ.Χ. αἰῶν) σχολιάζων τοὺς λόγους τούτους τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, παρατηρεῖ: «Ἐπὶ τῶν σταυρωσάντων... προσευξάμενος, ὡς ἄνθρωπος, ὑπέδειξε τοῖς ἀνθρώποις τύπον τῆς εἰς τοὺς ἀδικήσαντας συμπαθείας. Ἠπόρησαν δέ τινες, ὅτι, ἐὰν ἀφέθη αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία, πῶς δι' αὐτὴν ὕστερον παρεδόθησαν τοῖς Ῥωμαίοις εἰς πανωλεθρίαν; Πρὸς οὗς λέγομεν, ὅτι οὐχ ὑπὲρ πάντων ἡ προσευχὴ γέγονεν, ἀλλ' ὑπὲρ μόνων τῶν περαιτέρω μηδὲν τι κακουργησάντων»³². Ἡ προσευχὴ αὕτη τοῦ μακροθύμου Κυρίου πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν Του, ἐμποδίζει τὴν ἄμεσον ἔκσπασιν τῆς θείας ὀργῆς καὶ ἐπιτυγχάνει πλήρη συγχώρησιν καὶ μετάνοιαν δι' ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν διάθεσιν νὰ δεχθῶν ταῦτα. Καὶ οἱ χειρότεροι τῶν ἁμαρτωλῶν, αὐτοὶ οἱ δῆμοι καὶ σταυρωταὶ τοῦ Χριστοῦ, ἐφ' ὅσον μετανοοῦν εὐλικρινῶς, συγχωροῦνται³³.

Ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἔνα, «Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν»³⁴ Παῦλος, «ὁ περισσότερον πάντων κοπιᾶσας»³⁵ διὰ τὴν διάδοσιν μεταξὺ τοῦ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου τῶν σωτηριωδῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, πρὸς τοὺς χριστιανούς τῆς ἀφνειοῦ Κορίνθου περὶ τῶν παθημάτων του ἔγραφε: «ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρεῖς ἔρραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθάσθη, τρεῖς ἐναυάγησα, νυχθημερὸν ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα ὁδοιπορίας πολλάκις κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύ-

νοις ἐν θαλάσῃ, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι»³⁶. Ὁ θεῖος Παῦλος ἀπαριθμεῖ τὰ ἀποστολικά του ἔργα καὶ παθήματα³⁷, ἐμμένει δὲ ἰδιαίτερος ἐπὶ τῶν παθημάτων, τὰ ὁποῖα ἀγογγύτως ὑπέστη πρὸς δόξαν Χριστοῦ, καὶ δι' αὐτὰ κυρίως καυχᾶται, ἢ μᾶλλον καυχᾶται ἐν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἠξιώθη νὰ καταβάλῃ τόσους κόπους καὶ νὰ ὑποστῇ τόσα παθήματα ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Ἀπόστολος ἀφηγούμενος τὰ ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς διακονίας του παθήματα, ἀναφέρει πρῶτον τὰ ὅσα παρὰ τῶν Ἰουδαίων καὶ Ῥωμαίων ἀρχόντων ἔπαθεν, ἔπειτα δὲ τοὺς ἐκ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως κινδύνους.

Φοβερὰ καὶ ἀνήκουστα παθήματα ὑπέστησαν καὶ οἱ πρὸ Χριστοῦ χρηματίσαντες ὑπηρεταὶ τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ παλαιᾷ οἰκονομίᾳ³⁸. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸ ΙΑ' κεφάλαιον τῆς πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολῆς ἔχει καταχωρίσει ἠρωϊκὰ παραδείγματα πίστεως ἐκ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης³⁹ παλαιότερα⁴⁰ καὶ μεταγενέστερα⁴¹. Ὅλοι οὗτοι οἱ ἥρωες τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πίστεως ἐνισχυόμενοι ὑπὸ τῆς πίστεως εἰς τὸν ἀληθῆ Θεὸν ὑπέμειναν μετ' ἀκάμπτου καρτερίας μαρτύρια ἀνυπόφορα καὶ ἀβάστακτα: «ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον»⁴², σημειώνει ὁ ἱερός συγγραφεὺς τῆς Ἐπιστολῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία τῶν δέκα μεγάλων καὶ φοικαλέων διωγμῶν τῶν χριστιανῶν παρέχει φοικτὴν εἰκόνα τοῦ ἄκρου μίσους, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἡ ἀνθρωπότης ἐξ ἀρχῆς ἐδέξατο τὴν διὰ τοῦ Εὐαγγελίου γενομένην προσφορὰν τῆς θείας ἀγάπης καὶ εὐσπλαγχνίας. Τὰ αἴτια ἔνεκα τῶν ὁποίων κατεπολεμεῖτο ἡ χριστιανικὴ θρησκεία διὰ βιαιῶν καὶ σκληρῶν μέσων, ὠφείλοντο, ὡς ἀναφέρει ἡ ἱστορία τῶν κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμῶν, εἰς θρησκευτικὰς, φιλοσοφικὰς καὶ πολιτικὰς προκαταλήψεις. Οἱ χριστιανοί, ὡς ἀναφέρει ὁ συγγραφεὺς τῆς πρὸς Διόγνητον Ἐπιστολῆς (Γ' αἰὼν μ.Χ.), συναντήσαντες τὴν ἐχθρότητα τοῦ κόσμου, «ὑπὸ Ἰουδαίων ὡς ἀλλόφυλοι πολεμοῦνται καὶ ὑπὸ Ἑλλήνων διώκονται, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐχθρας εἰπεῖν οἱ μισοῦντες οὐκ ἔχουσιν»⁴³.

(Συνεχίζεται)

30. Πράξεων, 10,38.

31. Λουκᾶ, 23,34.

32. Εὐθυμίου Ζιγαβηνοῦ, Ἑρμηνεία τοῦ κατὰ Λουκᾶν Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, κεφ. Π', MPG., 129, 1089AB.

33. Βλ. Παναγιώτου Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον, σελ. 639, Ἐκδοσις τρίτη, Ἀθήναι, 1983.

34. Ῥωμαίους, 11,13.

35. Α' Κορινθίους, 15,10.

36. Β' Κορινθίους, 11,23-27.

37. Β' Κορινθίους, 11,16-33.

38. Ἑβραίους, 11,35-38.

39. Ἑβραίους, 11,1-40.

40. Ἑβραίους, 11,1-31.

41. Ἑβραίους, 11,32-40.

42. Ἑβραίους, 11,37.

43. Ἡ πρὸς Διόγνητον Ἐπιστολή, V, 17, Β.Ε.Π.Ε.Σ., σελ. 253, τόμος Β', Ἀθήναι, 1955.

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ κ.κ. ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΜΟΣΧΑΣ

Παράδοσις ἀρχαία καὶ ἀποστολική ἔχει ἐπικρατήσει στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας ἕνας ἀρχηγὸς μίᾶς Ἐκκλησίας νὰ ἐπισκέπτεται ἕναν ἄλλον ἀδελφόν του μὲ σκοπὸν τὴν λειτουργικὴν κοινωνίαν ἀπὸ τοῦ κοινού ποτηρίου «τῆς ζωῆς» καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων στὰ τόσα προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν σύγχρονον κόσμον μας.

Ἔτσι ἡ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικής κ.κ. Παρθένου

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Κυρήνης κ. **ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ἐξάρχου τοῦ Ἀλεξ/νοῦ Θρόνου εἰς Ρωσίαν

νιος ὁ Γ', συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου Ἰωαννουπόλεως κ. Παῦλον, Καρθαγένης κ. Εἰρηναίου καὶ Κυρήνης κ. Θεόδωρον, ἐπισκέφθηκε τὸ Πατριαρχεῖο τῆς Μόσχας καὶ τὸ Μετόχιον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἰς Ὀδησσὸν ἀπὸ τῆς 21 Μαΐου ἕως 7 Ἰουνίου 1992.

Μὲ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ τιμῆς ὑπεδέχθη στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Μόσχας τὸν Μακαριώτατον ἡ Α.Α. ὁ Πατριάρχης τῆς Μόσχας κ. Ἀλέξιος ὁ Β' μὲ τοὺς Σεβ/τους Μητροπολίτας Κροντίτης κ. Ἰουβενάλιον, Σμολένσκ κ. Κύριλλον, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Καλούγας κ. Κλήμεντα, τοὺς ἐπισκόπους Φιλιππουπόλεως κ. Νήφωνα, Ἐξαρχον τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀντιοχείας, Ποδόλσκ κ. Βίκτωρα καὶ Ἰστρας κ. Ἀρσένιον, πολλοὺς κληρικούς καὶ ἄλλους συνεργάτες του.

Ἡ πρώτη Δοξολογία ἐτελέσθη στὸ καθολικὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Δανιὴλ, ὅπου καὶ ἡ ἐπίσημη ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου σήμερα μὲ πενήντα ἀδελφούς.

Τὸ Σάββατο 22 Μαΐου ἐτελέσθη ἡ Θ. Λειτουργία μὲ προεξάρχοντας τοὺς δύο Πατριάρχας, πολλοὺς ἀρχιερεῖς καὶ χιλιάδες πιστοὺς, στὸν Καθεδρικὸ ναὸν τῶν Θεοφανείων, ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ποὺ τόσο τιμᾶται στήν Ῥωσικὴ Ἐκκλησία. Μετὰ τὸ τέλος οἱ δύο Πατριάρχαι τόνισαν τὸ νόημα τῆς Θείας Λειτουργίας, τὸ μήνυμα τῆς ὁποίας συναντᾷ τὸν θριαμβευτὴν καὶ νικητὴν τοῦ θανάτου, τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν στήν περίοδον τῆς Ἀναστάσεως, στίς ὥρες ποὺ ὅλα ἄλλαξαν ξαφνικὰ χωρὶς νὰ τὸ ἀναμένουμε. Ὁ Πατριάρχης κ. Παρθένιος τελείωσε τὸν χαιρετισμὸ του λέγοντας: «... Εὐχομαι στὸν ἀγαπητό

Σας λαό, Μακαριώτατε, νὰ ἔχει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο νὰ συνεχίζει τὸν ἀγώνα του σ' αὐτὲς τὶς δύσκολες ὥρες καὶ ἂν ἐμάθαμε κάτι εἶναι ὅτι ἀγαπήσαμε καὶ εἴμεθα ἐλεύθεροι. Θέλουμε νὰ κάνουμε τὴν προσευχὴ μας στὸν Θεὸ συνέχεια καὶ ἔτσι θὰ προχωρήσουμε μὲ προσευχὴ καὶ μεγάλες θυσίες, ἀλλὰ πέρασε τὸ μεγάλο κακό. Μποροῦμε νὰ λέμε τώρα "Χριστὲ ἐλέησόν μας", "Χριστὲ σῶσε μας" καὶ τὸ μεγαλύτερο ὄλων "Χριστὸς Ἀνέστη ἐκ νεκρῶν".

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος προσεκύνησε μετὰ τῆς συνοδείας του τὰ Ἱερὰ Λείψανα τοῦ Ὁσίου Δανιὴλ καὶ παρεκάθησε μετὰ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς καὶ τοὺς ὁμίλησε σχετικὰ γιὰ τὸν Μογαχισμόν ποὺ οἱ ρίζες του ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν Θηβαΐδα τῆς Αἰγύπτου καὶ τὴν ἔρημον τῆς Νιτρίας.

Τὴν Κυριακὴν 23 Μαΐου ὁ Πατριάρχης κ. Παρθένιος μὲ πολλὴ συγκίνηση ἐκκλησιάσθη καὶ μίλησε στοὺς πιστοὺς στὸν Ἱερὸ Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως «Σακόλνικο», ὅπου τὸ 1945 ὡς νέος Ἀρχιδιάκονος συνοδεδευσεν τὸν μακαριστὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρον Β' καὶ ἔφερε πάλι στὴ μνήμη του τὶς ἅγιες στιγμὲς ποὺ ἐκεῖ ἐγίνε ἡ ἐκλογή τοῦ μακαριστοῦ Πατριαρχῆ τῆς Μόσχας Ἀλεξίου τοῦ Α' ἀκριβῶς κατὰ τὸ τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ἡ Δευτέρα 24 Μαΐου ἦτο μιὰ ξεχωριστὴ ἡμέρα εὐλογίας Θεοῦ καὶ θαύματος τῆς πίστεως. Ἡ Θ. Λειτουργία ἐτελέσθη στὸν Ἱερὸ Ναὸ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου στὸ Κρεμλῖνον, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Διδασκάλων τῶν Σλαύων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου. Τὸ θυμίαμα τῶν διακόνων, οἱ ψαλμωδίες τῶν ἑκατοντάδων ἱεροψαλτῶν καὶ τὰ δάκρυα τῶν πιστῶν ἐμύρωναν καὶ πάλι τὶς Ἅγιες Εἰκόνες ποὺ ἐπὶ ἑβδομήντα χρόνια ἐθαυμάζοντο μόνο σὰν μουσειακὰ κομμάτια.

Κατόπιν οἱ καμπάνες τοῦ Ἰβάν τοῦ Τρομεροῦ, οἱ ἑκατοντάδες Ἱερεῖς, Ἀρχιερεῖς καὶ χιλιάδες λαοὺ συνοδεδευσαν τοὺς Μακαριωτάτους Πατριάρχας στήν μεγαλειώδη λιτανεῖα ἕως τοῦ ἀγάλματος τῶν Ἰσαποστόλων καὶ ἀυταδέλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου τῶν Θεσσαλονικέων, ὅπου ἀπηύθυνε βαρυσήμαντον λόγον ὁ Πατριάρχης τῆς Μόσχας κ. Ἀλέξιος ὁ Β' πρὸς ὅλα τὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ὀρθοδόξου Ῥωσίας, ἐκφράζοντας καὶ τὴν μεγάλην του χαρὰ ποὺ σήμερα τιμᾷ τὴν ἑορτὴν Προκαθήμενος παλαιφάτου καὶ Ἀποστολικοῦ

Πατριαρχείου, ο Μακαριώτατος κ. Παρθένιος μετά της τιμίας συνοδείας του.

Τὸ μεσημέρι στὸ ἐπίσημο γεῦμα ὁ Μακαριώτατος κ. Παρθένιος μὲ τὸ γνωστὸ γλαφυρὸ λόγο του εἶπε μεταξὺ ἄλλων γιὰ τοὺς ἰσαποστόλους: «...Εἶναι δύο ἄνθρωποι ποὺ πιστεύανε στὸν Χριστὸν καὶ ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ πίστη αὐτὴ ἦτο γύρω ἀπὸ τὴν περιοχὴ Σας, ἦτο τὸ Βυζάντιον ἀπὸ κάτω καὶ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τράβηξαν τὸ δρόμον τῆς ἀποστολῆς των, ἤθελαν νὰ μιλήσουν γιὰ τὸ Χριστό, ἤθελαν εἰρήνη, δικαιοσύνη, θυσία, γράμματα, πολιτισμόν, ἀνθρωπιά, ἀγάπη, ἐλπίδα, ἰσότητά ἀνθρώπων καὶ τὶς ὥρες αὐτοῦ τοῦ κόσμου μᾶς λείπουν...».

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Εὐγένιος Σιδόροφ ὑπεδέχθη τοὺς Πατριάρχας στὸ θέατρο «Μπολσόι», ἀνεφέρθη στὸν λόγο του γιὰ τὴν προσφορά τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἀκολούθησε πλουσιώτατο καλλιτεχνικὸ πρόγραμμα μὲ τὴν συμμετοχὴ πολλῶν συγκροτημάτων ἀπὸ τὶς σλαβικὲς χώρες. Ὁ Μακαριώτατος κ. Παρθένιος προσέφερε ἀμφορέα τῆς Βεργίνας γιὰ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ.

Τὴν Τρίτη 25 Μαΐου ὁ Ἐπίσκοπος Εὐλόγιος μὲ τὸν Δήμαρχον, τοὺς Βουλευτές, τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαόν του ὑπεδέχθησαν τὸν Μακαριώτατον στὴν ἱστορικὴ πόλη τοῦ Βλαντιμὴρ στὶς λεγόμενες «Χρυσὲς Πύλες» ποὺ ἔχτισε ὁ ἕγγονός του Ἁγ. Βλαδίμηρου ὁ Ἄνδρέας. Στὸν Ναὸ τῆς Κοιμήσεως τοῦ ὁποῦ ἄντιγραφὸς ἐκκλησία, εἶναι ἡ κτισμένη στὸ Κρεμλίνο. Ἐγινε ἡ Δοξολογία καὶ ἡ προσκύνησις μὲ τὴν ἀκολουθία τῆς παρακλήσεως στὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.

Ἀκολούθησε προσκύνημα στὴν πόλη τῶν μοναστηριῶν καὶ ἐκκλησιῶν, τὸ Σούσταλ. Στὴν περιοχὴ αὐτὴ εἶναι κτισμένα 45 Μοναστήρια, στὸν καθεδρικὸν ναὸν φυλάσσονται τὰ Ἱερὰ Λείψανα τῶν Ἁγίων Ἐπισκόπων Θεοδώρου καὶ Ἰωάννου, ἐδῶ εἶναι καὶ τὸ Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Σοφίας μὲ τοὺς τάφους τῶν Ἁγίων Πριγκίπων, σήμερα μὲ ἀρκετὲς μοναχὲς ἀποτελεῖ τὸ πνευματικὸ ὄξυγόνο τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς.

Στὴν ἱστορικὴ πόλη τῆς Καλούγας τὴν Πέμπτη τῆς Ἀναλήψεως ἐτελέσθη ἡ Θ. Λειτουργία, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καλούγας κ. Κλήμης παρεκάλεσε τὸν Μακαριώτατον νὰ ἀγιάσει τὸν Τίμιον Σταυρὸν ποὺ θὰ τοποθετηθεῖ στὸν ἀνακαινούμενον καθεδρικὸν ναὸν, ὅπου προηγουμένως ἦτο ὁ τόπος φυλακίσεως πολλῶν πιστῶν. Δίπλα ἀπὸ τὴν πόλη ἀρχίζει ἡ ἔρημος τῆς Ὀπτινα ποὺ ἔζησαν οἱ μεγάλοι σάρατζ, ὅπως ὁ Ἅγιος Ἀμβρόσιος, ἕνας νέος ναὸς κτίζεται καὶ θὰ ἔλ-

θουν νὰ κατοικήσουν πολλοὶ μοναχοί, στὴν ἔρημο ποὺ ἔζησε ὁ Ἅγιος Τύχων τῆς Καλούγας.

Τὴν Παρασκευὴν θαυμάσαμε τὸ τιμῆμα τῆς φιλανθρωπίας ποὺ διευθίνει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σέργιος καὶ προετοιμάζει τὶς νέες ἀδελφές ποὺ ἀφιλοκερδῶς προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίες τους στοὺς ἀρρώστους στὰ νοσοκομεία.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως Σουμένκο Βλαδίμηρος ὑπεδέχθη μὲ λόγια τιμῆς καὶ σεβασμοῦ τὸν Σεπτὸν Προκαθήμενον καὶ τόνισε τὴν προσφορά καὶ τὶς νέες προοπτικὲς τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λαόν της σὲ μιὰ ἐποχὴ κρίσεως ἀξιών καὶ τεραστίων προβλημάτων.

Τὸ Σάββατο 29 Μαΐου ἦτο ἡμέρα πνευματικῆς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης καὶ δοξολογίας πρὸς τὸν πανάγαθον Θεὸν μας γιὰ τὴν γνωρίσαμε ἀπὸ κοντὰ καὶ θαυμάσαμε τὶς πνευματικὲς κυψέλες τῆς Μόσχας ποὺ εἶναι τὰ δύο προσφάτως ἀνακαινισθέντα Μοναστήρια τοῦ Ντανσκόι καὶ τοῦ Νοβοσπάσκι. Ἡ ἡμέρα ξεκίνησε μὲ προσκύνημα εὐλαβείας στὸν τάφο τοῦ Ἁγίου Τύχωνος, Πατριάρχου τῆς Ρωσίας, στὸ Ντανσκόι, περὶ τοῦ πενήντα μοναχοὶ προσπαθοῦν μὲ τὸν ἡγούμενον Ἀγαθόδωρον νὰ ἐπαναφέρουν τὴν μοναχικὴ πολιτεία στὴν καρδιὰ τῆς Μόσχας.

Ἀκολούθησε τὸ ἱστορικὸ μοναστήρι τῆς Μόσχας Νοβοσπάσκι ποὺ εἶναι σταυροπηγιακὸ ὅπως καὶ ὅλα τὰ μεγάλα μοναστήρια καὶ ὑπάγονται κατ' εὐθείαν στὸν Πατριάρχην τῆς Μόσχας. Εἶναι ἐπίσης ἀνδρικό μὲ σαράντα ἀδελφούς, θαυμάσαμε τὸν τεράστιον ναὸν καὶ τὴν ἐργατικότητα τῶν μοναχῶν νὰ ἀναγεννήσουν τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης, ὑπακοῆς καὶ προσευχῆς ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς ἀρνήσεως καὶ τῶν βασανιστηρίων μὰ καὶ ἦτο ὁ τόπος φυλακίσεως ἑκατοντάδων πιστῶν.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἴδιας ἡμέρας ὁ Μητροπολίτης Κιέβου καὶ πάσης Οὐκρανίας Βλαδίμηρος, ὁ Μητροπολίτης Ὁδησοῦ Ἀγαθάγγελος, ὁ ἐπίσκοπος Ἀντώνιος μετὰ τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀρχόντων ὑποδέχθησαν τὴν Α.Θ. Μακαριότητα κ.κ. Παρθένιον εἰς τὸ ἀεροδρόμιο τῆς Ὁδησοῦ καὶ ἄρχισε μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ τὸ δεῦτερο μέρος τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως.

Οἱ μοναχοὶ μὲ τὰ ἑξαπτέρυγα καὶ τὸν ὕμνον «Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου...», ὑποδέχονταν τὸν Μακαριώτατον στὴν Κοινοβιακὴ Μονὴ τῆς Ὁδησοῦ τῆς «Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου», κτίσμα τῶν μεγάλων Ἑλλήνων εὐεργετῶν Δαρείας καὶ Χαράλαμπος καὶ τῆ ἐπιστασία τοῦ Ἑλληνοσ Πρωθυερέως Ἀγγέλου Πεφάνη.

Τὴν Κυριακὴ 30 Μαΐου ὁ καθεδρικὸς ναὸς τῆς Ὁδησοῦ ἔστειλε ἕως τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Τριάδι

προσκυνομένου Θεοῦ τῆς ἱκεσίας καὶ δεήσεως τῆς ἀναιμάκτου θείας Λειτουργίας ποῦ τέλεσε ὁ Μακαριώτατος ἔχοντας συλλειτουργοὺς τοὺς Ρώσους καὶ Ἑλληνες Ἀρχιερεῖς Βλαδίμηρον, Ἀγαθάγγελον, Παῦλον, Εἰρηναῖον, Ἀντώνιον καὶ Θεόδωρον.

Ὁ Μητροπολίτης Βλαδίμηρος προσφέροντας τὰ ἐγκόλπια τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας τόνισε τὴ σημασία τῆς ἐπισκέψεως Ἀποστολικοῦ Πατριάρχου σὲ ὄρες δύσκολες στὴ γῆ τῆς Οὐκρανίας. Καὶ ὁ Μακαριώτατος προσφέροντας ὡς εὐλογίαν τὰ δῶρα τῆς ἀγάπης του δικηγοτήκηρα καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγ. Μάρκου μαζί με τὸ παράσημο τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας τόνισε στὰ ἱεραποστολικά λόγια του, τὴν ἀξία τῆς Ὁρθοδοξίας, παρότρυνε νὰ ἀποφύγουν τὰ σχίσματα, νὰ προσέξουν τὶς αἱρέσεις γιατί ἡ Ἐκκλησία εἶναι μία καὶ ἐνωμένη.

Τὴν Τρίτη πρώτη Ἰουνίου ἢ δευτέρα ἔδρα τοῦ Μητροπολίτου Ὁδησοῦ, ἡ πόλις Ἰσμαήλ ὑποδεχόταν μετὰ τοῦ κλήρου καὶ τῶν χιλιάδων τοῦ λαοῦ τὸν Μακαριώτατον. Ἐδῶ ἐγίνε ἡ περίφημη μάχη τοῦ Ἰσμαήλ τὸ 1670 καὶ κατατροπώθησαν τὰ τουρκικὰ στρατεύματα ἀπὸ τὸν ρωσικὸν στρατὸν καὶ ἄλλαξε τὴν πορεία τῆς ἱστορίας μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Τούρκων, ἡ ὁ-

ποία θὰ ἐξακολουθήσει κυρίως κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα, εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Βαλκανίων. Μάλιστα σήμερα εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναὸν τοῦ Ἁγ. Σάββα Ἀλεξανδρείας ὑπάρχει μία τεράστια καμπάνα δῶρο τοῦ Πατριάρχου Μόσχας Ἀλεξίου τοῦ Α' πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Χριστοφόρον τὸν Β', ποῦ εἶναι φτιαγμένη ἀπὸ τὰ κανόνια τῆς μάχης τοῦ Ἰσμαήλ.

Ἡ Τετάρτη 2 Ἰουνίου χάρισε αἰσθήματα πατριωτισμοῦ εἰς τὸν Μακαριώτατον καὶ τοὺς συνοδοὺς του κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν στὸ Μουσεῖο καὶ στὸ σπίτι τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, ἐδῶ ποῦ ἐμυσταγωγεῖτο μέσα στὸν γνόφον τῆς σιωπῆς καὶ τῆς προσευχῆς τὸ ξεκίνημα τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ὑπόδουλου γένους τῶν Ἑλλήνων.

Ἐλπίζουμε τὸ νέο σπίτι τῶν Φιλικῶν νὰ γίνε τὸ κέντρο τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος πρὸς ὄλους τοὺς Ἑλληνες ποῦ ζοῦν σήμερα στὴ Νότια Ρωσία καὶ ξεπερνοῦν τὶς διακρίσεις πενήντα χιλιάδες.

Ἀκολούθησε ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὸ Μετόχιον τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας ποῦ ἀπὸ τὸ 1956 μετὰ τὴν ἱστορικὴ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Τριάδος

ἀποτελεί τὸν σύνδεσμο τῆς ἀγάπης καὶ συνεργασίας μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Μὲ χαρὰ ὁ Μακαριώτατος ἄκουσε τὰ τροπάρια τῆς ὑποδοχῆς ἀπὸ τὴν παιδικὴ χορωδία τῆς Ἐξαρχίας καὶ ξεναγήθηκε στὰ νέα οἰκοδομήματα ποὺ θὰ διακονήσουν τὴν φιλανθρωπία καὶ τὰ νέα κατηχητικὰ σχολεῖα σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἡ κατήχηση καὶ τὸ βάπτισμα μᾶς ὑπενθυμίζουν τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὴν Πέμπτη, ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Εἰκόνας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ «Βλαντιμίρωφ», ὁ Σεπτὸς Προκαθήμενος τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας τέλεσε εἰς τὸ Μετόχιον τῆς δικαιοδοσίας του τὴν θείαν Λειτουργίαν ἔχων συλλειτουργοὺς τοὺς Ἀρχιερεῖς τοῦ θρόνου τοῦ Ἀγ. Μάρκου καὶ ὄλους τοὺς ὁμόρους ἐπισκόπους τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸν μητροπολίτην Βλαδίμηρον.

Ἡ χορωδία τοῦ ναοῦ ἀπέδωσε τοὺς περισσότερους ὕμνους στὰ ἑλληνικὰ καὶ ὁ Πατριάρχης κ.κ. Παρθένιος μὲ λόγια πατρικὰ καὶ ἀποστολικά ἐδίδαξε τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ νὰ μένουν πιστοὶ στὴν Ὁρθόδοξία μὲ ὑπακοὴ στοὺς Ἐκκλησιαστικὸς ποιμένας των καὶ ζήτησε τὴν προσευχὴν των.

Μνημόνευσε τὰ ὀνόματα τῶν αἰοιδίμων Πατριαρχῶν Χριστοφόρου καὶ Νικολάου ποὺ ἴδρυσαν τὸ ἱερὸ Μετόχιο καὶ ἀνεφέρθη σὲ ὄλους τοὺς Ἐξάρχους ποὺ μόχθησαν γιὰ τὴν πορεία τοῦ Μετοχίου.

Ὁ Μακαριώτατος ἤλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τοὺς πιστοὺς γιὰ νὰ τοὺς χαρίσει μαζί μὲ τὴν εὐλογία του κουράγιο καὶ ὑπομονὴ στὶς δύσκολες αὐτὲς ὥρες καὶ ἡμέρες καὶ πολλοὺς παρηγόρησε καὶ ὑλικῶς μὲ τὴν φιλάνθρωπη προσφορὰ του.

Ἡ ἐπάνοδος στὴ Μόσχα συνέπεσε μὲ τὴν γενέθλιον ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας, τὴν Πεντηκοστή, ποὺ μεγαλοπρεπῶς γιορτάσθηκε στὸ μοναστικὸ κέντρο ὅλης τῆς Ρωσίας στὸ Μοναστήρι τοῦ ὁσίου Σεργίου τοῦ Ζαγόρσκ.

Ὡς γνωστὸ ἡ κεντρικὴ ἐκκλησία τῆς Μονῆς ποὺ εἶναι ἀφιερωμένη στὴν Ἁγία Τριάδα μὲ τὴν περιφημὴ εἰκόνα ποὺ ζωγράφισε ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ὁ Ρουμπλιώφ.

Τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ὅλες οἱ Ἐκκλησίες στολιζονται στὰ πράσινα καλύμματα ὅπως καὶ τὰ ἄμφια τῶν κληρικῶν, οἱ πιστοὶ ὑποδέχονται τὴν ἑορτὴ κρατοῦντες ὅλοι μικρὲς ἀνοδοδέσμες. Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς πορευθήκαν ψάλλοντες τὸ ἀπολυτίκιον «Εὐλογητὸς εἶ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν...» στὴν κατοικία τοῦ Πατριάρχου καὶ παρέλαβαν τοὺς Μακαριώτατους πατριάρχας Ἀλεξανδρείας κ.κ. Παρθένιον τὸν Γ' καὶ Μόσχας κ.κ. Ἀλέξιον Β'.

Μετὰ τὴν Λειτουργίαν καὶ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ

Ἐσπερινοῦ τῆς γονυκλισίας ὁ Πατριάρχης κ. Ἀλέξιος καὶ πάλι μὲ λόγια εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς εὐχαρίστησε τὸν Πατριάρχην κ. Παρθένιον γιὰ τὴν ἐπίσκεψή του ποὺ ἦτο κυρίως ἱεραποστολικὴ σὲ μέρες πολὺ δύσκολες τοῦ Ρωσικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ πρόσφερε ὡς εὐλογίαν τὴν εἰκόνα τῆς Ἀγ. Τριάδος.

Μὲ τὴ σειρά του ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης κ.κ. Παρθένιος προσέφερε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγ. Μάρκου ὡς δεῖγμα ὄρατὸν τῆς Πατριαρχικῆς εὐλογίας καὶ τρίκερα Βυζαντινῆς Τέχνης λέγοντας τὰ λόγια τοῦ Κυρίου «Οὕτω λαμπάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων...», ὑπενθυμίζοντας στοὺς πιστοὺς ὅτι ὁ Πατριάρχης τους εἶναι τὸ φωτεινὸ σύμβολο ἐνότητος, ἐλπίδος καὶ εὐλογίας μέσα στὴν ἀγωνιζόμενη Ρωσικὴ Ἐκκλησία.

Μετὰ τὸ γεῦμα στὴν αἴθουσα τῶν Πατριαρχῶν ὑπεγράφη τὸ κοινὸ ἀνακοινωθὲν καὶ ὁ Μακαριώτατος κ. Ἀλέξιος ἐτίμησε μὲ τὸν σταυρὸν τοῦ Πρωτόκλητου Ἀγίου Ἀνδρέα καὶ τὸν ἀστέρα τοῦ Ἀγίου Πρίγκιπος Βλαδιμήρου τὸν Μακαριώτατον κ.κ. Παρθένιον. Ἐδῶ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος στὴν ἱστορία τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ποὺ ἐτιμήθη μὲ αὐτὸ τὸ παράσημο.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων μὲ συγκίνηση καὶ ταπείνωση τὸν ἐδέχθη σὰν σύμβολο ἀγάπης, διακονίας καὶ μαρτυρίας πρὸς τὴν Ἐκκλησία.

Ἐπίσης μὲ τὸ παράσημο τοῦ Ἀγίου Πρίγκιπος Δανιὴλ ἐτιμήθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου Ἰωαννουπόλεως κ. Παῦλος, Καρθαγένης κ. Εἰρηναῖος καὶ ὁ γράφων Ἐπίσκοπος Κυρήνης Θεόδωρος.

Τελειώνοντας αὐτὸ τὸ μικρὸ ὁδοιπορικὸ πρέπει νὰ σημειώσουμε ὅτι τὸ ταξίδι τοῦ Μακαριώτατου ἦτο μιὰ δύσκολη πορεία ἱεραποστολῆς καὶ διακονίας καὶ ὄχι ταξίδι ἀναψυχῆς μέσα σὲ ἕναν λαὸ ποὺ τρομερὰ ταλαιπωρεῖται ἀπὸ τὴν φτώχεια τὴν ὑλικὴν ἀλλὰ καὶ τὴν βίαια εἰσβολὴ ἄλλων δογμάτων καὶ θρησκειῶν. Παντοῦ ὁ Μακαριώτατος στὴν Ρωσία καὶ Οὐκρανία ἐκήρυττε, λειτουργοῦσε, ἐνεψύχωνε καὶ παρεκάλει τὸν λαὸν νὰ μὴν λησμονήσουν τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν τῶν Πατέρων ποὺ τὴν Οἰκουμένην ἐστήριξε. Ἀκολούθησε τὴν πορεία τῶν αἰοιδίμων προκατόχων του Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως καὶ Ἀλεξανδρείας Παΐσιου ποὺ καὶ αὐτοὶ πρὶν τετρακόσια περίπου χρόνια βρέθηκαν στοὺς ἴδιους τόπους καὶ λαοὺς καὶ βοήθησαν νὰ ἐπανεέλθει καὶ πάλι ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις καὶ ἡ ὀρθόδοξη πορεία στὴν εὐλογημένη αὐτὴ χώρα τοῦ Βορρᾶ.

Αὐτὸ εἶναι ἕνα μικρὸ χρονικὸ μᾶς εὐλογημένης πορείας.

Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΙΑΣ ΑΝΤΙΚΑΝΟΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Κατ' ἀρχὰς ὀφείλουμε νὰ διευκρινήσουμε, τί ἐνοοῦμε, ὅταν χρησιμοποιοῦμε τὴ λέξη ἀντικανονικότητα, ὅταν δηλ. χαρακτηρίζουμε μίαν πράξιν ὡς ἀντικανονική. Ἀντικανονική εἶναι μίαν ἐνέργεια (ἢ ἀκόμη καὶ παράλειψη πράξεως), ὅταν γίνεται παρὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας¹ καὶ ἀκόμη καλλίτερα, ὅταν γίνεται (ἢ δὲν γίνεται) ἀντίθετα ἀπὸ ὅ,τι ἐπιτάσσουν οἱ κανόνες αὐτοί. Τίθεται, λοιπόν, τὸ ἐρώτημα: Εἶναι δυνατόν μίαν τέτοιαν πράξιν νὰ καταστῆ κανονική ἐκ τῶν ὑπέρτερων, ὥστε νὰ παύσει πλέον νὰ

Τοῦ κ. ΠΑΝ. Ι. ΜΠΟΥΜΗ
Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

χαρακτηρίζεται ὡς ἀντικανονική, ὡς παράβαση καὶ ὡς παρακοή, καὶ ἐπομένως νὰ μὴ κινδυνεύει ἐκεῖνος ποὺ μετέχει σὲ μίαν τέτοια ἀντικανονικὴν πράξιν, εἴτε εἶναι ἐκεῖνος ποὺ τὴ διαπράττει, εἴτε εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἐπωφελεῖται ἀπὸ αὐτή, νὰ τιμωρηθεῖ; Γιατί, ὡς γνωστόν, προειδοποιεῖ καὶ τὸ σχετικὸ χωρίο τῆς Ἀγίας Γραφῆς: «*Πᾶσα παράβασις καὶ παρακοή ἔλαβε ἐνδικὸν μισθαποδοσίαν*» (Ἐβρ. 2,2).

2. Εὐτυχῶς, στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ ἀπάντησις εἶναι θετική. Πράγματι, μίαν ἀντικανονικότητα μπορεῖ νὰ θεραπευθεῖ καὶ νὰ ἀπαλλαγῆ ὁ ἐνδιαφερόμενος ἀπὸ τὴν κατατρέχουσα αὐτὸν ἐνοχὴ ἢ τυχὸν ἀκόμη καὶ ἀπὸ μίαν κατατρέχουσα αὐτὸν κατακραυγή. Βεβαίως αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτομάτως, οὔτε ἀτάκτως. Οὔτε ἀπὸ τὸν ὁποιοδήποτε, οὔτε «ἐκ τῶν πραγμάτων» (de facto), οὔτε μὲ τὴ βία (πολιτειακὴ ἢ στρατιωτικὴ), οὔτε μὲ τὴ φοβία, οὔτε μὲ τὴ φιλία, οὔτε μὲ τὴν κολακείαν. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία ὑπάρχει καὶ ἰσχύει τὸ εὐαγγελικὸ ἀξίωμα, ἡ κανονικὴ ἀρχή: «*Πάντα εὐσημῶνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω*» (Α' Κορ. 14,40). «*Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως προσέχειν ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν (διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων) μήποτε παραρῶμεν (= μήπως παρασυρθοῦμε καὶ πέσουμε ἔξω¹, μήπως παρεκκλίνουμε ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς σωτηρίας²)*» (Ἐβρ. 2,1).

3. Πράγματι, λοιπόν, μέσα στὴν Ἐκκλησία ὑπάρχει μίαν τέτοια θεοδίδακτη «τάξις» καὶ ἓνα «εὐπρεπὲς

σχῆμα», ἓνα θεάρεστο καὶ ἄριστο μέτρο γιὰ τὴν θεραπεία τῶν παρανομῶν καὶ τὴν ἐπίτευξιν τῆς σωτηρίας. Καὶ αὐτὸ τὸ μέτρο εἶναι ἡ οἰκονομία, ἡ ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία, ἡ ὁποία εἶναι μίμηση τῆς θείας οἰκονομίας (τ.ἔ. τοῦ σχεδίου τῆς θείας φιλανθρωπίας, τῆς σαρκώσεως τοῦ Λόγου καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου). Ἐπάνω στὸ θέμα αὐτὸ εἶναι πολὺ διαφωτιστικοί, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐνθαρρυντικοί, οἱ λόγοι τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Δοσιθέου καὶ τοῦ Ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου. Ὁ πρῶτος ἔλεγε: «*Τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα θεωροῦνται κατὰ δύο τρόπους: κατὰ ἀκριβείαν καὶ κατὰ οἰκονομίαν*»³. Καὶ ὁ Ἁγ. Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης σημειώνει στὸ «Πηδάλιον»: «*Δύο εἶδη κυβερνήσεως καὶ διορθώσεως φυλάττονται εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν. Τὸ ἐν εἶδος ὀνομάζεται Ἀκριβεία, τὸ δὲ ἄλλο ὀνομάζεται Οἰκονομία καὶ Συγκατάβασις*»⁴.

4. Καὶ ἀκριβεία μὲν λέγεται ἡ πιστὴ καὶ ἀκριβῆς τήρησις τῆς αὐθεντικῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως, δηλ. τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων (δογματικῶν ὄρων καὶ κανόνων). Ἐκκλησιαστικὴ δὲ οἰκονομία εἶναι ἡ ἀρμοδίως καὶ ἀπὸ χριστιανικὴ ἀγάπην πρόσκαιρη καὶ λογικὴ παρέκκλιση ἀπὸ τὴν ἀκριβείαν τῶν κανόνων, χωρὶς, βεβαίως, μετακίνησιν τῶν δογματικῶν ὁρίων, πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι βρίσκονται ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας⁵. Ἐπαναλαμβάνουμε, λοιπόν, καὶ τονίζουμε, ὅτι αὐτοὺς τοὺς δύο τρόπους θεωρήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ θεραπείας τῶν διαφορῶν ἀντικανονικοτήτων-παραβάσεων, μὲ ἄλλα λόγια, αὐτοὺς τοὺς δύο δρόμους σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, γνωρίζει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Οἱ ἐν λόγῳ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἀναφέρουν, ἄλλο, τρίτο τρόπο. Οὔτε τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, οὔτε τὴν ἄνοδο στὸ πραιτώριο, οὔτε τὴν κάθοδο στὸ πεζοδρόμιον γνωρίζουν.

5. Ἀλλά, φαίνεται – καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ ἐκπληκτικὸ ἢ ἂν θέλετε καὶ τὸ παράδοξο – ὅτι ἡ Ἐκκλησία οὔτε

3. Πρβλ. Κ. Δελικάνη, *Πατριαρχικά ἔγγραφα*, Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1905, τόμ. Γ', σελ. 648.

4. «Πηδάλιον», σελ. 53, ὑποσ.

5. Πρβλ. Ἀ. Ἀλεβιζάτου, *Ἡ οἰκονομία κατὰ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, Ἀθῆναι 1949, σελ. 21. Πρβλ. καὶ Ἀρχιμ. Ἱερων. Κοτσώνη, *Προβλήματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας*, Ἐν Ἀθήναις 1957, σελ. 209. Π. Μπρασιώτου – Π. Τρεμπέλα – Κ. Μουρατίδου – Ἀ. Θεοδώρου – Ν. Μπρασιώτου, *Ἡ ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία*, Ἀθῆναι 1972, σελ. 18 ἐξ. 28 ἐξ. καὶ Παν. Μπούμη, *Κανονικὸν Δίκαιον*, Ἀθῆναι 1989, σελ. 55.

1. Πρβλ. Παν. Τρεμπέλα, *Ἐπίσημα εἰς τὰς ἐπιστολάς τῆς Καινῆς Διαθήκης*, τόμ. Γ', Ἀθῆναι, σελ. 38.

2. Πρβλ. Ἰω. Κολιτσάρα, *Ἡ Καινὴ Διαθήκη, Κείμενον Ἑρμηνευτικὴ ἀπόδοσις*, Ἀθῆναι, σελ. 273.

τις συμπροσευχές, ούτε τις συλλειτουργίες, ούτε τους συνεορτασμούς, ούτε τὰ συμβούλια, ούτε τις συνεδριάσεις, ούτε τις συνεσιώσεις αναγνωρίζει ως τρόπο θεραπείας και διορθώσεως τῶν αντικανονικότητων. Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ κανόνες ὄχι μόνον δὲν προβλέπουν καὶ δὲν συνιστοῦν, ἀλλὰ ἀντιθέτως καὶ ἀπαγορεύουν αὐτοῦ τοῦ εἶδους τις «θεραπείες». Καὶ λέμε αὐτό, γιατί ἔχουμε κανόνες, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον δὲν ἀναγνωρίζουν τὴν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο θεραπεία μᾶς ἀντικανονικότητας, ἀλλ' ἀντιθέτως (καὶ ἐπὶ πλέον) τιμωροῦν καὶ τὸν κληρικό, ὁ ὁποῖος συλλειτουργεῖ, κοινωνεῖ καὶ ἐπικοινωνεῖ μὲ ἕναν ποῦ ἐνέχεται σὲ ἀντικανονικότητα. Ἔτσι ὁ λ' καν. τῶν Ἁγ. Ἀποστόλων, ὅπως γνωρίζουμε, λέει: «*Εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἀρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατῆς ἐκκλησίας γένοιτο, καθαιρεῖσθω, καὶ ἀφοριζέσθω καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες*» (Ράλλη-Ποτλή, τόμ. Β', σελ. 37).

6. Ἐπίσης διαφωτιστικὸς εἶναι καὶ ὁ ζ' καν. τῆς Νεοκαισαρείας, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸν Ἅγιο Νικόδημο τὸν Ἄγιορείτη, «διορίζει, ὅτι ὁ Ἱερεὺς νὰ μὴ καθίσῃ νὰ φάγῃ εἰς τὸν γάμον τοῦ διγάμου, ἐπειδὴ ὁ δίγαμος εἶναι ὑποκάτω εἰς ἁμαρτίαν καὶ ἐπιτίμιον, ὁ δὲ Ἱερεὺς ἂν καθίσῃ καὶ φάγῃ, δείχνει μὲ τοῦτο, ὅτι συνευδοκεῖ καὶ συγχάριει καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ὑπὸ ἁμαρτίαν καὶ κατάγνωσιν αὐτὸν γάμον του» («Πηδάλιον», σελ. 390). Λέει συγκεκριμένως ὁ κανόνας: «*Προσβύτερον εἰς γάμους διγαμούντων μὴ ἐστιᾶσθαι. Ἐπεὶ, μετάνοιαν αἰτούντος τοῦ διγάμου, τίς ἔσται ὁ Προσβύτερος, ὁ διὰ τῆς ἐστιᾶσεως, συγκατατιθέμενος τοῖς γάμοις;*» (Ράλλη-Ποτλή, τόμ. Γ', σελ. 80). Πολὺ δὲ ὀρθῶς ὁ ἐν λόγῳ κανόνας ἀπαγορεύει αὐτὴ τὴ συνεσίωση, γιατί μὲ αὐτὴ του τὴν πράξη ὁ κληρικός, ἐκτὸς τοῦ ὅτι φαίνεται νὰ συγκατατίθεται στὸ δεύτερο αὐτὸ γάμο, στὴν παρανομία αὐτὴ, συγχρόνως, φαίνεται, ὅτι στερεῖ ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσει μετάνοια ἐκ μέρους τοῦ παραβάτη. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ βυζαντινὸς ἐρμηνευτὴς τῶν κανόνων Ζωναρᾶς λέει: «*Πῶς οὐκ αἰδεσθήσεται (=δὲν θὰ ντραπεῖ) ἐπιτιμῶν τῷ δευτερογαμούντῳ ὁ διὰ τῆς παρουσίας αὐτοῦ συνευδοκῶν τῇ δευτερογαμίᾳ;*» (Ράλλη-Ποτλή, τόμ. Γ', σελ. 80). Καὶ ὁ Ἀριστηνὸς συμπληρώνει: «*Ἐκείνου γὰρ συγγνώμης δεομένου, τίς ἐκεῖνον ἀξιῶσει συγγνώμης;*» (ὄπ. παρ., σελ. 82).

7. Περαιτέρω πρὸ διαφωτιστικοί, ἀλλὰ καὶ πρὸ κατηγορηματικοί εἶναι καὶ ἕνα πλῆθος ἄλλων κανόνων, οἱ ὁποῖοι ἀπαγορεύουν τὴν κοινωνία - ἐπικοινωνία τῶν ὀρθοδόξων μὲ τοὺς αἵρετικούς, ἑτεροδόξους, σχι-

ματικούς ἢ καὶ ἀπλῶς ἀκοινωνήτους καὶ ἀφωρισμένους. Ἀναφέρουμε τοὺς ι' καὶ με' ἀποστολικούς, α', β', δ' καὶ στ' Ἀντιοχείας, λζ', λη' καὶ λθ' Λαοδικείας, θ' Καρθαγένης κ.τ.λ. Ἀπὸ αὐτοὺς παραθέτουμε τὸν β' Ἀντιοχείας, ὁ ὁποῖος μὲ μεγαλύτερη σαφήνεια λέει: «*Μὴ ἐξεῖναι δὲ κοινωνεῖν τοῖς ἀκοινωνήτοις... Εἴ δὲ φανείη τις τῶν Ἐπισκόπων, ἢ Προσβυτέρων, ἢ Διακόνων, ἢ τις τοῦ Κανόνος τοῖς ἀκοινωνήτοις κοινωνῶν, καὶ τοῦτον ἀκοινωνήτον εἶναι, ὡς ἂν συγγέοντα τὸν Κανόνα τῆς Ἐκκλησίας*» (Ράλλη-Ποτλή, τόμ. Γ', σελ. 125-126).

8. Βάσει ὅλων τῶν ἀνωτέρω, ὀφείλουμε νὰ παρατηρήσουμε — καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέξουμε πολὺ — ὅτι, ἂν ἦταν δυνατὸν νὰ θεραπευθοῦν οἱ διάφορες ἀντικανονικότητες μὲ τοὺς ἀνωτέρω τρόπους, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθοῦμε, ὅτι μὲ τοὺς ἴδιους τρόπους καὶ οἱ αἵρετικοὶ θὰ γίνονταν ὀρθόδοξοι αὐτομάτως, καὶ οἱ σχισματικοὶ καὶ οἱ ἀκοινωνήτοι de facto θὰ γίνονταν ὀργανικὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μάλιστα χωρὶς καμμία ἄλλη διαδικασία. Καὶ τοῦτο, γιατί δικαιολογημένα θὰ μπορούσε κάποιος τις μεθόδους αὐτὲς νὰ τις ἐπεκτείνει καὶ νὰ ἰσχυρισθεῖ, ὅτι μὲ αὐτὲς θεραπεύεται καὶ κάθε ἄλλη δογματικὴ ἢ κανονικὴ παρέκκλιση καὶ παράβαση, κάθε πλάνη καὶ κάθε παρανομία. Καὶ πρέπει νὰ προσέξουμε πολὺ, γιατί μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο — ἴσως ἄθελά μας — γινόμαστε νομοθέτες καὶ κανονοθέτες καὶ ὄχι κανονολόγοι. Καὶ ἔτσι ἐπὶ πλέον ἀντὶ νὰ ἀκολουθοῦμε τοὺς κανόνες, τοὺς θεσμούς καὶ τὴν τάξη τῆς Ἐκκλησίας τὰ ἀνατρέπουμε καὶ καινοτομοῦμε.

9. Καὶ πράγματι: Ἔτσι κινδυνεύουμε νὰ γίνουμε «εἰσαγωγεῖς καινῶν δαιμονίων», γιατί ὅλες αὐτὲς «οἱ θεραπείες» θὰ γίνονταν, ἐκτὸς ἄλλων, χωρὶς καμμία μετάνοια, ἢ ὁποῖα ὅμως εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση (sine qua non) γιὰ κάθε εἶδους θεραπεία μέσα στὴν Ἐκκλησία. Ὅπως εἶναι γνωστὸ, ὁ πδ' (84ος) καν. τοῦ Μεγ. Βασιλείου χαρακτηριστικῶς τονίζει: «*Πάντα δὲ ταῦτα γράφομεν, ὥστε τοὺς καρποὺς δοκιμάζεσθαι τῆς μετανοίας· οὐ γὰρ πάντως τῷ χρόνῳ κρίνομεν τὰ τοιαῦτα ἀλλὰ τῷ τρόπῳ τῆς μετανοίας προσέχομεν*» (Ράλλη-Ποτλή, τόμ. Γ', σελ. 253). Ἐπίσης ὁ ρβ' (102ος) καν. τῆς Πενθέκτης Οἰκ. Συνόδου ὀρίζει: «*Δεῖ δὲ (τοὺς κληρικούς) τοὺς ἐξουσίαν λύειν καὶ δεσμεῖν παρὰ Θεοῦ λαβόντας, σκοπεῖν τὴν τῆς ἁμαρτίας ποιότητα, καὶ τὴν τοῦ ἡμαρτηκότος πρὸς ἐπιστροφὴν ἐτοιμότητα, καὶ οὕτω κατ'ἄλληλον τὴν θεραπείαν προσάγειν τῷ ἀρρωστήματι...*». Καὶ λίγο πρὸ κάτω προσθέτει: «*Ὡστε τὸν τὴν ἱατρικὴν ἐν Πνεύματι ἐπιδεικνύμενον, πρότερον χρῆ*

τὴν τοῦ ἡμαρτηκότος διάθεσιν ἐπισκέπτεσθαι...» (Ράλλη-Ποτλῆ, τόμ. Γ', σελ. 549-550). Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος διακηρύσσει: «Ἡ γὰρ μετάνοια... φάρμακον τῶν πλημμελημάτων (ἐσπίν), δαπάνημα τῶν παρανομιῶν, ὄπλον κατὰ τοῦ διαβόλου, μάχαιρα ἀποτέμνουσα αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, σωτηρίας ἐλπίς, ἀπογνώσεως ἀναίρεσις· αὕτη τὸν οὐρανὸν ἀνοίγει, αὕτη εἰς τὸν παράδεισον εἰσάγει»⁶.

10. Ἰδιαιτέρως, ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς θεραπείας τῶν διαφόρων ἀντικανονικότητων μὲ τις συλλειτουργίες καὶ μὲ τὴν κοινὴ συμμετοχὴ στὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας, θὰ πρέπει νὰ παρατηρήσουμε καὶ τὰ ἑξῆς: Ἡ συλλειτουργία καὶ ἡ «κοινωνία» στὴ Θ. Εὐχαριστία δὲν φαίνεται νὰ εἶναι προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐπίτευξη τῆς κανονικότητας, γιὰ τὴν θεραπεία μιᾶς ἀντικανονικότητας, ἀλλὰ ἀντιθέτως εἶναι τὸ ἐπιστέγασμα τῆς ἀντικανονικότητας, εἶναι τὸ ἐπισφράγισμα τῆς ἀποκατασταθείσας, κατόπιν καὶ μετανοίας, κανονικότητας. Τοῦτο διαφαίνεται καὶ στὸν ἀνωτέρω β' κανόνα τῆς Ἀντιοχείας, ἀλλὰ ἀπεικονίζεται καὶ σὲ ὅλη τὴ θεωρία καὶ πράξη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κατ' ἀντίθεση μάλιστα καὶ πρὸς τὴν τακτικὴ ἄλλων χριστιανικῶν ὁμολογιῶν. Ἀξιοπρόσεκτη ἐδῶ εἶναι ἡ παρατήρηση τοῦ ἀρχιμανδριτῆ καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἱερωνύμου Κοτσῶνη, ποῦ ἔγραφε: «Ἡ βασικὴ ἐν προκειμένῳ διαφορὰ ἀπόψεων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀγγλικανικῆς καὶ Ὁρθοδόξου ἔγκειται ἐν τῷ ὅτι ἡ μὲν Ἀγγλικανικὴ θεωρεῖ τὴν μυστηριακὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ὡς μέσον ὁδηγοῦν πρὸς τὴν μετ' αὐτῆς ἔνωσιν, ἐνῶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποβλέπει εἰς τὴν μυστηριακὴν μετὰ τῶν ἑτεροδόξων γενικῶς ἐπικοινωνίαν ὡς πρὸς τὸ ἐπιστέγασμα τῆς μετ' αὐτῶν ἐνώσεως»⁷.

11. Καὶ αὕτη ἡ παγία διδασκαλία καὶ πρακτικὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας δὲν ἀκολουθεῖται ἀπὸ καμία δική της ιδιοτροπία, χωρὶς κανένα εὐαγγελικὸ ἢ κανονικὸ ἔρεισμα. Ἀντιθέτως. Βάση καὶ ἀρχὴ ἔχει

6. Ἰω. Χρυσόστομος, *Περὶ Μετανοίας*. Ὁμιλία η', 1, P.G. 49,337A. *Μετάνοιά δέ ἐστίν, οὐχ ἡ λόγῳ κηρυττομένη, ἀλλ' ἡ πράγμασι βεβαιουμένη μετάνοια, ἡ ἐξ αὐτῆς τῆς καρδίας ἐξαλείφουσα τὸν ρύπον τῆς ἀσεβείας*» (Ἰω. Χρυσόστομος, *Περὶ Μετανοίας*, Ὁμιλία ζ', 3, P.G. 49,328A).

7. *Ἡ κανονικὴ ἀποψὶς περὶ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων (intercommunio)*, Ἐν Ἀθήναις, 1957, σελ. 71-72. Πρβλ. καὶ Γ. Γαλίτη, *Intercommunio*, *Τὸ πρόβλημα τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου*, *Βιβλικὴ καὶ Ἐκκλησιολογικὴ μελέτη*, Ἀθήναι 1966, σελ. 38. Ἄνδρ. Θεοδώρου, *Ἡ Intercommunio ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου Συμβολικῆς*, Ἐν Ἀθήναις 1971, σελ. 4 καὶ Παν. Μπούμη, Προτεριαιότης τῆς δογματικῆς συμφωνίας ἐναντι τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας (Intercommunio), Ἀνάτυπο ἀπὸ Ε.Ε.Θ.Σ.Π.Α., τόμ. ΚΕ' (1981), Ἀθήναι 1981, σελ. 5 ἐξ.

τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος παραγγέλλει: «*Εὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον, κἀκεῖ μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου*» (Ματθ. 5, 23-24). Ἰδιαίτιστα σημασία γιὰ τὴ δική μας περίπτωση ἔχουν δύο χρονικὲς ἐκφράσεις: Ἐφ' ἐνὸς μὲν ἡ «ὑπάγε πρῶτον», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ «καὶ τότε ἐλθὼν». Μᾶς λέει δηλ. ὅτι ὀφείλομε *πρῶτα* νὰ διαλλαγοῦμε μὲ τοὺς ἀδελφούς μας, νὰ τακτοποιήσουμε τὶς διαφορὲς μας, νὰ ἐξομαλύνουμε τὶς διαφωνίες μας καὶ ὕστερα νὰ προσφέρουμε τὸ δῶρο μας. Ὅχι τὸ ἀντίθετο: Πρῶτα δηλ. νὰ προσφέρουμε τὸ δῶρο μας ἀπὸ κοινού ἢ χωριστά, καὶ ὕστερα νὰ ἐξομαλύνουμε τὶς διαφορὲς μας, ἢ μᾶλλον νὰ ἀδιαφορήσουμε γι' αὐτὲς, ἐπειδὴ αὐτὲς οἱ διαφορὲς θὰ διευθετηθοῦν αὐτομάτως, de facto, μὲ τὴν προσφορὰ τοῦ δώρου.

12. Καὶ αὐτὴν τὴν τακτικὴ ὑποδεικνύει καὶ ἐνισχύει καὶ ὁ Ἅπ. Παῦλος μὲ τὸ νὰ ἐπέξηγῆ συγχρόνως καὶ τὸ λόγο τῆς ὑπάρξεως καὶ ἐφαρμογῆς τῆς. Λέει συγκεκριμένως ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κορινθίων: «*Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν... Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν Κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν*» (Α' Κορ. 11, 18-20). Ὁ καθηγητὴς Παν. Τρεμπέλας, ἐρμηνεύοντας τὸ χωρίο αὐτό, γράφει: «*Ὅταν λοιπὸν συναθροίξεσθε εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τῆς λατρείας μὲ τὰς διαιρέσεις σας αὐτάς, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φάγετε ἀκατακοίτως καὶ πρὸς ὠφελειάν σας τὸ δεῖπνον ποῦ ὁ Κύριος συνέστησε. Τρώγετε βέβαια δεῖπνον καὶ τώρα, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι βεβήλωσις τοῦ ἱεροῦ δεῖπνου, ποῦ μᾶς παρέδωκεν ὁ Κύριος*»⁸. Φαίνεται, λοιπόν, ὅτι ὁ Ἅπ. Παῦλος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴ τῶν Κορινθίων στὶς μεταξύ τους «αιρέσεις καὶ διαιρέσεις», καὶ λέει ὅτι ἐφ' ὅσον ὑφίστανται αὐτὲς «δὲν ὑπάρχει Κυριακὸν δεῖπνον, Θεία Εὐχαριστία». Καὶ τίθεται ἀμέσως τὸ ἐρώτημα: Ποιά θεραπεία προσφέρει σὲ μία ἀντικανονικότητα ἕνα ἀνύπαρκτο («οὐκ ἔστι») Κυριακὸν δεῖπνο; Καὶ ὄχι μόνον αὐτό. Ἀλλὰ ἐπὶ πλέον γινόμεστε αἰτιοὶ καὶ ἔνοχοι αὐτῆς τῆς βεβηλώσεως τοῦ Κυριακοῦ Δείπνου.

(Συνεχίζεται)

8. Παν. Τρεμπέλας, *Ἐπόμνημα εἰς τὰς ἐπιστολὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης*, τόμ. Α', Ἀθήναι, σελ. 335.

«Ἔστιν οὖν Ἑλλάς καὶ ἡ Μακεδονία»

Ἔτσι καθορίζει τὴν 5η χερσόνησο τῆς Ἑλλάδος ὁ μέγας γεωγράφος Στράβων (1ος π.Χ. - 1ος μ.Χ. αἰ.) περιγράφοντας τὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο.

Ἡ σημαντικὴ γεωγραφικὴ θέση τῆς Μακεδονίας ὑπῆρξε ἐπίμαχο θέμα ἀνὰ τοὺς αἰῶνες γιὰ τὴν προσάρτηση ἢ τὴν κατάκτησή της ἀπὸ Ῥωμαίους, ἄλλους Λατίνους, Τούρκους, Σλάβους καὶ Βουλγάρους.

4300 χρόνια ἀδιαμφισβήτητης ἐλληνικότητας μαρτυρεῖ ὁ κατάστικτος ἀπὸ ἀρχαιολογικοὺς χώρους

Τοῦ πανοσ. ἀρχιμ. κ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΒΑΡΛΑ

χάρτης της καὶ ἐπιβεβαιώνει τὴ συνεχῆ καὶ ἀδιάσπαστη συμβολὴ καὶ παρουσία τῶν κατοίκων της, τῶν «Μακεδνῶν» στὴν ἐλληνικὴ ἱστορία.

Ἐπάξια ἀντιπροσωπεύεται κάθε περίοδος τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τέχνης μὲ λαμπρὰ καλλιτεχνικὰ δημιουργήματα. Συγχρόνως ἔχει μιὰ τεράστια συμβολὴ στὴν παγκόσμια ἱστορία μὲ τίς μεγάλες μορφές ποὺ ἐξέθρεψε, τὸ Φίλιππο τὸ Β', τὸ Μ. Ἀλέξανδρο, τὸν Ἀριστοτέλη, τοὺς Κύριλλο καὶ Μεθόδιο.

Τὰ εὐρήματα καὶ τὸ κρανίο τοῦ Σπηλαίου τῶν Πετραλώνων κοντὰ στὰ Νέα Μουδανιά τῆς Χαλκιδικῆς, ἀπέδειξαν τὴν ὑπαρξὴ ἀνθρώπινης παρουσίας στὸ Μακεδονικὸ χῶρο, 50.000 χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ μας. Ἔτσι μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξει κανεὶς, ὅτι ἡ Μακεδονία, εἶναι τὸ λίκνο τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου στὴν ἐλληνικὴ γῆ.

Τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα καὶ οἱ ἱστορικὲς μαρτυρίες δείχνουν ὅτι γύρω στὰ 2200 - 2100 π.Χ. ἐλληνόφωνα φύλα βρισκόνται ἐγκατεστημένα στὴν περιοχὴ τῆς Βόρειας Πίνδου. Τὰ πρωτοελληνικὰ ἐκεῖνα φύλα μὲ πρῶτους τοὺς Ἴωνες κατεβαίνουν πρὸς τὸ νότο καὶ ἔρχονται σὲ ἐπαφὴ μὲ προελληνικοὺς πληθυσμούς, τοὺς κρητονησιωτικοὺς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη ἀναπτύξει ὑψηλὸ πολιτισμὸ. Τὰ δυτικὰ ἀπὸ τὰ φύλα αὐτὰ καὶ κυρίως οἱ **Μακεδνοὶ** διασπῶνται. Μιὰ ομάδα ἀπὸ αὐτὰ ἐγκαθίσταται στὴ σημερινὴ Μακεδονία, ὅπου καὶ παραμένει.

Δωρικὸ ἔθνος κατὰ τὸν Ἡρόδοτο «τὸ Μακεδονικὸν καλεόμενον». Μακεδόνες καὶ Πελοποννήσιοι ἔχουν κοινὴ καταγωγὴ ἀπὸ τοὺς Δωριεῖς τοῦ Ὀλύμπου κατὰ τοὺς Στράβωνα καὶ Ἡρόδοτο. Τὸ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Μακεδόνες ἀνήκουν στὸν κόσμον τῶν Ἑλλήνων, δύσκολα ἀμφισβητεῖται. Τὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα σὲ συνδυασμὸ μὲ γλωσσολογικὲς ἀναλύσεις καθῶς καὶ ἡ ἀνεύρεση πληθους ἐπιγραφῶν, ὄλων ἐλλη-

νικῶν, ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν ὑπάρχει πολιτιστικὴ, ἐθνολογικὴ καὶ γλωσσικὴ διακοπὴ τῆς ἐνότητος τῶν Μακεδόνων μὲ τοὺς ὑπόλοιπους Ἕλληνες.

Οἱ πρόσφατες μεγάλες ἀνασκαφές στὰ τρία σημαντικότερα κέντρα τῆς ἀρχαίας Μακεδονίας, στὴ Βεργίνα, στὸ Δίον καὶ στὴν Πέλλα δικαίωσαν ὅλους ἐκείνους ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ συνθέσουν μιὰ ὁλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Μακεδόνων.

Οἱ λέξεις **Μακεδνός, Μάγνης, Μακεδὼν** ἀνάγονται στὴν κοινὴ ρίζα μακ- ποὺ σημαίνει μεγάλο μέγεθος (μάκρος, μήκος, μάκαρ, magnus). Ὁ Ὅμηρος χρησιμοποιεῖ τὴ λέξη μὲ ἐπιθετικὴ σημασία. «**Μακεδνὸν ἔθνος**», δηλαδὴ ὑψηλό, μεγαλόσωμο ἔθνος.

Ἡ Μακεδονία ἀνέκαθεν ἦταν καὶ εἶναι τὸ προωθημένο τμήμα καὶ ὁ προμαχὼν τῆς Ἑλλάδας. Ὁ ἱστορικὸς Πολύβιος ἀναφέροντας τὰ ὄσα ἀπεκόμισαν οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς Μακεδόνες λέγει «ποιά τιμὴ πρέπει νὰ λάβουν οἱ Μακεδόνες ποὺ τὸ περισσότερο διάστημα τῆς ζωῆς τους δὲν παύουν νὰ ἀγωνίζονται ἐναντίον τῶν βαρβάρων γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῶν Ἑλλήνων, γιὰ τοὺς ἀγνοεῖ ὅτι οἱ Ἕλληνες πάντοτε θὰ κινδύνευαν τὰ μέγιστα ἐὰν δὲν εἶχαν προπύργιο τοὺς Μακεδόνες καὶ τίς φιλοδοξίες τῶν βασιλείων τους;»

Ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Α' ὁ «βασιλεὺς Μακεδόνων» τὸ 479 π.Χ. λίγο πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τῶν Πλαταιῶν γνωστοποιεῖ τὰ σχέδια τοῦ Μακεδονίου στοὺς Ἕλληνες γιὰ τὴν «αὐτὸς γὰρ Ἕλληνας γένος εἰμὶ τ' ὄρχαιον κατ' ἀντ' ἐλευθέρης δεδουλωμένην οὐκ ἂν ἐθέλοισι ὄραν τὴν Ἑλλάδα» κατὰ τὸν Ἡρόδοτο.

Ὁ ἴδιος λέει ὅτι «Ἕλληνας δὲ τοὺτους λέγω... καθάπερ αὐτοὶ λέγουσι, αὐτὸς τε οὕτω τυγχάνω ἐπιστάμενος καὶ διὰ καὶ ἐν ὀπισθεν λόγοις ἀποδέξω ὡς εἰσὶ Ἕλληνας πρὸς δὲ καὶ ἐν τῇ Ὀλυμπίῃ διέποντες τὸν ἀγῶνα οὕτω ἐγνωσαν εἶναι».

Μολοντί ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος δὲ θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ προβλέψει τὴν ἀμφισβήτηση τῆς ἐλληνικότητος τῆς Μακεδονίας, σὲ μιὰ ἐπιστολὴ του στὸ Δαρεῖο γράφει τὰ παρακάτω μνημειώδη.

«Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι ἐλθόντες εἰς Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κακῶς ἐποίησαν ἡμᾶς, οὐδὲν προηδικημένοι καὶ γὰρ δὲ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμῶν κατασθεῖς καὶ τιμωρήσασθαι βουλόμενος διέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν», ὅπως διασώζεται ἀπὸ τὸν Ἀρριανό.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη παρουσιάζει τὸν Ἀλέξανδρο

δίκερο πρόδρομο του Μεσσία. Η Γένεση αναφέρει τον 'Αλέξανδρο ως βασιλιά των Κιτζίμ (Μακεδόνων). Στο βιβλίο των Μακκαβαίων αναγράφεται: «Και ἐγένετο μετὰ τὸ πατάξει τὸν 'Αλέξανδρον τὸν Φιλίππου τὸν Μακεδόνα, ὃς ἐξῆλθε ἐκ γῆς Χεττεῖμ (Μακεδονίας) καὶ ἐπάταξε τὸν Δαρεῖον, βασιλέα Περσῶν καὶ Μήδων καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ, πρότερον ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα».

Ἡ Μακεδονία διατηρεῖται ὡς χώρα Ἑλληνική κατὰ τὴν περίοδο τῶν Ἐπιγόνων καὶ ἀποτελεῖ γιὰ δυὸ περίπου αἰῶνες τὸν πυρήνα εὐρύτερων κρατικῶν ἐνοτήτων ποὺ διοικοῦνται ἀπὸ Μακεδόνες βασιλεῖς. Μόνο μετὰ τὴ μάχη τῆς Πύδνας (168 π.Χ.) παύει νὰ ὑπάρχει ὡς ἀνεξάρτητο κράτος καὶ ὑποδουλώνεται στοὺς Ρωμαίους, τοὺς ὁποίους ὁμως παροδικὰ ἐξελληνίζει.

Χωρὶς νὰ σημειωθοῦν ἐθνολογικὲς ἀλλοιώσεις ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς βαρβάρων ποὺ σημειῶνονται ἀπὸ τὸν 3ο π.Χ. αἰῶνα καὶ μετὰ, φθάνουμε στὶς ἀρχὲς τοῦ 4ου μ.Χ. αἰῶνα ὅποτε ἡ μεταφορὰ τῆς πρωτεύουσας στὸ Βυζάντιο ἐπηρεάζει τὴν ἀνάπτυξη τῆς Μακεδονίας καὶ ἰδιαίτερα τῆς πρωτεύουσάς της Θεσσαλονίκης.

Ἡ Μακεδονία ὑπῆρξε ἡ κύρια πύλη γιὰ τὴν εἴσοδο τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν ἡπειρὸ μας. Τὸ ὄραμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἔκρινε τὴ μετέπειτα πορεία τῆς Εὐρώπης. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ὁ ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν, ἀπευθυνόμενος στοὺς Μακεδόνες, γράφει τὶς ἐπιστολὲς του στὰ ἑλληνικά.

Ἄν ἐξαίρεσουμε ἐγκαταστάσεις λατινόφωνων φύλων, ὁ πληθυσμὸς τῆς Μακεδονίας παρέμεινε ἀμετάβλητος μέχρι καὶ τὸν 7ο μ.Χ. αἰ., ὅποτε ἀρχίσαν νὰ ιδρύωνται μετὰ τὴν ἀδεια τῶν Βυζαντινῶν οἱ «Σλαβηνίτες». Ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο οἱ Σλάβοι μάχονται κατὰ τῶν Βυζαντινῶν, χωρὶς ἰδιαίτερα ἀποτελέσματα. Τὴν ἴδια περίοδο οἱ γνωστοὶ Πρωτοβούλγαροι εἰσδύουν στὴ Βαλκανικὴ καὶ ἀρχίζουν νὰ ὑποτάσσουν τοὺς Σλάβους καὶ ἄλλους λαοὺς ποὺ ζοῦσαν στὴν περιοχή τῆς σημερινῆς Βουλγαρίας. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἐπισημάνουμε τὸ γεγονὸς ὅτι μετὰ τῶν ἐπιστημόνων ὑπάρχει διχογνωμία γιὰ τὸ κατὰ πόσον ἐπιτεύχθηκε ἐκβουλγαρισμὸς τῶν Σλαβικῶν φύλων τῆς περιοχῆς.

Ἡ σερβικὴ αὐτοκρατορία τοῦ Ντουσαν τὸ 14ο αἰ. ἡ ὁποία προσηγήθηκε τῆς ὀθωμανικῆς κατάκτησης, δὲ μετέβαλε οὐσιαστικὰ τὸν ἐθνολογικὸ χαρακτήρα τῆς Μακεδονίας, ὅπως τονίζει χαρακτηριστικὰ ὁ καθηγητῆς Ἄπ. Βακαλόπουλος. Ἡ σερβικὴ κυριαρχία ἄφησε στὸ πέρασμά της λίγους θύλακες ποὺ ἐνίσχυσαν παλαιότερα στρώματα σλαβικοῦ πληθυσμοῦ, περισσότερο ὁμως διατήρησε θρόλους καὶ ἱστορίες γιὰ μία μέγλη, ἂν καὶ ἐφήμερη, αὐτοκρατορία.

Οἱ ὀμιχλώδεις αὐτὲς ἀναμνήσεις ἐνὸς ἐνδοξοῦ παρελθόντος συντέλεσαν στὴν ὑποδαύλιση τῆς ἐθνικῆς ἀφύπνισης τῶν Σέρβων κατὰ τὸ 19ο αἰῶνα γιὰ τὴν προβολὴ σερβικῶν διεκδικήσεων στὴ Μακεδονία.

Κάτι ἀνάλογο ἔγινε καὶ μετὰ τὴν ἐθνικὴ ἀφύπνιση τῶν Βουλγάρων.

Κατὰ τὴ βυζαντινὴ ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ὀθωμανικὴ περίοδο ὁ ὅρος «Μακεδονία» εἶχε χάσει τὸ παλαιὸ γεωγραφικὸ περιεχόμενό του. Ὅπως χαρακτηριστικὰ τονίζουν οἱ ἱστορικοὶ Ἄμαντος, Ζακυθηνὸς καὶ Βακαλόπουλος, οἱ βυζαντινοὶ συγγραφεῖς μετὰ τὸ ὄνομα «Μακεδονία» προσδιορίζουν συχνὰ περιοχὲς ποὺ περιλαμβάνουν τὸ μεγαλύτερο τμήμα τῆς σημερινῆς Ἀλβανίας, τὴ Β. Θράκη (Ἄν. Ρωμυλία) καθὼς καὶ περιοχὲς τῆς σημερινῆς ἑλληνικῆς Θράκης. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ὅρος «Μακεδῶν» εἶχε χάσει στοὺς βυζαντινοὺς χρόνους τὴν ἐθνικὴ καὶ ἀκόμα καὶ τὴ γεωγραφικὴ ἔννοια ποὺ εἶχε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

Ἡ ὀθωμανικὴ κατάκτηση ἐπέφερε μεγάλες ἀλλαγὲς στὸν πληθυσμὸ τῶν Βαλκανιῶν καὶ εἰδικότερα στὴ Μακεδονία. Ἀπὸ τὸ 18ο ὁμως αἰῶνα καὶ μετὰ ἡ πολὺπλευρὴ ἀνοδος τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου στὸν οἰκονομικὸ, κοινωνικὸ καὶ ἐκπαιδευτικὸ τομέα, εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη ἐπικράτηση τῆς ἑλληνικῆς —πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς— ἐπιρροῆς στὴ Μακεδονία. Μετὰ τὴ συμπαράσταση καὶ καθοδήγηση τοῦ ἑλληνικοῦ κλήρου, οἱ μάζες τῶν χριστιανῶν στὴ Μακεδονία ἀπόκτησαν συνείδηση τῆς ἑλληνικῆς ταυτότητας. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ ὅτι πολλοὶ σλαβόφωνοι χριστιανοὶ ἔστειλαν τὰ παιδιά τους σὲ ἑλληνικὰ σχολεῖα, πολέμησαν κατὰ τῶν ὀθωμανῶν στὴ διάρκεια τῆς ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης (1821-28) καὶ στὴ συνέχεια πήραν μέρος σὲ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὸ 19ο αἰῶνα, πολεμώντας γιὰ τὴν ἔνωση τῆς Μακεδονίας μετὰ τὸ ἐλεύθερο ἑλληνικὸ κράτος.

Οἱ ἀνασκαφὲς στὰ μνημεῖα τῆς Πρέσπας, περιοχὴ τοῦ βασιλείου τοῦ Βουλγάρου Σαμουήλ, δείχνουν μιὰ σαφέστατη καὶ ἀναμφισβήτητη ἑλληνικὴ παρουσία μαρτυρούμενη ἀπὸ τὰ μνημεῖα τῆς ἐποχῆς.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν Βαλκανικῶν πολέμων (1912-13) οἱ κατεξοχῆν σλαβικὲς βόρειες περιοχὲς περιήλθαν στὶς σλαβικὲς βαλκανικὲς χώρες, ἄσχετα ἂν ἡ ἀναλογία τοῦ ἐδάφους ποὺ μοιράστηκαν Σερβία καὶ Βουλγαρία ὑπῆρξε ἀντίστροφα ἀνάλογη πρὸς τὶς ἐθνικὲς προτιμήσεις τοῦ σλαβικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ περιοχὴ ποὺ περιήλθε στὴν Ἑλλάδα ταυτιζόταν περίπου πρὸς τὰ ὅρια τῆς λεγόμενης «ἱστορικῆς» Μακεδονίας τῶν κλασσικῶν χρόνων. Στὰ σερβικὰ ἐδάφη περιήλθαν μερικοὶ θύλακες δεκάδων χιλιομέτρων ποὺ ἀνήκαν στὴν ἱστορικὴ «Μακεδονία». (Συνεχίζεται)

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Στις ἀρχές τῆς δεκαετίας τοῦ 1990 ἡ ΣΤ' Συνέλευση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, πού συγκλήθηκε στὸ Βανκούβερ, ἔκανε ἔκκληση στοὺς Χριστιανούς τοῦ κόσμου νὰ συνεργασθοῦν γιὰ δικαιοσύνη, εἰρήνη καὶ γιὰ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Δημιουργίας. Κατόπιν τὸ 1989 μὲ τὴ μεγαλόψυχη ἀπόφαση τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ μακαριστοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Δημητρίου († 1991) νὰ καλέσει ὅλο τὸν Χριστιανικὸ κόσμον νὰ θεσπίσει τὴν 1ην ἡμέρα τοῦ Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου

Τοῦ κ. Σωτηρίου Ι. Μπαλατσούκα, θεολόγου

ὡς Ἡμέρα Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος, καὶ ἡ συνέχιση τῆς μεγίστης προσπάθειας ὑπὸ τοῦ νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου –ὅπως μὲ τὸ μήνυμα τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στὶς 15.3.1992, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, στὸ ὁποῖο ὑπάρχει ρητὴ ἀναφορὰ στοὺς κινδύνους γιὰ τὴν ἐπιβίωση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος— δίδονται νέες ὠθήσεις γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος.

Ἡ ἀπουσία τῆς εἰρήνης, ἡ ἔλλειψη τῆς δικαιοσύνης στὴν κοινωνικοπολιτικὴ ζωὴ ταλανίζουν καὶ ἀπειλοῦν τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ διαχρονικά. Τὸ τελευταῖο τέταρτο μάλιστα τοῦ Κ' αἰώνα ἡ οἰκολογικὴ κρίση δξύνεται σὲ ἐπικίνδυνο βαθμό. Ἔτσι ἡ κατάσταση αὐτὴ γίνεται ὀλοένα καὶ πιὸ κρίσιμη καὶ μάλιστα ἡ κρισιμότερη ὄλων τῶν ἄλλων προβλημάτων, γιὰτὶ ἀπειλεῖται ἡ ἄμεση συνύπαρξη καὶ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ περιβάλλον καὶ τὴ φύση, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν κτίση γενικότερα. Αὐτὴ ἡ σχέση ἀντὶ νὰ τοποθετεῖται σὲ ἐπίπεδο φιλικό, τοποθετεῖται στὸ ἐπίπεδο τῆς καταδυναστεύσεως τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἄλλου. Τὸ πρόβλημα τῆς οἰκολογικῆς κρίσης ἀπειλεῖ καθημερινὰ ὅλο καὶ πιὸ ἔντονα τὸν πλανήτη μας καὶ ὅταν δὲν ὑπάρχει οἰκολογικὴ ἰσορροπία ὁ ἀνθρώπος ὄχι μόνο ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τῶν ἐλλείψεων γιὰ τὴν ἐπιβίωσή του, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο δὲν ὑπάρχει γιὰ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσει, διότι κινδυνεύει νὰ ἐξαφανιστεῖ τὸ ἀνθρώπινο εἶδος¹.

Τὰ στοιχεῖα πού ἀποδεικνύουν τὴ μεγίστη οἰκολογικὴ κρίση εἶναι: ἐξάντληση τῶν πηγῶν ἐνέργειας καὶ διατροφῆς, μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος (νέφη, ὄξινης

βροχῆς) ἀκόμα καὶ ἡ παρουσία τῆς τεχνολογίας. Μία ἄλλη σοβαρὴ ἀπόδειξη τῆς κρίσης αὐτῆς εἶναι ἡ καταστροφή τοῦ στρατοσφαιρικοῦ ὀζοντικοῦ στρώματος πού συνεπάγεται εὐκολότερη διέλευση τῆς υπεριώδους ἀκτινοβολίας μὲ μία σειρά ἐπαγωγῶν ἐπὶ τῶν ζῶντων ὀργανισμῶν ἐξ αἰτίας τῆς ἀποδιοργάνωσης τοῦ RNA καὶ DNA τῶν κυττάρων τους².

Σήμερα εἶναι σχεδὸν ἀπ' ὅλους κοινὰ ἀποδεκτό, ὅτι τὸ οἰκολογικὸ εἶναι κατὰ βάση πνευματικὸ πρόβλημα, ὅτι ἡ μὴ ἀρραγῆς συνοχὴ τοῦ περιβάλλοντος πού δικαιολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι συνέπεια τῆς πνευματικῆς ἀλλοτριώσεώς του.

Ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου τίθεται ὁ κόσμος καὶ σχηματίζει μαζί του μία καὶ μοναδικὴ σάρκα. Τὸ αἰσθητὸ σύμπαν ἐξ ὁλοκλήρου ἐπεκτείνει τὸ σῶμα μας. Δὲν ὑπάρχει ἐπομένως διάσταση μεταξὺ τῆς σάρκας τοῦ κόσμου καὶ αὐτῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἀνθρώπος –μικρόκοσμος καὶ τὸ σύμπαν— μακρᾶνθρωπος. Ὁπὼς ὁ ἀνθρώπος εἶναι πολὺ περισσότερο ἀπὸ μικρόκοσμος: Δημιουργήθηκε κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωση τοῦ Θεοῦ. Συνεπῶς ὁ ἀνθρώπος ἐν Θεῷ ὑπερβαίνει τὸν κόσμο, τὸ σύμπαν. Εἶναι κύριος τοῦ κόσμου καὶ καθίσταται ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι ὑπὲρ χρόνον καὶ ὑπὲρ τόπον. Ὁ ἀνθρώπος ἐπηρεάζει οὐσιαστικά τὴν ὑπόσταση καὶ τὸ σκοπὸ τῆς ὑπάρξεως τοῦ κόσμου. Ἡ «κοσμοθέωση» ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν «ἀνθρωποθέωση»³.

Ὁ κόσμος, ὅπως γνωρίζουμε, πλάστηκε γιὰ χάρι τοῦ ἀνθρώπου. Χωρὶς τὴν δική του παρουσία καὶ ἐξουσία δὲν θὰ εἶχε σκοπὸ καὶ περιεχόμενο ἡ Δημιουργία, ὅπως δὲν θὰ εἶχε σκοπὸ καὶ ὁ ἀνθρώπος χωρὶς τὴ Δημιουργία. Ἴσως ὁ ἀνθρώπος ὅμως ξέχασε ὅτι, πέραν τῶν δικαιωμάτων στὴν κτίση, ἔχει καὶ υποχρεώσεις. Ἴσως ἀγνόησε τὸ «εργάζεσθαι καὶ φυλάττειν αὐτήν», τὴ χαρακτηριστικὴ φράση τοῦ βιβλίου τῆς Γενέσεως (2,15), πού δηλώνει τὴ χρῆση καὶ ταυτοχρόνως προστασία τῆς κτίσεως.

Γιὰ τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἡ σύγχρονη ἐπιστῆμη ἀναζητεῖ ἐναγωνίως λύσεις ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, πού ἀφοροῦν τὶς προοπτικὲς τοῦ κόσμου, τοῦ ἀνθρώπινου εἶδους, ἀν ὄχι σὲ φιλοσοφικὸ ἐπίπεδο, τοῦλάχιστον σὲ ἐκεῖνο τῶν ἐμπειρικῶν μας γνώσεων. Πολλὲς ὅμως ἀπόψεις καὶ θέσεις ἔχουν διατυπωθεῖ καὶ ληφθεῖ πάνω σ' αὐτὰ ἀπὸ τὶς διάφορες φιλοσοφικὲς καὶ κοινωνιολογικὲς διδασκαλίες, ὅπως ἀπὸ τοὺς ἀμερικαν-

1. Yu. Avvakumov, «God the creator and creation by man». Theological Speculations on the eve of the basile assembly. Journal of Moscow Patriarchate, 2 (1989) σελ. 55-62.

2. Βασ. Νοϊτσάκη, «Φαινομενολογία τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος». Ἡ Δράσις μας, Ἰανουάριος 1993, σελ. 26-28.

3. Oliver Clement, Le «Corps Spirituel». Le Crist terre des vivantes. Spiritualite, No 17, σελ. 83-171.

νοὺς κοινωνιολόγους Daniel Bell, Zbigniew Brzezinski καὶ Alvin Toffler. Αὐτοὶ παραδέχονται ὅτι ἡ σύγχρονη βιομηχανικὴ κοινωνία, εἶναι σὲ μία κρίσιμη κατάσταση καὶ χρειάζεται οὐσιώδεις ἀλλαγές. Θὰ ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴ «μεταβιομηχανικὴ» κοινωνία, στὴν ὁποία ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνολογικὴ πρόοδος θὰ ἀκολουθήσῃ μία ποιοτικὰ καινούργια, ὑψηλότερη κατάσταση καὶ θὰ μετατρέψει τὸ σύνολο τοῦ ἀνθρώπου εἴδους καὶ θὰ τὸ βοηθήσῃ νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν τωρινὴ κρίση.

Ἀντιπρόσωπος αὐτῆς τῆς Σχολῆς Σκέψης εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ Toffler's, τὸ ὁποῖο παρέχει «τεχνοκρατικὲς» λύσεις σὲ κάθε πρόβλημα οἰκολογικόν, κοινωνικόν, ἰδεολογικόν, πολιτιστικόν καὶ ἀκόμα ἠθικόν. Γιὰ παράδειγμα, τὰ δημογραφικὰ προβλήματα μποροῦν νὰ ἐπιλυθοῦν χτίζοντας πόλεις κοντὰ σὲ παραθαλάσσιες περιοχές. Τὰ κοινωνικοψυχολογικὰ προβλήματα, τὰ προβλήματα τῆς κληρονομικῆς ἀσθένειας, δυσμορφίες καὶ τὰ παρόμοια προβλήματα, πρόκειται νὰ ἐπιλυθοῦν μὲ τὴ θεωρία τοῦ γονιδίου, ὅπου οἱ ἐπιστήμονες μποροῦν νὰ ἐλέγξουν τὰ γονίδια γιὰ νὰ δημιουργήσουν ὅλοι μαζί καινούργιες ἐρμηνείες τοῦ ἀνθρώπου: ἀποκτημένες ἀσθένειες θεραπεύονται μὲ τὴν ἐμφύτευση τεχνητῶν ὀργάνων. Τὰ κοινωνικο-ψυχολογικὰ προβλήματα τῆς διαμόρφωσης τῆς σκέψης καὶ τῆς ζωῆς θὰ ἐπιλυθοῦν μὲ τὴν παροχὴ μίας αὐξανόμενης ποικιλίας καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, ὅταν ὄχι μόνο οἱ βασικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ οἱ πῦθ ἀνεκπλήρωτοι πόθοι θὰ πραγματοποιηθοῦν⁴.

Ἀπὸ τὰ προαναφερόμενα, οἱ λύσεις ποὺ δίνονται ἔχουν οὐσιαστικὲς προοπτικὲς ἀντιμετώπισεως τοῦ προβλήματος ποὺ ὅμως καλύπτουν τὸ ἓνα σκέλος του. Ἄδυνατοῦν νὰ σταθοῦν διαχρονικὰ καὶ νὰ δώσουν ὀριστικὴ λύση στὸ πρόβλημα, καὶ ἐν μέρει προσβάλλουν ἀνεπανόρθωτα τὴν κτίση, τὴ δημιουργία, τὴν ὑπόσταση τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου, τὸν κόσμον στὸν ὁποῖο ζεῖ καὶ δρᾷ. Τὸ πρόβλημα τῆς ἰσορροπίας φύσεως - ἀνθρώπου, τοῦ κόσμου γενικότερα, εἶναι, ὅπως ἀναφέραμε, κυρίως πνευματικόν, γι' αὐτὸ ἡ πρώτη μας κίνηση ἀποτελεῖ ἀναγκαιότητα νὰ στραφεῖ στὸ ἐσωτερικόν τοῦ ἀνθρώπου, ἐλέγχοντας τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες του, καὶ νὰ προεκτείνει τὴν προσπάθειά αὐτὴ στὴν σωστὴ - ἀντικειμενικὴ καὶ ἀγαθὴ - συνύπαρξιν ἀνθρώπου - κτίσεως.

Πῶς νὰ μὴν στραφοῦμε στὴν Ἀγιολογικὴ Γραμματεία, ὅταν μπορεῖ κανεὶς νὰ μελετήσῃ, νὰ δεῖ καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ στοὺς βίους τῶν ἁγίων τὴ σωστὴ σχέση ἀνθρώπου - κτίσεως; Ἐκεῖ διαπιστώνουμε ὅτι ὁ ἅγιος εἶναι ὁ ἀνθρώπος ποὺ ζεῖ προπρωτικά, ζεῖ ἁρμονικὰ μὲ ὅλη τὴν κτίση. Ὁ ὅσιος Γεράσιμος, ὁ

ἅγιος Σιλουανὸς ὁ Ἀθωνίτης σέβονται τὴν φύση, ἀγαποῦν τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ, ὀλόκληρη τὴν κτίση. Μέσα ἀπ' αὐτὰ βλέπουν τὶς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ.

Παρατηροῦμε ἐπίσης ὅτι οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καταδικάζουν στὸ σύνολό τους τὴν πολυτέλεια, τὴν τρυφηλὴ ζωὴ καὶ προτείνουν ζωὴ λιτότητος καὶ ὀλιγαρκείας. Ἡ ὀλιγοδεία, ἡ ὀλιγάρκεια, εἶναι βασικὴ χριστιανικὴ ἀρετὴ, ποὺ τὴν ἐφήρμοσαν μυριάδες ἁγίων καὶ ἀσκητῶν στὴν Ὁρθόδοξὴ Ἐκκλησία, ἰδιαίτερα στὸ χωρὸ τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ, ποὺ ἀποτελεῖ πρότυπο βιώσεως τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων⁵.

Ἡ οἰκολογικὴ κρίση ποὺ συνεχῶς ἐξαπλώνεται εἶναι προφανῶς ἄκρως ἀναγκαῖο νὰ ἀντιμετωπιστεῖ. Ἡ Δημιουργία - ὁ κόσμος στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου περιμένει νὰ σωθεῖ. Ἀρχικὰ νὰ προσπαθήσουμε νὰ εὐαίσθητοποιηθοῦμε ὡς πρὸς τὴν σοβαρότητα τοῦ προβλήματος. Νὰ ἐνεργοποιήσουμε τὶς δυνατότητες τῆς Παραδόσεώς μας. Μὲ τὶς πνευματικὲς λύσεις ποὺ προτείνει ἡ Ἐκκλησία, οἱ ὁποῖες πηγάζουν ἀπὸ τὴ συμβουλή τῶν Πατέρων, μὲ τὴν μετάνοιά μας ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀμετάκλητὴ ἀναγκαιότητα, καὶ σὲ συνεργασία μὲ τοὺς πολιτειακοὺς φορεῖς νὰ προβοῦμε σὲ δυναμικὲς ἐνέργειες ἀξιοποίησης καὶ κινητοποίησης τῶν παραγόντων τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας. Νὰ νομοθετήσουμε ἀπαγορευτικὰ μέτρα πρὸς ἐνέργειες ποὺ βλάπτουν τὸ φυσικὸ περιβάλλον.

Βρισκόμαστε σὲ μία ἐποχὴ δύσκολη καὶ ταραχμένη, ὁ ἀνθρώπος κυριαρχεῖται ἀπ' τὸν εὐδαιμονισμό, τὸν καταναλωτισμό, τὴ σύγχυση καὶ τὸ ἄγχος, τὴν ἔλλειψη ἀξιών. Γίνεται διαρκῶς ἐπικίνδυνος γιὰ τὸν ἑαυτό του, τὸν κόσμο καὶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον. Ἡ εἰκόνα ποὺ διαγράφεται στὰ δύο τελευταῖα (κόσμος - φυσικὸ περιβάλλον) εἶναι ἡ εἰκόνα τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου. Καθετὶ ποὺ ἀλλάζει μέσα σ' αὐτὰ, προϋποθέτει τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ὅποια καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀλλαγὴ καὶ ἡ ἐξέλιξη ποὺ θὰ συντελεστεῖ μέσα στὸν κόσμο, ὅποια καὶ ἂν εἶναι ἡ πορεία τῆς ἰσορροπίας κτίσεως - φύσεως - ἀνθρώπου, τὰ πάντα ἀνήκουν στὴν καινὴ κτίση ποὺ θεμελιώσε ὁ Χριστὸς μὲ τὴν θεανθρώπινη ὑπόστασή του. Τὰ πάντα προσφέρονται στοὺς πιστοὺς μὲ τὴν Ἐκκλησία. Ὁ Ἄπ. Πέτρος μᾶς λέει:

«Οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται! καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκώμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ»⁶, αὐτὸ μᾶς διδάσκει ὅτι βαδίζουμε πρὸς τὴν ἡμέρα ἐκείνη.

5. π. Θεοδώρου Ζήση, Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκολογία, Πατερικὲς θέσεις. Εἰσήγησις στὸ Διορθόδοξο Συνέδριον ἐπὶ τῆς Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος, Ὁρθόδοξὴ Ἀκαδημία Κρήτης 5-12 Νοε. 1991. Θεσ/νίκη 1992, σελ. 4.

6. Β' Πέτρου, 3,12-13.

4. Yü. Anvakumov, ὅπου παραπ. σελ. 55-62.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Πατριαρχικὸν Μήνυμα διὰ τὸ «οἰκουμενικὸν ὁδοιπορικὸν»

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ συγκροτηθέντος ἐν Santiago de Compostela (Ἰσπανία) «Πέμπτου Παγκοσμίου Συνεδρίου Πίστεως καὶ Τάξεως» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, διὰ τὸ ὁποῖον Συνέδριον θὰ γραφοῦν μερικὰ ἄρθρα ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία», ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἀπέστειλε βαρυσήμαντον Μήνυμα, ἐν τῷ ὁποίῳ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐπισημαίνεται ὅτι τὸ Συνέδριον τοῦτο «συνέρχεται... εἰς μίαν κρίσιμον στιγμήν τῆς ἱστορίας ἡμῶν. Ἡ οἰκουμενικὴ κίνησις διέρχεται, ὡς ἔχει παρατηρηθῆ, ἐπὶ τινα χρόνον κρίσιμον μεταβατικὴν περίοδον εἰς τε τὸ ὄραμα καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἐν μέσῳ ἐπισυμβαίνουσῶν ἐν τῷ κόσμῳ δραματικῶν καὶ ἱστορικῶν μεταβολῶν.

»Ἐν τούτοις ἡ πίστις ἡμῶν καὶ ἡ ἐμπειρία ἡμῶν διὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ ὁδοιπορικοῦ δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν ἀπαισιοδοξίας, πολλῶ δὲ μᾶλλον προτρέπει ἡμᾶς, ἵνα συνεχίσωμεν καὶ ἐντεινῶμεν τὰς προσπάθειάς ἡμῶν, ὅπως ἀνεύρωμεν ὁδοὺς ὑποστηρίξεως τῆς οἰκουμενικῆς δραστηριότητος, διότι ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τῶρα πολὺ μᾶλλον ἢ ἀναγκαῖα».

Ἡ «βάσις διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἀποστολικῆς πίστεως»

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ ἐπισημανθῆ, ὅτι ὁ Παναγιώτατος Προκαθήμενος τῆς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαῖος, ἀναφερόμενος εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐν Santiago de Compostela «Ε' Συνεδρίου Πίστεως καὶ Τάξεως» ἐτόνισεν ἐν τῷ Μηνύματί Του καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἐχομεν εὐλικρινῶς δι' ἐλπίδος ὅτι ἡ κοινὴ προσέγγισις τῆς «Κοινωνίας ἐν πίστει, ζωῇ καὶ μαρτυρίᾳ» δύναται νὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς πάσας τὰς προγενεστέρας προσπάθειάς διὰ νὰ δεχθῶμεν ἀπὸ κοινῆς τὸ θεῖον δῶρον τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, οὕτως ὥστε αἱ διαφοραὶ ἡμῶν νὰ μὴ εἶναι πλέον διαιρετικαί, ἀλλ' ὡς κατὰ τὴν Πεντηκοστήν, μίᾳ ζῶσᾳ μαρτυρίᾳ τῆς αὐτῆς λυτρωτικῆς πραγματικότητος.

»Ἡ κοινωνία μετὰ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐν Χριστῷ καὶ ἐν Πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἣ μετέχομεν μόνον ἐὰν εἴμεθα ἔτοιμοι ἵνα ταπεινώσωμεν ἑαυτοὺς καὶ μετανοήσωμεν, εἶναι ἡ βᾶσις τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἐμπνέῃ τὰς συζητήσεις ἡμῶν.

»Χαιρετίζομεν μετὰ μεγάλης ἱκανοποιήσεως τὸ γεγονός ὅτι ἡ Πίστις καὶ Τάξις ἀνεγνώρισε τὸ Σύμβολον Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως (381) ἐν τῇ αὐθεντικῇ μορφῇ αὐτοῦ ὡς τὴν βᾶσιν διὰ τὴν ἡμετέραν ἔκφρασιν τῆς ἀποστολικῆς πίστεως. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ στιγμήν προτεινόμεν, ὅπως ἐν ὄψει τῆς εἰσόδου εἰς τὴν τρίτην χιλιετίαν οἱ κύριοι ἡγέται τοῦ συγχρόνου χριστιανικοῦ κόσμου προβῶσιν εἰς κοινὴν καὶ ἐπίσημον Διακήρυξιν κα-

λοῦσαν πάντας τοὺς χριστιανοὺς ὅπως οἰκοδομήσωσιν τὴν ἐνότητα αὐτῶν ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τούτῳ».

Εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς προτάσεως τοῦ Παναγιωτάτου θὰ ἐσήμαινε τεραστίαν προόδον ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει καὶ ὡς ἰσχυρὸς μαγνήτης θὰ εἴλκυε πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην πολλὰς μικρὰς προτεσταντικὰς κοινότητες, αἰτινες νομίζουν ἐσφαλμένως ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ κοινὴ ὁμολογία τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καὶ ἀνευ ἀναγνωρίσεως καὶ χρήσεως τοῦ Συμβόλου Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως. Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ ἀναχαιτισθῆ ὁ ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει καλλάξων ὁμολογιακὸς συγχρητισμὸς καὶ σχετικισμὸς, ὅστις συντελεῖ εἰς τὸ νὰ κλιθῆ ὁ Οἰκουμενισμὸς τὸν λίθον τοῦ Σιούφου.

«Ἰαροὶ δόται καὶ εὐγνώμονες λήπται»

Τὸ ἐπὶ τῇ ἡμέρᾳ προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος (1η Σεπτεμβρίου) Μήνυμα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου τονίζει, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὅτι «καθ' ἣν ἐποχὴν διεθνεῖς ὄργανισμοὶ καὶ διακρατικαὶ νομοθεσίαι καὶ ἐπιστημονικὰ ἐρευνητικὰ προγράμματα ἐνοῦνται εἰς Ἱερεμιάδας καὶ θρήνους, διὰ νὰ κρούσουν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε ἐγκαίρως νὰ ἀνανήψῃ πρὸ τοῦ ἐπερχομένου γενικοῦ χάους, τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖ τὴν παγκόσμιον τάξιν καὶ ἰσορροπίαν εἰς τὰ διάφορα λεγόμενα «οἰκοσυστήματα» ὅχι μόνον τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἀλλὰ καὶ τοῦ συμπαντος κόσμου, ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρωτίτως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἐπὶ μέρους ἀνθρώπου ἀπευθυνόμενοι, καλοῦμεν τοῦτον νὰ γευθῆ καθημερινῶς ἐν ἀφελότητι καρδίας τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς κοινωνῶν ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ, ἀλλ' ἐν ταῦτῳ καὶ ἐν δοξολογίᾳ καὶ ἀγαλλιάσει τῶν ἀγαθῶν τῆς κτίσεως.

»Ὁ πανικὸς οὐδέποτε ἐπέτρεπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ κρῖνῃ νηφαλίως καὶ νὰ σταθμίσῃ δικαίως τὰς πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν περὶ αὐτὸν κόσμον καὶ τὸν ὑπεράνω αὐτοῦ ἀγρυπνοῦντα Θεὸν ὑποχρεώσεις. Ἄλλ' ἀκριβῶς αἱ ὑποχρεώσεις αὐταὶ ὡς ἔχουν ρυθμισθῆ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀρχικῆς στιγμῆς τῆς δημιουργίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ, ἀποτελοῦν καὶ «τὰ δικαιώματά Του», περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω».

Τὰ δικαιώματα ταῦτα τοῦ Θεοῦ «τυγχάνουν ἐξ ὀρισμοῦ περιληπτικὰ τόσοσιν τοῦ ἐπὶ μέρους ὅσον καὶ τοῦ καθόλου, διὰ τοῦτο διδασκόμενα καὶ γνωριζόμενα θεοφιλῶς, καθιστοῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφούς καὶ κοινωνοὺς μεταξύ των καὶ δι' εὐχαριστιακῆς χρήσεως τοῦ κόσμου κοινωνοὺς καὶ τῆς ἀπειρου ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι καταναλωτὰς, ὡς τοὺς ἐδίδαξεν ὁ ἄθεος ἀνθρωπισμὸς ἢ ἡ σύγχρονος εὐδαιμονιστικὴ ἀγελοποίησις διὰ τῆς ὑβριστικῆς προόδου τῆς τεχνολογίας».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, — συμπεραίνει ὁ Παναγιώτατος Προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδοξίας —, «πρώτιστον καθήκον τῶν πιστῶν τοῦλάχιστον εἶναι νὰ ἐγκρίπτωμεν καὶ νὰ μελετῶμεν συνεχῶς ἐμβριθέστερον εἰς τὸν νόμον καὶ

τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ σεβώμεθα τὰς ὑπ' Αὐτοῦ θεθείας ἐν τῇ φύσει ἰσορροπίας, ἀποβαίνοντες **ἴα-ροὶ δόται** καὶ **εὐγνώμονες** λήπται τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ-τω θανασιῶν Αὐτοῦ».

Ἡ Ἑλληνορθόδοξος Νεολαία τῆς Ἀμερικής

Ἐν Καλαμάτα συνεκροτήθη τριήμερον «Διεθνὲς Συν-έδριον τῆς Μεσοσηνιακῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς Νεο-λαίας» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς «Γενικῆς Γραμματείας Ἀπο-δήμου Ἑλληνισμοῦ». Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὁ Σεβ. Μη-τροπολίτης Μεσοσηνίας κ. Χρυσόστομος, προσφωνῶν τὴν ομάδα τῆς Μεσοσηνιακῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς Νεολαίας, ἣς ἐπεσκέφθη τὴν Μεσοσηνίαν, ἐξήρε τὴν συμβολὴν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικής εἰς τὴν ἑλληνο-ρθόδοξον μόρφωσιν τῶν ἑλληνικῆς καταγωγῆς νέων τῆς Ἀμερικής. Ὁ Σεβασμιώτατος εἰς τοὺς ἐπισκεψαμένους τὴν Μεσοσηνίαν ἑλληνοαμερικανοὺς νέους, ἐκτὸς τῶν ἄλ-λων, εἶπεν εὐγλωττῶς τὰ ἐξῆς: «Αἱ ἱστορικαὶ ρίζαι σας ξεκινοῦν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ γέννησίς σας ἔλαβε χῶ-ραν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὸν Καναδᾶ, καὶ τοιουτοτρό-πως φέρετε τὸ τετιμημένον ὄνομα τοῦ Ἑλληνοαμερικαν-οῦ. Οἱ γονεῖς σας, σὰς ἀνέθρεψαν χριστιανικῶς καὶ ἑλ-ληνοπρεπῶς καὶ σὰς ἐπότισαν μὲ τὰ ἀθάνατα νόματα τῆς πρὸς τὸν Χριστὸν Ὁρθόδοξον πίστεως καὶ λατρείας, καὶ μὲ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Μητέρα Πατρίδα καὶ σὰς ἐκκληρονόμησαν πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ ὑψηλὸν καὶ θεάρε-στον εἰς τὴν Κοινωνίαν. Τοιουτοτρόπως, εὐγνωμονοῦντες τοὺς ἐκλεκτοὺς γονεῖς σας, θὰ ἀναδειχθῆτε ἄξιοι καὶ ὑ-περάξιοι διάδοχοι καὶ ἀπόγονοι αὐτῶν.

»Καταξιωμένοι, λοιπὸν, ἑλληνοαμερικανοὶ πολῖται θὰ φανῆτε κατὰ πάντα χρήσιμοι καὶ εὐεργετικοὶ παραγόνα-τες εἰς τὴν γενέτειράν σας, ἢ καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς γῆς.

»Ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερι-κῆς, μὲ τὸν διαπρεπῆ Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Προκαθημέ-ρον αὐτῆς Σεβασμιώτατον κ. Ἰάκωβον, σὰς παροῦχε καὶ σὰς κατευθύνει εἰς τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν γὰρ τὸν Σω-τήρα Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐνάρετον χριστιανικὴν ζωὴν, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον εὐρίσκεται ἡ ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου».

Ἀπόκρουσις ἀδίκων κατηγοριῶν

Ὡς πληροφορεῖ ἀνταπόκρισις τοῦ ἐν Βιέννῃ ἀνταπο-κριτοῦ τῆς ἐφημερίδος «Θεσσαλονίκη» κ. Δ. Δημητρα-κοῦδη, ὁ Σεβασμιώτατος Ἑλληνορθόδοξος Μητροπολί-της Αὐστρίας καὶ Ἐξαρχος Οὐγγαρίας καὶ Μεσευρώπης κ. Μιχαὴλ, ἐν συνεντεύξει του εἰς Ρωμαιοκαθολικὸν Πρακτορεῖον Εἰδήσεων (ΚΑΤ ΠΡΕΣ), κατήγγειλε τὴν ἀντισερβικὴν καὶ ἐχθρικὴν πρὸς τοὺς Ὁρθόδοξους στά-σιν τῶν ἐν Αὐστρίᾳ πολιτικῶν καὶ μέσων μαζικῆς ἐνημε-ρώσεως.

Τὴν στάσιν ταύτην «χαρακτηρίζουν σαφῆς ἀντισερβι-σμός καὶ ἐχθρότης πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν». Οὕτως, ἐνῶ καταδικάζεται ἡ στάσις τῶν Σέρβων ἐναντι τῶν Μου-σουλμάνων τῆς Βοσνίας, «δὲν γίνεται τὸ ἴδιο μὲ τὴν ἀ-νάλογη στάση τῶν Κροατῶν, ἢ, ἐνῶ ἐπισημαίνεται τὸ κομμουνιστικὸ παρελθὸν τοῦ Μιλόσεβιτς, οὔτε πού ἀνα-φέρεται τὸ παρόμοιο παρελθὸν τοῦ Κροάτη προέδρου Τούτομαν». Ὡσαύτως οὐδέποτε μνημονεύεται «ἡ γενο-

πτονία κατὰ τῶν Σέρβων ἀπὸ τοὺς Κροάτες φασίστες μὲ τὴν συνεργασία τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας στὴ διάρκεια τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου».

Ἐπειτα, ἐνῶ τόσοσιν ὁ Πάπας, ὅσον καὶ ὁ Οἰκουμενι-κὸς Πατριάρχης καὶ ὁ Πατριάρχης Σερβίας ἔχουν κατα-δικάσει ἐπανειλημμένως τὸν πόλεμον ἐν τῇ πρώην Γιουγκοσλαβία καὶ ἔχουν ζητήσει τὴν συμφιλίωσιν, προ-βάλλεται συστηματικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ θέσις τοῦ Πάπα. «Καὶ ἐνῶ τὰ ταξίδια τοῦ Πάπα παρου-σιάζονται ὡς εἰρηνευτικῆς ἀποστολῆς, τὴν ἴδια στιγμῇ, ἐπισκέψεις ὅπως ἡ πρόσφατη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πα-τριάρχου στὴ Σερβία σχολιάζονται ἀρνητικᾶ καὶ πὼς ὑπο-δαυλίζουν δὴθεν τὸν πόλεμο... Σὲ ὅλες τὶς προκλήσεις κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου δὲν ὑπῆρξε καμιὰ ἀπολύτως ἐνδειξὴ ἀλληλεγγύης ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας, πού δὲν πῆρε κάποια θέση».

Ὁ ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδος «Θεσσαλονίκη» εἰς τὰ ἀνωτέρω προσθέτει καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἐντονὴ κριτικὴ ἄ-σκησε ὁ Ἑλληνορθόδοξος Ἱεράρχης καὶ στὴ διαφορετι-κῇ ἐκτίμησιν ἀπὸ τὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ ρόλου τῆς ΡΚα-θολικῆς καὶ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὶς πρώην κομ-μουνιστικῆς χώρες. Οἱ καθολικοὶ στὶς Ἀνατολικοευρω-παϊκῆς χώρες παρουσιάζονται σήμερα ὡς οἱ «μάρτυρες» καὶ πραγματικοὶ δημοκράτες, ἐνῶ στοὺς ὀρθόδοξους ἐ-πιροίπεται συνεργασία μὲ τὰ προηγούμενα καθεστῶτα, κάτι πού κατὰ κανένα τρόπο δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα καὶ γιὰ τοὺς ὀρθόδοξους θεωρεῖται κα-βαρὴ πρόκληση».

Χαίρομεν διότι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Μιχαὴλ διακρίνεται οὐ μόνον διὰ τὴν λαμπρὰν ποιμαντι-κὴν δρᾶσιν του, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῇ Δύσει προβολὴν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ προάσπισιν Αὐτῆς ἐναντι τῶν ποικίλων ἐχθρῶν τῆς.

Τηλεόρασις καὶ παιδιὰ

Εἶναι ἀξία ἰδιαίτερας προσοχῆς ἡ ὑπὸ τῆς Α' Παι-διατρικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πραγμα-τοποιηθεῖσα καὶ ὀρθῶς προβληθεῖσα ἔρευνα ἐπὶ πανελ-ληνίου ἐπιπέδου διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς τηλεορά-σεως ὑπὸ τῶν παιδιῶν.

Συμφάνως πρὸς τὰ πορίσματα τῆς ἐρεῦνης αὐτῆς, «δὲν βλέπουν πολλὴ τηλεόραση τὰ παιδιὰ μὲ καλὴ scho-λικὴ ἐπίδοση, μὲ ἐξωσχολικῆς δημιουργικῆς δραστηριό-τητες...», ἐνῶ ἀντιθέτως «βλέπουν πολλὴ τηλεόραση τὰ παιδιὰ μὲ κακὴ σχολικὴ ἐπίδοση καὶ μὲ ἀνῦπαρκτες δραστηριότητες ἢ ἐρεθίσματα. Ἡ ἀγνοία, ἡ ἀνοχὴ καὶ ἡ ἀδιαφορία τῶν γονέων ἐνθαρρύνουν τὸ παιδί νὰ δὴ τη-λεόραση».

Ὡσαύτως ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἔρευνα κατέληξεν εἰς τὸ ἐξῆς συμπέρασμα: «Ἡ ὑψηλὴ τηλεθέαση ἀποχαινώνει τὸ παιδί, τὸ κάνει λιγότερο δημιουργικόν, φέρνει διατα-ραχῆς στὸν ψυχισμό καὶ στὴ συμπεριφορὰ του, δυσχε-ραίνει τὴν ἐπικοινωνία τοῦ παιδιοῦ μὲ τὸ περιβάλλον, περιορίζει τὴν ψυχικὴ, πνευματικὴ καὶ γλωσσικὴ του ἀ-νάπτυξη, παρεμποδίζει τὴν εὐεξία πού φέρνει ἡ κινητ-κότητα καὶ ἐλαχιστοποιεῖ τὶς πιθανότητες νὰ ἀθληθῇ. Ἐπὶ πλέον τὸ εἰσάγει σὲ κόσμους βίαιους, γεμάτους σὺγχυση καὶ ἀρνητικὰ πρότυπα...».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τὴν 29ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Σεραφεῖμ προέστη τοῦ καθιερωμένου Πανηγυρικοῦ Ἐσπερινοῦ εἰς Πνύκαν ἐπὶ τῇ Ἱερᾷ μνήμῃ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν Ἀποστόλου Παύλου. Τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησε ὁ παν/τος Ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου.

Τὴν 30ην Ἰουνίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ τὸν ἐξοχώτατον Πρέσβυν τῆς Κύπρου κ. Χαρ. Χριστοφόρου.

Τὴν 1ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος συνητηθῆ μετὰ τοῦ Ἐξοχωτάτου Προέδρου τῆς Ρωσίας κ. Μπόρις Γιέλτσιν.

Τὴν 2αν Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν Ἐπιτετραμμένον τῶν ΗΠΑ κ. James Alan Williams.

Τὴν 5ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προέστη τῆς ἐν Κηφισίᾳ ψαλείσης ἐξοδίου Ἀκολουθίας τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ἀττικῆς κυροῦ Δωροθέου συμπαραστατούμενος ὑπὸ πλειάδος ἀρχιερέων.

Τὴν 6ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. τὸν Μακαριώτατον ἐπεσκέφθη Πατριαρχικὴ Ἀντιπροσωπεῖα ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος κ. Ἰωακείμ καὶ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Στυλιανοῦ.

Τὴν 7ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος.

Τὴν 13ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν ἐκτάκτου συνεδρίας τῆς Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ὡσαύτως τὴν 15ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν ἐκτάκτου συνεδρίας τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 21ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος συνητηθῆ ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ μετὰ τοῦ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντος Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Διοδώρου.

Ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὴν Ἀρχιγραμματεῖαν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπεσκέφθη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἱερεμίας.

Τὴν 27ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθησαν ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξαν-

δρείας κ. Παρθένιος καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανός.

Ὡσαύτως τὴν 28ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Θυατείρων καὶ Μεγ. Βρεταννίας κ. Γρηγόριον.

Τὴν 30ην Ἰουλίου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετέσχε τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθούσης «Μεῖζονος καὶ Ὑπερτελοῦς Συνόδου», πλαισιούμενος ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Περιστερίου κ. Χρυσοστόμου καὶ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Νικηφόρου.

Τὴν 10ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐκτάκτως συνελθούσης Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 25ην Αὐγούστου ἐ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀκροτελευτίου Συνεδρίας τῆς 135ης Συνδικτικῆς περιόδου τῆς Διαρκούς Ἱεράς Συνόδου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑ

Τῆς Τρίτης 13 Ἰουλίου 1993

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος συνελθούσα ἐκτάκτως σήμερον τὴν 13ην Ἰουλίου 1993 πρὸς συζήτησιν τοῦ «ἐκκλησιαστικοῦ» λεγομένου ζητήματος ὑπὸ τὸ κράτος τῶν προσφάτων ἐξελίξεων καὶ ἐκτιμήσασα τὴν μέχρι σήμερον ἀντιεκκλησιαστικὴν συμπεριφορὰν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν κ.κ. Κων/νου Σακελλαροπούλου, Νικοδήμου Γκατζιρούλη καὶ Θεολόγου Πασχαλίδη, ὁμοφώνως ἔκρινε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν καὶ ἀπαρασαλεύτων ἐκκλησιαστικῶν Κανόνων ὅτι ἔθεντο ἑαυτοὺς ἐκτὸς τοῦ σώματος τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἢ ὅποια καὶ ὡς φιλόστοργος μήτηρ εὐχεται καὶ ἀναμένει τὴν ἔμπρακτον μετανοίαν των.

Δηλώσεις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ (15.7.1993)

«Ἡ Ἱεραρχία ἔδωσε μιὰ φιλάδελφη λύση, ποὺ ἂν τὴν ἀποδέχονταν οἱ τρεῖς Μητροπολίτες θὰ γίνονταν πάραυτα μέλη της. Στὴν πρόταση ποὺ διατυπώσαμε, καταλήξαμε μετὰ ἀπὸ εὐρύτατη διαλογικὴ συζήτηση σήμερα τὸ πρωὶ στὴν Ἱεραρχία λαμβάνοντας ὑπ' ὄψη τὶς συνθήκες ποὺ ἔχουν διαμορφωθεῖ στὶς διεκδικούμενες ἀπὸ αὐτοὺς Μητροπόλεις καὶ παραβλέποντας τὴ σωρεία τῶν ἀντιεκκλησιαστικῶν καὶ ἀντικανονικῶν ἐνεργειῶν καὶ πράξεων, στὶς ὁποῖες προέβησαν, ὅπως εἶναι ἡ ἀπεΐθεια πρὸς τὴν προϊσταμένη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχή, ἢ προσφυγὴ γιὰ κανονικὰ καὶ πνευ-

ματικά θέματα στα κοσμικά δικαστήρια, ή κατάληψη από τους δύο γραφείων Ίερών Μητροπόλεων, διάφορες σχισματικές κινήσεις.

Οί τρείς από ό,τι πληροφορούμαι, άντι να άκούσουν τή φωνή τής συντριπτικής πλειοψηφίας τής Ίεραρχίας, φαίνεται ότι έμμένουν άμετανοήτως στις γνωστές άντιεκκλησιαστικές και άντικανονικές θέσεις τους. Λυπούμεθα πάρα πολύ. Παρεξήγησαν τήν ειρηνική μας διάθεση και έπεικεια. Άλλά έστω και τώρα θέλομε να έλπίζομε ότι θα τώ ξανασκεφθούν και αύριο θα προσέλθουν στην Ίερά Σύνοδο, για να δώσουν τώ μικρό και τώ μεγάλο μήνυμα».

(Άπό τώ Γραφείο Τύπου τής Ί. Συνόδου)

Τής Τρίτης 27 Ίουλίου 1993

Ή Ήκκλησία καταγγέλει τήν έσοτραεία λαοπολογίας, ψεύδους και κατασυνκοφαντήσεως τού σεπτού προσώπου τού Προκαθημένου της, στην όποία έχουν έπιδοθει μερικοί, μεταξύ τών όποιών περιλαμβάνεται με προσωπικές του δηλώσεις και ό Μητροπολίτης Θεολόγος Πασχαλίδης.

Πρόκειται περι τακτικής τών κύκλων αυτών προκειμένου να επιτύχουν τούς σκοπούς τους και να ικανοποιήσουν τήν έμπάθειά τους. Πρέπει όμως να γνωρίζουν όλοι όσοι τόλμησαν να έσοτομίσουν τήν συκοφαντία ότι ό Μακ. Πρόεδρος τής Ίεράς Συνόδου είναι τάχατες ύποχέριο σκοτεινών δυνάμεων, πώς ό έλληνικός λαός ξεύρει πολύ καλά ποιός είναι ό Άρχιεπίσκοπος Σεραφείμ και τούς άγώνες-του για τήν Ίορθοδοξία και τήν πατρίδα πάνω από μισό αιώνα στην Ίθνηκή Άντίσταση, στη Μητρόπολη Άρτης, τή Μητρόπολη Ίωαννίνων και επί 20ετία ως Άρχιεπίσκοπου, τή σθεναρή στάση του κατά τών έχθρών τής Πίστεως και για τά έθνηκά μας θέματα (Κύπρος, Β. Ήπειρος, Μακεδονικό), ώστε να μπορεί να βλέπει καθαρά τώ όλίσθημα τών κύκλων αυτών και έν προκειμένω τού Μητροπολίτη Θεολόγου Πασχαλίδη.

Όπως λέγει ό ποιητής, σέ τούτα έδώ τά μάρμαρα, κακή σκουριά δέν πιάνει. Άρχετò κακò έχουν προξενήσει στην Ήκκλησία με τήν ως σήμερα τακτική τους τής άναμίξεως έξωθεν στοιχείων και παραγόντων. Συκοφαντώντας τόν Προκαθήμενο τής Ήκκλησίας φανερώνου για μιá άκόμη φορά τήν νοοτροπία που τούς κατέχει και τόν τρόπο με τόν όποίο κινούνται.

Άς μη λημονοούν όμως ότι δεινόν προς κέντρα λακτίζειν.

Τής Τρίτης 10 Αύγουστου 1993

Ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος διαπιστώσασα δια μιάν εισέτι φοράν ότι οί Σεβ. Μητροπολίται κ.κ. Νικόδημος, Θεολόγος και Κωνσταντίνος υπέπεσαν άμετανοήτως εις σωρεία άντικανονικών παραπτωμάτων, δημιουργούντων έν τοίς πράγμασι σχίσμα έντòς τών κόλπων τής Ήκκλησίας τής Ελλάδος, επιβάλλει εις αυτούς τώ έπιτίμιον τής άκοινωνησίας. Κατά τήν πε-

ρίοδον ταύτην ό δια τού έπιτιμίου τούτου τιμωρηθείς δέν δύναται να τελή τήν Θεϊάν Λειτουργία, πäs δέ μετ' αυτού λειτουργών ύπόκειται εις τήν αυτήν ποιήν, κατά τήν θεμελιώδη κανονικήν άρχήν «ό άκοινωνήτω κοινωνών άκοινωνήτος».

Πρός δέ τούτους ή Δ.Ι.Σ. κρίνει τούς ως άνω Άρχιερείς καθαιρετέους και άπογυμνωτέους πάσης ιερατικής τιμής και άξίας δια τά κατά συρροήν άντικανονικά των παραπτώματα και τήν δογματικήν και εκκλησιολογικήν των παρέκκλισην εκ τής Ίορθοδόξου πίστεως και παραδόσεως, εις δέ τούς λαϊκούς, οί όποιοι προεπηλάκισαν Άρχιερείς και έδημιούργησαν εις βάρος αυτών έπεισόδια επιβάλλονται τά ύπό τού Γ' Κανόνος τής έν Άγία Σοφία Συνόδου προβλεπόμενα έπιτίμια.

Όσαύτως, άπεφασίσθη ύπό τής Δ.Ι.Σ. ότι πäs κληρικός, οίουδήποτε βαθμού προσφυγών και προσφεύγων κατά άποφάσεων τών εκκλησιαστικών άρχών εις τά πολιτικά δικαστήρια θα καθίσταται εκκλησιαστικώς ύπόδικος επισύρων εις βάρος αυτου τά ύπό τού Δ' Άποστολικού Κανόνος προβλεπόμενα.

Τής Τετάρτης 25ης Αύγουστου 1993

Ή Διαρκής Ίερά Σύνοδος μετά τήν άρνητικήν απάντησιν τών Σεβασμιωτάτων κ.κ. Κωνσταντίνου (Σακελλαροπούλου), Νικόδημου (Γκατζιρούλη) και Θεολόγου (Πασχαλίδη) δια τήν ύπό τής Ίεράς Συνόδου τής Ίεραρχίας άποφασισθείσαν τήν 15ην Ίουλίου 1993 τοποθέτησιν των εις τās προσωρινās Μητροπόλεις Φαρσάλων, Άμαλιάδος και Νέων Λιοσίων άντιστοιχώς και τήν παρατεινομένην εκ μέρος των διασάλευσιν τής κανονικής τάξεως και τήν άμετανοήτως έπιδεικνυομένην άπειθαρχίαν των προς συμμόρφωσιν εις τās άποφάσεις τής Ίεράς Συνόδου, ου μην άλλα και δια τήν εκ νέου προσφυγήν των εις τώ Σ.τ.Ε. δια τήν εις αυτους έπιβολήν ύπό τής Ήκκλησίας τού πνευματικού έπιτιμίου τής άκοινωνησίας, τώ όποίον θεωρούν ως δήθεν πράξιν τής διοικήσεως εκτελεστήν, όπερ άποτελεί δογματικήν και εκκλησιολογικήν απόκλισην, κρίνει αυτους και πάλιν κατά τά ύπό τών ιερών κανόνων όριζόμενα καθαιρετέους και άπογυμνωτέους πάσης ιερατικής τιμής και άξίας, διò και παραπέμπει τώ όλον θέμα ένώπιον τής Ίεραρχίας ίνα αυτη κατά τά ύπό τών ιερών κανόνων προβλεπόμενα επιβάλλη εις αυτους τά άρμοδίως επιτασσόμενα (Κανόνες ΔΣΤ' Άγ. Άποστόλων, ΙΖ' Άντιοχείας).

Πρός τούτο έξουσιοδοτείται ό Μακαριώτατος Πρόεδρος όπως κατά τήν κρίσιν του συγκαλέση προσεχώς τήν Ίεραρχίαν επί τώ ως άνω τέλει.

Επίσης ή Δ.Ι.Σ. έξ αφορμής τών κατ' έξακολούθησιν γενομένων άντικανονικών πράξεων και ύβριστικών δηλώσεων τού Σεβ. Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Αύγουστίνου, και δεδομένου ότι ύπό τών κανόνων άπαγορεύεται ή άνάμειξις κληρικών εις τά πολιτικά,

ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπιπλήξῃ αὐτὸν διὰ Συνοδικοῦ ἐπιτιμητικοῦ ἐγγράφου καὶ ἀνακαλέσῃ αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν μὲ τὴν ἐπισήμανσιν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἔχει ἐξαντλήσει τὴν ἐπιεικειάν της καὶ θὰ ἐπανέλθῃ μὲ τὴν δέουσαν αὐστηρότητα ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς του.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου)

12ον Πατρολογικὸν Συνέδριον, Ἀθήναι 5-7 Ἰουλίου 1993

Ἀπὸ 5ης ἕως 7ης Ἰουλίου 1993 ἐπραγματοποιήθη ἐν Ἀθήναις τὸ 12ον Πατρολογικὸν Συνέδριον. Τὸ ὡς ἄνω Συνέδριον, συγκληθὲν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Πετράκη, ὠργανώθη τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Πατρολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν κ. Στ. Παπαδοπούλου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου ἐγένοντο ἐν τῇ Αἰθούσῃ τελετῶν τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας», αἱ δὲ Συνεδρίαὶ ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θέμα τοῦ Συνεδρίου ἦτο «Ὁ Ἅγιος καὶ ὁ Μάρτυρας στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας». Τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἐκήρυξεν ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. π. Πέτρος Δακτυλίδης, Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, καλυόμενον. Χαιρετισμὸν ἀπηθύεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Ἀγαθόνικος, ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Αἱ εἰσηγήσεις, κατὰ σειρᾶν προτεραιότητος, εἶχον ὡς ἐξῆς: «Ἡ ἐννοία τοῦ Ἁγίου καὶ τοῦ Μάρτυρα στὴν Παλαιὰ Διαθήκη» (Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Κ. Βλάχος), «Ἡ ἐννοία τοῦ Ἁγίου καὶ τοῦ Μάρτυρα στὴν Καινὴ Διαθήκη» (Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Γαλίτης), «Ἀρχαία Μαρτύρια (ναοί)» (Ἀναπληρωτῆς καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Ἀντουράκης), «Ἡ τιμὴ τῶν Λειψάνων» (Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Δ. Τσάμης), «Ἡ παρρησία τοῦ Ἁγίου» (DDA Phil. Παρισίων κ. Δ. Κουτσούρης), «Ἡ διακήρυξις τῆς τιμῆς τῶν Ἁγίων» (Καθηγητῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Στ. Παπαδόπουλος), «Τὸ Ἅγιο ὡς ὑπερλογο (Φιλοσοφία - Θρησκεία)» (Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Μ. Μακράκης), «Ἀγιολογικὰ κείμενα. Μαρτύρια καὶ βίοι (ἐμφάνιση καὶ μορφή)» (Λέκτωρ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Σπ. Κοντογιάννης), «Ὁ Ἅγιος ὡς παράκλητος τῶν πιστῶν καὶ τὰ χαρίσματά του» (Καθηγητῆς κ. Ἄντ. Παπαδόπουλος, Κοσμήτωρ ΘΣΠΘ), «Ἅγιοι καὶ Μάρτυρες στὴ Βυζαντινὴ τέχνη» (Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Κ. Χαραλαμπίδης), «Ἡ ἄσκηση τοῦ Ἁγίου - Μαρτύριον συνειδήσεως» (Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Χ. Σωτηρόπουλος), «Οἱ πρῶτοι

Ἅγιοι καὶ Μάρτυρες στὶς Σλαβικῆς Ἐκκλησίες» (Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν κ. Δ. Γόνης), «Ὁ χριστοκεντρικὸς χαρακτήρας τοῦ μαρτυρίου τῶν Νεομαρτύρων» (Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης κ. Χρ. Κρικιώνης), «Οἱ ἀλείπτες τῶν Νεομαρτύρων» (μπτ. Παν/μίου Ἀθηνῶν π. Γ. Δορμπαράκης), «Μάρτυρες καὶ Ἅγιοι στὴν Ὑμνολογία τῆς Ἐκκλησίας» (Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Κρήτης κ. Θ. Δετοράκης) καὶ «Ὁ Ἅγιος καὶ ὁ Μάρτυρας ὡς μμητῆς τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου» (Ἀναπληρωτῆς Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Πρωτοπρ. π. Γ. Μεταλληνός). Μετὰ τὸ πέρασ καὶ τῆς τελευταίας Συνεδρίας διευτυπώθησαν κρίσεις ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

N. K. Δ.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Τὸ ποσὸ τῶν 3.000.000 δρχ. ἀπέστειλε τὸ Γενικὸ Φιλόπταχο Ταμεῖο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν μὲ ἐντολὴ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ στὸ Γενικὸ Φιλόπταχο Ταμεῖο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πατρῶν γιὰ νὰ διανεμηθεῖ σὲ ἄπορους σεισιμὸπληκτους, πολύτεκνους καὶ πρόσφυγες γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση πρῶτων ἀναγκῶν τους.

(Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΘΕΙΟΤΑΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΟΤΗΤΟΣ, ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΕΠΙ ΤΗ ΗΜΕΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (1 Σεπτεμβρίου 1993)

Ἐχοντες καθιερώσει μετὰ τῶν λοιπῶν Ἀγιωτάτων ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς ἡμέραν εἰδικῆς ὑπὲρ τῆς περὶ ἡμᾶς φύσεως μερίμνης καὶ προσεσχῆς τὴν α' Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους, καλούμεθα καὶ ἐφέτος νὰ ἀναπέμψωμεν ὀλόθυμον πρὸς τὸν κτίστην ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν δοξολογίαν, ὅτι ἔθετο ἡμᾶς ἐν τῇ ἑαυτοῦ δημιουργίᾳ ὡς τὸν Πρωτόπλαστον ἐν τῷ παραδεισῷ τῆς τρυφῆς.

Τὸ θεμελιωδέστερον τῶν ὀρθοδόξων δογμάτων, τὸ ὁποῖον ὀμιλεῖ τόσον διὰ τὴν παντοδυναμίαν, τὴν πανσοφίαν καὶ τὴν ἄκραν ἀγαθότητα καὶ ἀνύστακτον πρόνοιαν τοῦ Δημιουργοῦ, ὅσον καὶ ἐν ταυτῷ διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ ὑψηλὴν τιμὴν τοῦ κτιστοῦ ἐν γένει, ἔχοντος τὸν ἄνθρωπον ὡς κορωνίδα αὐτοῦ, εἶναι βεβαίως τὸ δόγμα τῆς ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργίας τοῦ κόσμου.

Καὶ εἰρωνεύονται μὲν οἱ τὰ τοῦ κόσμου μόνον φρονούντες καὶ τὰς φιλοσοφικὰς «τῶν Ἀθηναίων πλοκάς» γνωρίζοντες τὴν τοιαύτην περὶ τῆς ἐκ τοῦ μηδενὸς δημιουργίας πεποιθῆσιν τῶν πιστῶν, ἐπικαλούμενοι πρὸς τοῦτο τὸ ἀξίωμα τῆς φθειρομένης καὶ ἐν ταυτολογίᾳ ματαιότητος ἀναιρουμένης γνώσεως, καθ' ὃ «ἐκ τοῦ μηδενὸς οὐδὲν συνάγεται», πλὴν τοῦ

κατὰ κόσμον ἀπολύτου μηδενὸς προηγείται καὶ ὑπερκεῖται πάντοτε αὐτὸς οὗτος ὁ πέραν καὶ ὑπεράνω χώρου καὶ χρόνου καὶ ποιότητος καὶ ποσότητος καὶ αἰτιώδους σχέσεως ἢ ἐξαρτήσεως ἀναρχος καὶ ἀδιάδοχος Θεός.

Καὶ ἐπειδὴ τοῦ ἀνενδεοῦς καὶ ἀνάρχου τούτου Θεοῦ ὡς περιληπτικὸν ὄνομα ἔδωκεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης τὴν τὸ κεφάλαιον πασῶν τῶν ἡθικῶν ιδιοτήτων ἀποτελοῦσαν ἀγάπην διὰ τοῦ ἐπιγραμματικοῦ ἐκείνου «Ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν» (Α' Ἰωάν. 4,16), δικαιούμεθα οἱ τὸν λόγον τῆς ἐν Θεῷ ἀποκαλύψεως δεξιόμενοι νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὰ πάντα ἐκπιστα ἐξ ἀπολύτου ἀγάπης καὶ ἐν ἀπολύτῳ ἐλευθερίᾳ παρὰ τοῦ κτίτορος καὶ πατρὸς τῶν πάντων Θεοῦ, τοῦ καλέσαντος, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον, «τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα» (Α' Κορ. 2,29).

Ὑπὸ τοιαύτην θεόδοτον θεολογικὴν προοπτικὴν ἀτενίζοντες τὴν ἐν ἡμῖν καὶ περὶ ἡμᾶς κτίσιν τοῦ Θεοῦ, ἀσφαλῶς δικαιούμεθα νὰ διακατεχόμεθα ὑπὸ ἀπολύτου αἰσιοδοξίας ἐνώπιον ἀκόμη καὶ τῶν μεγαλύτερων κινδύνων τῶν στοιχείων τῆς φύσεως ἢ τῶν παρεκτροπῶν τῆς ἱστορίας, διότι γνωρίζομεν ὅτι «δικαίαν ψυχὰ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἄψηται αὐτῶν βάσανος» (Σοφ. Σολ. 3,1).

Τὸ πρῶτον, λοιπόν, ζητούμενον, πρὸ τῶν οἰωνδήποτε ἀνωμαλιῶν τῆς φύσεως καὶ τῆς ἱστορίας, δὲν εἶναι τόσο τὸ νὰ εἴμεθα σοφοὶ καὶ ἰσχυροὶ διὰ νὰ προβλέπωμεν ἐγκαίρως καὶ νὰ ἀντιμετωπίζωμεν ἀναλόγως σεισμούς καὶ καταποντισμούς καὶ ἄλλας συνήθως ἀπροβλέπτους θεομηνίας, οὔτε τὸ νὰ εἴμεθα ἐξωπλισμένοι διὰ τῶν ἐφοδίων τῆς κατὰ κόσμον γνώσεως καὶ ἐπιστήμης πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν καθ' ἡμῶν στρατευομένων δυνάμεων οἰουδήποτε ἐχθροῦ ἢ ἐπιδρομέως, ἀλλὰ πρὸ πάντων τὸ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, ἐπιζητούντες νὰ διδασκώμεθα διὰ βίου ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τελειότερον καὶ βαθύτερον τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ.

Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ ὅτι ἐκ τῶν προτέρων δοξολογοῦμεν τὸν Κύριον ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ λατρείᾳ, ἐπικαλούμενοι τὴν παρ' Αὐτοῦ καὶ μόνον διδασκίαν τῶν ἀμεταθέτων δικαιωμάτων Αὐτοῦ. Καὶ οὐδέποτε εἴμεθα τόσο ἰσχυροὶ καὶ τεθωρακισμένοι ἐνώπιον πάσης ἀπροβλέπτου δυνάμεως ὅσον, ὅταν ψάλλωμεν, ὡς οἱ παῖδες, τὴν ᾠδὴν τοῦ Ἀγαπητοῦ: «Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου».

Καθ' ἣν, λοιπόν, ἐποχὴν, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ, διεθνεῖς ὄργανοι καὶ διακρατικὰ νομοθεσία καὶ ἐπιστημονικὰ ἐρευνητικὰ προγράμματα ἐνοῦνται εἰς Ἱερεμιάδας καὶ θρήνους, διὰ νὰ κρούσῃ τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὥστε ἐγκαίρως νὰ ἀνανήψῃ πρὸ τοῦ ἐπερχομένου γενικοῦ χάους, τὸ ὁποῖον ἀπειλεῖ τὴν παγκόσμιον τάξιν καὶ ἰσορροπίαν εἰς τὰ διάφορα λεγόμενα «οἰκοσυστήματα» ὄχι μόνον τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἀλλὰ καὶ

τοῦ σύμπαντος κόσμου, ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρωτίστως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ ἐπὶ μέρους ἀνθρώπου ἀπευθυνόμενοι καλοῦμεν τοῦτον νὰ γευθῇ καθημερινῶς ἐν ἀφελότητι καρδίας τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς κοινωνῶν ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ ἐν δοξολογίᾳ καὶ ἀγαλλιάσει τῶν ἀγαθῶν τῆς κτίσεως.

Ὁ πανικὸς οὐδέποτε ἐπέτρεψε εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ κρῖνῃ νηφαλίως καὶ νὰ σταθίμῃ δικαίως τὰς πρὸς ἑαυτὸν καὶ τὸν περὶ αὐτὸν κόσμον καὶ τὸν ὑπεράνω αὐτοῦ ἀγρυπνοῦντα Θεὸν ὑποχρεώσεις. Ἄλλ' ἀκριβῶς αἱ ὑποχρεώσεις αὗται ὡς ἔχουν ρυθμισθῆ ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀρχικῆς στιγμῆς τῆς δημιουργίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δικαιοκρίτου Θεοῦ ἀποτελοῦν καὶ «τὰ δικαιώματά Του», περὶ τῶν ὁποίων ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω.

Οἱ ἄνθρωποι συνήθως ὀμιλοῦν καὶ ἀγωνίζονται νὰ ἐπισημάνουν καὶ καθιερώσουν τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, τὰ ὁποῖα κατὰ κανόνα ἐν ἰδιοτελείᾳ καὶ φοβίᾳ ὀριζόμενα, καθίστανται πάντοτε δυνάμεις καὶ διεκδικήσεις χωριστικαὶ μεταξὺ τῶν προσώπων καὶ τῶν ὁμάδων καὶ τῶν τάξεων καὶ τῶν λαῶν.

Τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, ἀντιθέτως, τυγχάνουν ἐξ ὀρισμοῦ περιληπτικὰ τόσο τῶν ἐπὶ μέρους ὅσον καὶ τοῦ καθόλου, διὰ τοῦτο διδασκόμενα καὶ γνωριζόμενα θεοφιλῶς καθιστοῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφούς καὶ κοινωνοὺς μεταξὺ τῶν καὶ δι' εὐχαριστιακῆς χρήσεως τοῦ κόσμου κοινωνοὺς καὶ τῆς ἀπειρου ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, καὶ ὄχι καταναλωτὰς, ὡς τοὺς ἐδίδαξεν ὁ ἄθεος ἀνθρωπισμὸς ἢ ἡ σύγχρονος εὐδαιμονιστικὴ ἀγελοποίησις διὰ τῆς ὑβριστικῆς προόδου τῆς τεχνολογίας.

Ὡς ἐκ τούτου πρῶτιστον καθήκον τῶν πιστῶν τοῦλάχιστον εἶναι νὰ ἐγκύπτωμεν καὶ νὰ μελετῶμεν συνεχῶς ἐμβριθέστερον εἰς τὸν νόμον καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ σεβώμεθα τὰς ὑπ' Αὐτοῦ τεθείσας ἐν τῇ φύσει ἰσορροπίας, ἀποβαίνοντες ἱλαροὶ δόται καὶ εὐγνώμονες λήπται τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ θαυμασιῶν Αὐτοῦ.

Ἡ δὲ χάρις τοῦ πανοικτίρομου καὶ Παναγάθου Θεοῦ, σὺν τῇ ἀφ' ἡμῶν πατρικῇ καὶ Πατριαρχικῇ εὐλογία καὶ εὐχῇ, εἴη μετὰ πάντων τῶν φοβουμένων τὸν Κύριον.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας καὶ πασῶν τῶν Ρωσιῶν κ. Ἀλέξιος Β' θεωρεῖ ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν διευκόλυνσιν τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ποιμαντορικοῦ τῶν ἔργου, καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὰ στρατόπεδα. Οἱ κληρικοὶ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ βελτιώσουν τὸ βαρὺ κλίμα τῶν στρατοπέδων, νὰ ἐμποδίσουν τὰς αὐτοκτονίας, νὰ ἐναρμονίσουν τὰς

μεταξύ αξιωματικών και στρατιωτών σχέσεις. Η βοήθεια των ιερέων δέν θα επιβάλλεται, αλλά θα δύναται όποιος αισθάνεται την ανάγκη να άπευθυνθή εις αυτούς, οί όποιοι ταυτοχρόνως θα βαπτίζουν, θα έξομολογούν και θα κοινωνούν τὰ στρατιωτικά πρόσωπα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τήν 25ην Μαρτίου 1993 ό Μακαριώτατος Πατριάρχης τής 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τής Σεργβίας παρέδωσε τó παράσημον του 'Αγίου Σάββα εις τόν πρέσβυν τής 'Ελλάδος κ. 'Ελευθέριον Καραγιάννην, διά τήν ειλικρινή ύποστήριξίν του πρòς τήν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν τής Σεργβίας και πρòς τόν δοκιμαζόμενον σεργβικόν λαόν.

-Τήν 10ην παρελθόντος μηνός Μαΐου άντιπροσωπεία τής Γερμανικής Εύαγγελικής 'Εκκλησίας έπεσκέφθη τόν Πατριάρχη κ. Παύλον. 'Επί κεφαλής τής άντιπροσωπείας εύρίσκειτο ό έπίσκοπος του 'Ανοβέρου κ. Χ. Χέρντομ και κατά τήν συνάντησιν ήσαν παρόντες και οί σεβασμιώτατοι έπίσκοποι: Σάμπας - Βάλιεβο κ. Λαυρέντιος, Μπάτοκας κ. Ειρηναίος, Κεντρικής Εύρώπης κ. Κωνσταντίνος και ό Σέρβος ιερέυς εις τήν Ζυρίχην Ντράσκο Τοντόροβιτς.

-Κατά τó χρονικόν διάστημα 14-26 Μαΐου 1993 εις τó Βελιγράδιον συνήλθεν εις τήν τακτικήν της συνεδριάν ή Σύνοδος τών 'Αρχιερέων τής 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας τής Σεργβίας. Η Σύνοδος τών 'Αρχιερέων εξέλεξε και ώρισεν ώς βοηθόν έπίσκοπον τής έπαρχίας τής 'Εκκλησίας τής Σεργβίας εις τήν πρώτην Γιουγκοσλαβικήν Δημοκρατίαν τής «Μακεδονίας» τόν άρχιμανδρίτην 'Ιωάννην (Μλαντένοβιτς) ήγούμενον τής ί. μονής Στουντένιτσα. Καθωρίσθησαν έπίσης και τὰ μέλη τής νέας Διαρκούς 'Ι. Συνόδου ώς έξης: Πρόεδρος ό Μακ. Πατριάρχης κ. Παύλος και μέλη οί σεβασμιώτατοι μητροπολίτης Μαυροβουνίου κ. 'Αμφιλόχιος, έπίσκοπος Σάμπας - Βάλιεβο κ. Λαυρέντιος, Βουδαπέστης κ. Δανιήλ και Μπάτοκας κ. Ειρηναίος.

-Εις τó Βελιγράδιον πρò τινων μηνών ήρχισεν ή λειτουργία παραρτήματος του Διεθνούς 'Ορθοδόξου Φιλανθρωπικού 'Οργανισμού (International Orthodox Christian Charities), τó όποιον συνεργάζεται στενώς με τήν 'Ορθόδοξον 'Εκκλησίαν τής Σεργβίας και ιδιαίτερωσ με τήν 'Επιτροπήν ή όποία μερμινά διά τούς πρόσφυγες. 'Ο προαναφερθείς φιλανθρωπικός όργανισμός ιδρύθη πρην άπό μερικά έτη ύπό τών 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιών τών ΗΠΑ και του Καναδά και έχει ώς σκοπόν να συμπαρίσταται εις ανθρώπους έχοντας ανάγκην βοθηείας. Τό έργον του όργανισμού χρηματοδοτείται ύπό τών κανονικών 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιών τής 'Αμερικής και ύπεύθυνος του έδρεύοντος γραφείου εις τó Βελιγράδιον είναι ό κ. Ρόμπερτ Πιάνκα.

-Η έφημερίδα «Politika» του Βελιγραδίου (10.5.1993) έδημοσίευσε τὰ άποτελέσματα έρευνής συμφώνως πρòς τήν όποίαν μεγάλος άριθμός νέων έπιστρέφει εις τήν 'Εκκλησίαν. Τὰ νέα στοιχεία μαρτυρούν ότι: σχεδόν 60% τών έρωτηθέντων Βελιγραδιωτών έδήλωσαν ότι πιστεύουν εις τόν Θεόν, ενώ πρò πενταετίας οί πιστοί κατελάμβανον τó 17% του πληθυσμού' οί άθείσταί, άντιθέτως, οί όποιοι πρò πενταετίας άντιπροσώπευον τó 70% του πληθυσμού, σήμεραν έμειώθησαν εις τó 27%' τέλος, παραμένει σταθερός ό άριθμός τών «άβέβαιων» (περίπου 13% -14%).

-Διά πρώτην φοράν μετά τόν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον ή 'Εκκλησία τής Σεργβίας έώρτασεν με λαμπρότητα και έπισημότητα τήν έορτήν τής 'Αναλήψεως του Κυρίου και ή λιτανεία με τήν περιφοράν τιμίων σταυρών και εκκλησιαστικών λαβάρων διεξήχθη εις κεντρικὰς όδους του Βελιγραδίου. 'Ο έν Βελιγράδιω ι. ναός τής 'Αναλήψεως του Κυρίου άνηγέρθη τó έτος 1863. Η έορτή τής 'Αναλήψεως έχει ιδιαίτεραν σημασίαν διά τούς κατοίκους τής πόλεως, έπειδή άπό τó έτος 1403, τήν έποχήν του Δεσπότου Στεφάνου Λαζάρεβιτς, καθιερώθη ώς πολιούχος του Βελιγραδίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

'Ο Ρουμάνος μητροπολίτης τής Μολδαβίας σεβ. κ. Δανιήλ (Τσομπότε) τόν παρελθόντα Μάρτιον εύρέθη εις τήν 'Ελβετίαν και εις όμιλίαν του άνεφέρθη εις τήν σημερινήν κατάστασιν εις τήν 'Εκκλησίαν τής Ρουμανίας και έτόνισεν τήν κατά διαφόρους τρόπους εκδηλωθείσαν ανάγκην διά πνευματικήν ανανέωσιν. Η δραστηριότης τής 'Εκκλησίας άπέδωκεν καρπούς, και συγκριτικώς πρòς τήν τάξιν παρελθόντων χρόνων, επί τών ήμερών μας παρατηρείται ό,τι άκριβώς άπηγορεύετο τήν έποχήν του κομμουνισμού. 'Επί παραδείγματι: εις τὰ σχολεία τής Ρουμανίας παραδίδεται τó μάθημα τών θρησκευτικών, οί ιερείς τελούν τὰς άκολουθίας εις τὰ νοσοκομεία, τούς στρατώνας, τὰς φυλακάς' άντι τών δύο άνωτέρων θεολογικών σχολών ή 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία τής Ρουμανίας σήμεραν διαθέτει δώδεκα και ιδρύθησαν σχολεία διά τήν έπιμόρφωσιν λειτουργών και ύπαλλήλων διαφόρων ειδικοτήτων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

'Ιερά Μητρόπολις Κυρηναίας

'Από πληροφορίας τής τουρκικής έφημερίδος ΜΙΑΛΙΠΙΕΤ, ή όποία διερεύνησε τó θέμα και διεπίστωσε και δημοσίευσε εις τήν έκδοσίν της τής 29ης 'Ιουλίου 1993, οί Τούρκοι μετέτρεψαν τήν εκκλησίαν 'Αγίας 'Αναστασίας Λαπήθου σε μπάσ.

Διαμαρτυρόμεθα με όλην τήν δύναμιν τής ψυχής μας και καταγγέλομεν τήν άποτρόπαιον και βέβηλον ταύτην πράξιν τών Τούρκων πρòς όλην τήν πολιτι-

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

ΠΡΑΞΙΣ

Ο Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης Άγαθάγγελος

Έχοντας υπ' όψει:

α) Τήν εντολήν του Άρχιεπίσκοπου Χριστού εντέλλοντος τήν συνεχή άσκησιν των χριστιανών εις έργα άγάπης και φιλαλληλίας,

β) Τους ιερούς Κανόνες τής Άγίας ήμών Έκκλησίας τούς επιβάλλοντας εις τον Έπίσκοπον τήν φιλανθρωπίαν κατά μίμησιν Χριστού, "Όστις διήλθε τον βίον Αύτου «εύεργετών και ίώμενος»,

γ) Τας διατάξεις του άρθρου 1, παράγρ. 4 του Νόμου 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Έλλάδος»,

δ) Τας διατάξεις των άρθρων 29, παράγρ. 1 και 59, παράγρ. 2 του Νόμου 590/1977 και

ε) Τις ανάγκες κοινωνικής περιθάλψεως των ατόμων με ειδικές ανάγκες τής Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης

άποφασίζομεν

Τήν ίδρυσιν και λειτουργίαν προνοία ήμών και υπό τήν άμεσον εξάρτησιν και εποπτείαν τής Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης κοινωφελούς Ίδρύματος περιθάλψεως Άτόμων με Ειδικές Άνάγκες «Ο Όσιος Σαμψών ο Ξενοδόχος», εις τό όποίον θα διαμένουν, ενδιαιτώνται και περιθάλπωνται δωρεάν άπρα μειονεκτούντα άτομα εκ τής περιοχής τής Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

Τόν τρόπον διοικήσεως και λειτουργίας του ως άνω

σμένην ανθρωπότητα και ιδιαιτέρως προς τήν Χριστιανικήν ανθρωπότητα. Οί Τούρκοι, βάρβαροι ήσαν και βάρβαροι παραμένουν. Όχι μόνον έχουν μετατρέψει τας εκκλησίας μας εις τζαμιά, όπως χωρίς άναιδέϊαν δηλώνει, κατά δημοσίευμα τής ως άνω έφημεριδος, ό ψευδοπροθυπουργός Έρογλου, ότι «παρεχώρησεν άδειαν για τέτοιου είδους χρήση», αλλά έφθασαν εις τον υπέρτατον βαθμόν βεβηλώσεως, να μετατρέπουν τας εκκλησίας μας εις μπάο.

Καλούμεν τήν πολιτισμένην ανθρωπότητα να αισθανθή τό μέγεθος τής βεβηλώσεως που διαπράττουν εις Κύπρον οί Τούρκοι, να αισθανθή τήν άδικίαν που γίνεται εις βάρος του Έλληνισμού τής Κύπρου και να επέμβη δια να παύσουν αι βεβηλώσεις αυτές και να δοθή μία δικαία λύσις εις τό Κυπριακό, δια να δυνηθώμεν, όλοι οί εκποτισμένοι να επιστρέψωμεν και επανεγκατασταθώμεν εις τήν γήν μας, εις τας έστίαις μας, εις τὰ ιερά και όσια μας, υπό συνθήκας πλήρους έλευθερίας, ειρήνης και ασφαλείας.

(Έκ τής Ι. Μητροπόλεως)

Ίδρύματος καθορίζει ό εν συνεχεία δημοσιεύμενος Κανονισμός.

Η παρούσα να δημοσιευθή εις τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και εις τό επίσημον όργανον τής Έκκλησίας τής Έλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Έν Νέα Σμύρνη τή 8η Ιουνίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Διοικήσεως, διαχειρίσεως και λειτουργίας του κοινωφελούς Ίδρύματος Περιθάλψεως Άτόμων με Ειδικές Άνάγκες Ο ΟΣΙΟΣ ΣΑΜΨΩΝ Ο ΞΕΝΟΔΟΧΟΣ τής Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης

Άρθρον 1

Σκοπός του Ίδρύματος είναι ή παροχή στέγης, τροφής, στοργής, ιατροφαρμακευτικής και πάσης έτέρας περιθάλψεως και προστασίας εις άτομα μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν, ως εκ τής ηλικίας, τής ασθενείας ή και έλλείψεως έγγυτάτων συγγενών, καθώς επίσης και προσφοράς πνευματικής τροφής και ποικιλότροπος εκδήλωσις άγάπης και συμπαραστάσεως προς τούς τροφίμους.

Άρθρον 2

Τό Έκκλησιαστικό Ίδρυμα Άτόμων με Ειδικές Άνάγκες «Ο Όσιος Σαμψών ο Ξενοδόχος» τής Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης τελούν υπό τήν άμεσον προστασίαν του Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης διοικείται υπό Διοικητικού Συμβουλίου, προεδρευομένου υπό του Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης.

Άρθρον 3

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον άποτελείται εκ πέντε (5) Μελών και συγκροτείται εκ του Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης, ως Προέδρου, αναπληρωμένου υπό Κληρικού όριζομένου υπ' αυτού, ενός Άντιπροέδρου, ό όποιος όπωσδήποτε θα είναι Κληρικός, και τριών (3) έτέρων προσώπων, Κληρικών ή Λαϊκών, άνδρών ή γυναικών, ως Μελών.

Άπαντα τὰ Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου επιλέγονται υπό του Σεβασμιωτάτου Προέδρου, ό όποιος δύναται να διορίση τό αυτό πρόσωπον ως Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και δια πλείονας τής μίας τριετίας.

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου είναι τριετής. Εις τήν κρίσιν του Σεβ. Προέδρου έναπόκειται ή αντικατάστασις Μέλους τινός πρό τής λήξεως τής θητείας του.

Τό αξίωμα του Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του Ίδρύματος είναι τιμητικόν και άμισθον.

Άρθρον 4

Τό Διοικητικόν Συμβούλιον συνέρχεται τακτικώς μεν άνα δίμηνον, εκτάκτως δε τή προσκλήσει του Σεβ. Προέδρου, εύρίσκειται εν άπαρτία παρόντων κατά τήν συνεδρίαν τριών (3) τουλάχιστον Μελών. Αί αποφάσεις του

Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, εν ίσοψηφία νίκης της ψήφου του Προέδρου.

Ο ή η Υπεύθυνος του Ίδρύματος καλούμενος παρίσταται κατά τας συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, άνευ δικαιώματος ψήφου, εισηγούμενος τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει ἐκ τῶν Μελῶν αὐτοῦ τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Κοσμήτορα Τελετῶν τοῦ Ίδρύματος, εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὸν διορισμὸν τοῦ συνεδρίου.

Τὰ Πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀναγιγνώσκονται εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην συνεδρίαν καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν παρισταμένων κατὰ τὴν ἀνάγκησιν Μελῶν.

Ἄρθρον 5

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἔχει τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῶν υποθέσεων τοῦ Ίδρύματος καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ παντός θέματος συναφοῦς πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ὡς καὶ διὰ πάσαν περίπτωσιν μὴ προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 6

Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του, ὡς καὶ τὴν ἐποπτεῖαν τῶν οἰκονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ίδρύματος δύναται νὰ συνιστᾶται ὑπὸ τούτου τριμελῆς Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Μελῶν αὐτοῦ, ἐξ ὧν τουλάχιστον τὸ ἓν δέον νὰ εἶναι Κληρικὸς.

Δύναται ἐπίσης νὰ ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις ὠρισμένης ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ εἰς ἓν μόνον ἐκ τῶν Μελῶν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἢ τὸ Μέλος εἰς ὃ ἀνετέθη ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑποχρεοῦται εἰς λογοδοσίαν ἐνώπιον αὐτοῦ ἐντὸς εὐλόγου χρόνου.

Ἄρθρον 7

Ὁ Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης, ὡς Πρόεδρος ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην ἐπὶ τοῦ Ίδρύματος ἐποπτεῖαν, συγκαλεῖ καὶ καθορίζει τὰς ἐργασίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐκπροσωπεῖ νομίμως τὸ Ἴδρυμα ἐνώπιον πάσης δικαστικῆς ἀρχῆς, συμβάλλεται ἐξ ὀνόματος καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ίδρύματος, προηγουμένη ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὑπογράφει τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ίδρύματος καὶ ἐπικυρώνει τὰ ἀντίγραφα ἢ τὰ ἀποσπάσματα τῶν Πρακτικῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίνει τὰς ἀναλήψεις τῶν χρημάτων τοῦ Ίδρύματος ἐκ τῶν Τραπεζῶν.

Ἄρθρον 8

Ἐὰν ὁ Σεβ. Πρόεδρος ἢ ὁ νόμιμος αὐτοῦ Ἀναπληρωτῆς κωλύονται νὰ παραστοῦν εἰς τὴν συνεδρίαν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀναπληρώνονται ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου.

Ἄρθρον 9

Ὁ Ἀντιπρόεδρος: α) ἀναπληροῖ τὸν Πρόεδρον, ἢ τὸν Ἀναπληρωτῆν αὐτοῦ, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον καὶ β) ἐξουσιοδοτούμενος ὑπὸ τοῦ Προέδρου, δύναται ν' ἀντιπροσωπεύῃ τὸ Ἴδρυμα ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς καὶ νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ίδρύματος.

Ἄρθρον 10

Ὁ Ταμίας διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Ίδρύματος. Τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἔχη ὁ Ταμίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τρεχουσῶν ἀναγκῶν καθορίζεται ἀπὸ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον. Καταρτίζει τὸν Ἰσολογισμὸν τοῦ Ίδρύματος καὶ τηρεῖ ὅλα τὰ Λογιστικὰ Βιβλία.

Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὰ πρακτικὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ πάσαν τὴν ἀλληλογραφίαν.

Ὁ Κοσμήτωρ Τελετῶν εἶναι ὑπεύθυνος τῶν Δημοσίων Σχέσεων τοῦ Ίδρύματος, ὡς καὶ τῆς διοργανώσεως τῶν ἑορταστικῶν αὐτοῦ ἐκδηλώσεων.

Ἄρθρον 11

Καθήκοντα Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Ίδρύματος ἀνατίθενται, ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη, προτάσει τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, εἰς δικηγόρον.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος παρέχει τὴν γνώμην αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀναφυομένων νομικῶν ζητημάτων, παρακολουθεῖ τὴν πορείαν τῶν ἀπασχολουσῶν τὸ Ἴδρυμα δικαστικῶν υποθέσεων καὶ λαμβάνει τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα, ἀναφέρων ἐκάστοτε εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 12

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀνακηρύσσει Εὐεργέτας τοὺς εἰσφέροντας ὑπὲρ τοῦ Ίδρύματος ἀπὸ 1.000.000 ἕως 5.000.000 δρχ., Μεγάλους δὲ Εὐεργέτας τοὺς εἰσφέροντας ἀπὸ 5.000.000 δρχ. καὶ ἄνω.

Εὐεργέται τοῦ Ίδρύματος δύνανται, ἀποφάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἀνακηρυχθῶσι καὶ πρόσωπα προσεγγκόντα εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλας ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας.

Τὰ ὀνόματα τῶν Εὐεργετῶν καὶ Μεγάλων Εὐεργετῶν ἀναγράφονται χρυσοῖς γράμμασιν εἰς τὰς παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ίδρύματος μαρμαρίνας πλάκας, ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐκθέσεις, ἀναγραφόμενα δὲ ἐν τοῖς Διπτύχοις μνημονεύονται κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν.

Ἄρθρον 13

Ἐτησίᾳ ἑορτῇ τοῦ Ίδρύματος καθορίζεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Ὁσίου Σαμψῶν τοῦ Ξενοδόχου, τὴν 27ην Ἰουνίου.

Ἄρθρον 14

Τρόφιμοι τοῦ Ίδρύματος. Εἰς τὸ Ἴδρυμα γίνονται δεκτὰ μὴ αὐτοεξυπηρετούμενα πρόσωπα, θήλεα - ἄρρενα, ἀποδεδειγμένως ἀναξιοπαθόντα, ἄπορα καὶ ἐγκαταλελειμμένα, προερχόμενα πρωτίστως ἐκ τῆς ποιμαντικῆς περιφερείας τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης. Προτεραιότητα εἰσαγωγῆς ἔχουν τὰ μὴ αὐτοεξυπηρετούμενα ἄτομα τῶν Ἱδρυμάτων τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως. Ὁμοίως γίνονται δεκτὰ καὶ ἄλλα πρόσωπα, τὰ ὅποια ὅμως ἔχουν ἀνάγκην συμπαραστάσεως καὶ προστασίας.

Οἱ τρόφιμοι τοῦ Ίδρύματος κατοικοῦν, ἐνδιαπτώνται καὶ περιθάλπονται ἐντὸς τοῦ Ίδρύματος καὶ παρέχεται εἰς αὐτοὺς κάθε δυνατὴ ἐξυπηρέτησις, ὡς καὶ ἰατρικὴ, νοσοκομειακὴ καὶ φαρμακευτικὴ κάλυψις, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐτέρα ἀσφαλιστικὴ κάλυψις.

Εἰς τὸ Ἴδρυμα εἰσάγονται, κατόπιν αἰτήσεως, ἄπορα καὶ ἀπροστάτευτα ἄτομα, τὰ ὅποια χρῆζονται φροντίδος

και συμπαραστάσεως και την όποιαν άδυνατοϋν να τους παρέχουν συγγενικά ή άλλα πρόσωπα. Κυριαρχοϋν δικαιολογητικόν δια την εισαγωγήν εις τὸ Ἴδρυμα εἶναι γνωμάτευσις ὑπὸ τοῦ ὑπευθϋνου Ἐφημερίου ἐπὶ θεμάτων Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγϋῆς τῆς Ἐνορίας ἐκ τῆς όποιας προέρχεται ὁ ὑποψῆφιός τρόφιμος.

Ἄλλα δικαιολογητικά, τὰ όποια πρέπει να συνυποβάλωνται μετὰ τῆς αἰτήσεως εἶναι:

α) Ληξιαρχικὴ Πράξις γεννήσεως και πιστοποιητικόν οικογενειακῆς καταστάσεως ἀπὸ τὴν Κοινότητα ἢ τὸν Δῆμον καταγωγῆς ἢ διαμονῆς.

β) Πιστοποιητικόν ὑγείας, δια τοῦ όποιου φαίνεται, ὅτι δὲν πάσχει ἀπὸ μεταδοτικὸν νόσημα. Ἡ ἔκδοσίς του προτιμάται ἀπὸ Δημοσίαν Ὑγειονομικὴν Ἐπιτροπήν.

γ) Βεβαίωσις ἀπορίας.

Ἄρθρον 15

Τὸ προσωπικόν τοῦ Ἰδρύματος διορίζεται και παύεται με ἀπόφασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης, Προέδρου αὐτοῦ.

Τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον ἔχει τὴν εϋθύνην τῆς καλῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος, ἐπιτετεϋει ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ, ἐλέγχει τὴν διαχείρισιν και ἐγκρίνει τὸν Προϋπολογισμὸν και Ἄπολογισμὸν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 16

Οἱ πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Τὰ χρηματικά ποσά, τὰ όποια ἀναγράφονται ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλιῶν εις τοὺς Προϋπολογισμοὺς τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως και τῶν Ε.Φ.Τ. και ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

β) Προαιρετικά εἰσφοραὶ τῶν φιλανθρώπων ιδιωτῶν. Προαιρετικὰς εἰσφορὰς δύνανται να προσφέρουν εις τὸ Ἴδρυμα και ὅσοι ἐκ τῶν τροφίμων τούτου ἔχουν οικονομικὴν εϋχέρειαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐξόδων τοῦ Ἰδρύματος.

γ) Κρατικά ἐπιχορηγήσεις Δήμων και Κοινοτήτων, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ἢ ἄλλων Ὄργανισμῶν.

δ) Κληρονομία, κληροδοσία και γενικά δωρεαὶ ὑπὲρ τοῦ Ἰδρύματος ἢ και ἀφιερῶματα ὑπὸ τρίτων ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς ἐπίσης και τὰ ἐξ αὐτῶν προερχόμενα κέρδη.

ε) Πρόσοδοι εἴτε ἐκ περιφορᾶς εις τοὺς ἱεροὺς Ναοὺς Δίσκων εἴτε ἐξ Ἐράνων διενεργουμένων ἐν τῇ Μητροπολιτικῇ Περιφερεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, συνφδὰ τῷ Νόμῳ.

στ) Ἄλλα χρηματικά ποσά ἐκ πάσης ἄλλης νομίμου πηγῆς.

ζ) Ἀπὸ ἐκμίσθωσιν τυχὸν ἀκινήτων τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 17

Διαχείρισις πόρων τοῦ Ἰδρύματος.

Ἡ διοίκησις και διαχείρισις τῆς περιουσίας τοῦ Ἰδρύματος ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου.

Ἡ ἀκίνητος περιουσία τοῦ Ἰδρύματος καταγράφεται εις τὸ Κτηματολόγιον, μερίμη τοῦ Ταμίου.

Τὸ Ἴδρυμα τηρεῖ ἐπίσης Κώδικα Πράξεων τοῦ Διοικητικοῦ του Συμβουλίου, Βιβλίον Ταμείου, Γραμμάτια Εἰσπράξεων και Ἐντάλματα Πληρωμῶν, ἅπαντα ἠριθμημένα και

θεωρημένα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου τοῦ Ἰδρύματος.

Τὰ ἔσοδα και ἔξοδα τοῦ Ἰδρύματος προσδιορίζονται δια Προϋπολογισμοῦ, καταρτιζομένου ὑπὸ τοῦ Ταμίου, ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου και ὑποβάλλεται πρὸς ἐγκρισιν εις τὸ Μητροπολιτικόν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ληξάσης τῆς οικονομικῆς χρήσεως συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Ταμίου ὁ Ἄπολογισμὸς τοῦ Ἰδρύματος, ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου και εἰσάγεται πρὸς ἐγκρισιν εις τὸ Μητροπολιτικόν Συμβούλιον ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

Χρηματικὴ περιουσία ὑπερβαίνουσα τὰς διακοσίας χιλιάδας (ἀριθμ. 200.000) δρχ., κατατίθεται ὑπὸ τοῦ Ταμίου εις Τράπεζαν. Διὰ τὴν ἀνάληψιν ποσοῦ πέραν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται ἡ ἔγγραφος ἐγκρισίς τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 18

Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος ἀπαιτεῖται ὁμόφωνος και ἠτιολογημένη ἀπόφασις και τῶν πέντε (5) Μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἀπόφασις διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος ἢ τροποποιήσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δὲν δύναται να ληφθῇ ἀπόντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Προέδρου.

Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος ἡ περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται εις τὸ Νομικόν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης. Δύνανται ὁμως ὁ Σεβ. Πρόεδρος και Μητροπολίτης να ἀποφασίσῃ τὴν διάθεσιν τῆς περιουσίας και εις ἄλλον παρεμφερῆ φιλανθρωπικὸν σκοπὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

Ἄρθρον 19

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει σφραγίδα κυκλικὴν φέρουσαν εις τὸ μέσον τὴν μορφήν τοῦ Ὁσίου Σαμψῶν τοῦ Ξενοδόχου προστάτου τοῦ Ἰδρύματος, γύρωθεν δὲ τὰς λέξεις Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης — Ἴδρυμα περιθάλψεως ἀτόμων με εἰδικὲς ἀνάγκες (1993).

Ἄρθρον 20

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εις τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως και εις τὸ ἐπίσημον δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 21

Κάλυψις δαπάνης: Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εις βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης τὸ ὕψος τῆς όποιας δὲν μπορεῖ να προσδιορισθῇ.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῇ 8ῃ Ἰουνίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΕΛΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἄριθμ. Πρωτ. 654.

ΠΡΑΞΙΣ

Περὶ συστάσεως Ἐνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς με τὴν ἐπωνυμίαν «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ι. Ν. ΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ».

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Έχοντες ύπ' ὄψει:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 καὶ 29 τοῦ Νόμου 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

β) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ ὀργανώσεως καὶ διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὀργάνων» ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 67 τοῦ Νόμου 590/77, καὶ

γ) Τὰς ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τῆς Πολιτείας ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις ἡμῶν δημιουργίας Πνευματικῶν καὶ Φιλανθρωπικῶν ἔργων πρὸς κάλυψιν τῶν σχετικῶν ἀναγκῶν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν Πνευματικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ι. Ν. Θ. ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ».

Ὁ τρόπος διοικήσεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἐν λόγῳ Ἰδρύματος θὰ διέπεται ὑπὸ εἰδικοῦ Κανονισμοῦ ὡς κατωτέρω, ἐγκρινομένου παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ δημοσιευομένου εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον αὐτῆς «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 3ῃ Αὐγούστου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Πειραιῶς ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ Ι. Ν. ΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ἄρθρον 1ον
Τίτλος - Ἔδρα

Στὴν Ἑνορία τῆς Θείας Ἀναλήψεως Δραπετσώνας, τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς, συνιστάται Ἐκκλησιαστικὸ Ἰδρυμα τὸ ὁποῖο θὰ λειτουργεῖ σὲ κτίριο πού ἔχει ἀνεγερθεῖ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, ἐναντὶ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ - ὁδὸς Σωκράτους 119 -, μετὰ τὴν ἐπωνυμίαν «Πνευματικὸ Κέντρο Ι. Ν. Θείας Ἀναλήψεως Δραπετσώνας» καὶ θὰ διέπεται ἀπὸ τὸν κατωτέρω κανονισμό.

Ἄρθρον 2ον
Σκοπὸς

Σκοπὸς τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου εἶναι νὰ συντελέσει στὴν πληρέστερη καὶ ἀρτιότερη ποιμαντικὴ καὶ πολιτιστικὴ προσφορὰ τῆς Ἑνορίας στοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς.

Ἄρθρον 3ον

Μέσα γιὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ

Στὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ θὰ συμβάλουν:

α. Ἡ ἀξιοποίηση τοῦ ἀνθρωπίνου πνευματικοῦ δυναμικοῦ τῆς Ἑνορίας καὶ ἡ συνδρομὴ ἱκανῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

β. Ἡ Πνευματικὴ, Λειτουργικὴ, Κατηχητικὴ καὶ Ποιμαντικὴ διακονία τῆς Ἑνορίας, Κατηχητικὰ Σχολεῖα, Φιλικοὶ Ἑνοριακοὶ Κύκλοι κ.τ.δ..

γ. Ἡ ὀργάνωσις διαλέξεων, σεμιναρίων, δημοσίων συ-

ζητήσεων γιὰ θέματα πού ἀπασχολοῦν τοὺς κατοίκους τῆς Ἑνορίας καὶ τοῦ οἰκείου Δήμου γενικότερα.

δ. Ἡ δημιουργία ὁμίλου παραδοσιακῶν χορῶν, βιβλιοθήκης - ἀναγνωστηρίου, βιντεοκασετοθήκης, ἐντευκτηρίου, ἢ προβολὴ κινηματογραφικῶν ταινιῶν καὶ φωτεινῶν διαφανειῶν καὶ ἡ παρουσίασις θεατρικῶν παραστάσεων.

ε. Ἡ πραγματοποίηση φροντιστηριακῶν μαθημάτων, σεμιναρίων ἀρχαίων ἐλληνικῶν καὶ ἡ ἐκμάθησις μουσικῶν ὀργάνων.

στ. Ἡ δημιουργία Ἐργαστηρίου Ἐλευθέρων Σπουδῶν γιὰ τὴν καλλιέργεια καὶ προαγωγή διαφόρων τεχνῶν (Βυζαντινῆς ἀγιογραφίας, Βυζαντινῆς μουσικῆς, ζωγραφικῆς, θεάτρου, χειροτεχνίας, οἰκοτεχνίας παραδοσιακῆς τέχνης κ.λ.π.), καὶ ἡ διοργάνωσις ἐπιμορφωτικῶν προγραμμάτων (πληροφορικῆς, Η/Υ, δακτυλογραφίας, ἐπαγγελματικῆς κατάρτισεως κ.λ.π.).

ζ. Ἡ διοργάνωσις διεννοριακῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων.

η. Ἡ προσφορὰ καθημερινοῦ ἀτομικοῦ γεύματος στοὺς ἀπόρους ἡλικιωμένους κατοίκους τῆς Ἑνορίας.

θ. Ἡ λειτουργία ἐνὸς κέντρου στοιχειώδους ἱατρικῆς παρακολούθησις καὶ περίθαλψις γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς Ἑνορίας μας.

ι. Ἡ διοργάνωσις λοιπῶν φιλανθρωπικῶν, ψυχαγωγικῶν ἐκδηλώσεων καὶ ἐκθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἄρθρον 4ον

Ὀργάνωσις - Διοίκησις

Τὸ Ἑνοριακὸ Πνευματικὸ Κέντρο ὑπόκειται στὴν πνευματικὴ καὶ διοικητικὴ ἐποπτεία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πειραιῶς καὶ διοικεῖται ἀπὸ πενταμελὲς Διοικητικὸ Συμβούλιο πού ἀπαρτίζεται ἀπὸ:

α. Τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρο τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Θείας Ἀναλήψεως, ὡς Πρόεδρος,

β. Ἐνα μέλος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀνωτέρω Ἑνοριακοῦ Ναοῦ καὶ

γ. Τρία μέλη πού διακρίνονται γιὰ τὴν πνευματικὴ τους κατάρτιση καὶ ὠριμότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὸ ἔργο τῆς Ἑνορίας.

Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διορίζονται γιὰ μιὰ τριετία ἀπὸ τὸ Σεβ. Μητροπολίτη Πειραιῶς, μετὰ ἀπὸ ἐγγραφή πρότασις τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἔχουν δὲ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπαναδιορισμοῦ.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου συγκροτεῖται σὲ σῶμα ἐκλέγοντας Ἀντιπρόεδρο, Ταμία, Γραμματέα καὶ Κοσμήτορα.

Ἄρθρον 5ον

Ἀρμοδιότητες

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Ἑνοριακοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου ἔχει τὶς ἐξῆς ἀρμοδιότητες:

α. Ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα πού ἀφορᾷ στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἐπιδιωκόμενου σκοποῦ, μετὰ σχετικὴ πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ὑπερισχεύει ἢ ψηφὸς τοῦ Προέδρου.

β. Συνεργάζεται μετὰ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τῆς Ἑνορίας ἀρμονικὰ, γιὰ τὴν καλύτερη ἐπίτευξιν καὶ προαγωγή τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρύματος.

γ. Μεριμνά για την εξεύρεση οικονομικών πόρων και την καλύτερη και σωστότερη λειτουργία του Πνευματικού Κέντρου.

δ. Συνέρχεται τακτικά μία φορά το μήνα και έκτάκτως μετά από πρόσκληση του Προέδρου ή αίτηση τριών τουλάχιστον μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

ε. Αποφασίζει για κάθε άλλο θέμα το οποίο δεν προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό.

στ. Συντάσσει ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό τους οποίους εγκρίνει το Μητροπολιτικό Συμβούλιο της ανωτέρω Μητροπόλεως.

Για την ύπαρξη άπαρτίας απαιτείται η παρουσία του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου (κατόπιν άδειας του Προέδρου) και δύο τουλάχιστον μελών.

Άρθρον 6ον

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ.

A. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

1. Ο Πρόεδρος έχει την ευθύνη κάθε έκδηλωσης του Πνευματικού Κέντρου και συντονίζει τα μέλη για την υλοποίηση των σκοπών του.

2. Εκπροσωπεί το Πνευματικό Κέντρο ενώπιον κάθε Αρχής και σε όλες τις σχέσεις του Κέντρου με άλλα ιδρύματα, οργανισμούς και ιδιώτες και συναλλάσσεται με αυτά.

3. Λαμβάνει γνώση όλων των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων του Πνευματικού Κέντρου και συνοπογράφει με τον Ταμία τα έγγραφα οικονομικής φύσεως και με τον Γραμματέα την λοιπή άλληλογραφία.

B. Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αναπληρώνει τον Πρόεδρο όταν απουσιάζει και ενεργεί μετά από έγγραφη έξουσιοδότηση ή έντολη του Προέδρου.

Γ. Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Συντάσσει και συνοπογράφει με τον Πρόεδρο όλα τα έγγραφα, είναι υπεύθυνος της άλληλογραφίας και ενημερώνει τον Πρόεδρο γι' αυτήν, φυλάσσει την σφραγίδα του Κέντρου και μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία της γραμματείας του.

Δ. Ο ΤΑΜΙΑΣ

1. Ευθύνεται για την τήρηση των διαχειριστικών βιβλίων, των φακέλων, αποδείξεων και ένταλμάτων, τη φύλαξη των χρημάτων του Πνευματικού Κέντρου και συνοπογράφει με τον Πρόεδρο τα έγγραφα οικονομικής διαχείρισης.

2. Έξουδοτεείται διὰ του παρόντος κανονισμού να διενεργεί οποιοσδήποτε συναλλαγές οικονομικής φύσεως (κατάθεση, ανάληψη χρημάτων, διακίνηση κεφαλαίων, είσπραξη χρηματικών ποσών κ.λπ.) σε περίπτωση κωλύματος του Προέδρου.

Ε. Ο ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

Επιμελείται των έκδηλωσης του Κέντρου, φροντίζει για την προβολή του, μεριμνά για την συντήρηση και καθαρή εμφάνιση του κτιρίου και ενημερώνει το ήμερολόγιο του Πνευματικού Κέντρου.

Άρθρον 7ον

Διαχειριστικά βιβλία

Το Πνευματικό Κέντρο θα διατηρεί τα προβλεπόμενα

από το νόμο διαχειριστικά βιβλία Πρακτικών και Ταμείου, τους φακέλους των επί μέρους έκδηλωσης του και τα Γραμμάτια Εισπράξεων, θεωρημένα από την 'Ι. Μητροπολιτική Πειραιώς,

Άρθρον 8ον

Πόροι του 'Ιδρύματος

α. Κάθε φύσεως προαιρετικές εισφορές, δωρεές, κληρονομίες ή κληροδοτήματα.

β. Κάθε παροχή από το Κράτος, την Νομαρχία Πειραιώς και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

γ. Κάθε επιδότηση από την Ε.Ο.Κ. καθώς και τα Εύρωπαϊκά Κοινωνικά Ταμεία.

δ. Έσοδα λαχειοφόρων αγορών, εκθέσεων και λοιπών έκδηλωσης.

Οι ανωτέρω πόροι θα διατίθενται για την εύρυθμη λειτουργία του Πνευματικού Κέντρου και την επίτευξη των σκοπών του.

Άρθρον 9ον

Το τυχόν χρηματικό πλεόνασμα της διαχείρισης κατατίθεται σε ειδικό λογαριασμό σε ένα από τα υποκαταστήματα της ΕΤΕ, της Τραπέζης Έργασίας, ή οιασδήποτε άλλης νομίμως συσταθείσης και αναγνωρισμένης Τραπέζης.

Τις τραπεζικές εντολές για την κατάθεση ή ανάληψη των χρημάτων, υπογράφει ο Πρόεδρος και ο Ταμίας του Πνευματικού Κέντρου κατόπιν έξουσιοδότησης του Δ.Σ.

Άρθρον 10ον

Το Πνευματικό Κέντρο έχει σφραγίδα με τον τίτλο: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - Ι. Ν. Θ. ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ», ή οποία φέρει στο κέντρο την Άγία Γραφή ανοικτή με τα γράμματα Α-Ω και επάνω το μονόγραμμα του Χριστού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Άρθρον 11ον

Η κατάργηση του Ένοριακού Πνευματικού Κέντρου γίνεται όταν αυτό δεν εκπληρώνει σωστά τον σκοπό της ίδρύσεώς του, ύστερα από πρόταση του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου της Ένορίας και έγκριση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου της 'Ι. Μητροπόλεως.

Στην περίπτωση αυτή, η κινητή και η ακίνητη περιουσία του περιέρχεται αυτοδικαίως στον 'Ι. Ναό.

Ο παρόν Κανονισμός ισχύει από τότε που θα δημοσιευθεί, σύμφωνα με το νόμο, στο επίσημο Δελτίο «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» και στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η τροποποίηση του παρόντος γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. και έγκριση του Μητροπολιτικού Συμβουλίου.

Άρθρον 12ον

Κάλυψη δαπάνης

Από τις διατάξεις του Κανονισμού αυτού προκαλείται δαπάνη του προϋπολογισμού του Νομικού Προσώπου της Έρας Μητροπόλεως Πειραιώς, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να προσδιορισθεί.

Έν Πειραιεί τῆ 3ῃ Αὐγούστου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο Πειραιώς ΚΑΛΙΝΙΚΟΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Άριθ. Πρωτ. 2841
Διεκπ. 1126   Αθήνησι τῆ 2α Σεπτεμβρίου 1993

Πρὸς τὸν κ. Γρηγόριον Παπαδάτον τοῦ Τρύφωνος
πρώην Ἀρχιμ. Ἰάκωβον, τέως Κληρικὸν
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος
(καὶ νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Διὰ τοῦ παρόντος κοινοποιούμεν σοι κατωτέρω τὸ ὑπ' ἀριθμ. 2751/1074/27.8.1993 ἔγγραφον τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπομινησκομέν σοι τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 54 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», προσεπιδηλοῦντες ἅμα ὅτι ἐν περιπτώσει μὴ συμμορφώσεώς σου πρὸς τὴν ἀφορώσαν σε καὶ καταστάσαν ἤδη τελεσίδικον, ὀριστικὴν καὶ ἀμετάκλητον ὑπ' ἀριθμ. 6/1993 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικoῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας, ὑπέχεις ποινικὴν εὐθύνην κατ' ἀρθρον 176 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Ὁ Γραμματεὺς τῶν Συνοδ. Δικαστηρίων
Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 (115 21)

Άριθ. Πρωτ. 2751
Διεκπ. 1074   Αθήνησι τῆ 27η Αὐγούστου 1993

Πρὸς
τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν
Ἐνταῦθα

Διὰ τοῦ παρόντος, γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθμ. 6/1993 ἀπόφασιν τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικoῦ διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Δικαστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀφορώσα εἰς τὸν Ἀρχιμ. Ἰάκωβον Παπαδάτον κατὰ κόσμον Γρηγόριον τοῦ Τρύφωνος, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, συνωδᾶ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 125, 126, 127, 128, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139 καὶ 151 τοῦ Νόμου 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ὡς τίθενται καὶ ἰσχύουν κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἀρθροῦ 44 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» κατέστη ἤδη ἀπὸ τῆς 26ης μ.μ. τῆς 26ης Αὐγούστου 1993, τελεσίδικος, ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητος, παρελθούσης ἀπράκτου τῆς προθεσμίας ἀσκήσεως κατ' αὐτῆς τῶν ἐνδίκων μέσων τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας καὶ τῆς ἐφέσεως.

Ἐντολὴ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Καρπαθάκης

Κοινοποιήσῃς:

- α) Ἱεράν Μητρόπολιν Φθιώτιδος
εἰς Λαμίαν
- β) Ἱ. Μητρ. Ἰωαννουπόλεως καὶ Πρετορίας
εἰς Γιοχάννεσμπουργκ
- γ) κ. Γρηγόριον Παπαδάτον.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2799/16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἐνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακέρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πληρῶσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Ἐλευθερίου, Ἀρεως, καλούμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 34/1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις, τῆ 3η Αὐγούστου 1993

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱ. Μητρ. Γουμενίσσης, Ἀξίουπόλεως καὶ Πολυκάστρου

Προκειμένου νὰ προβῶμε στὴν κατ' ἐξαιρέση δι' ἐπιλογῆς —κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ— πλήρωση τῆς κενῆς θέσεως κλάδου ΔΕ (ὀδηγῶν αὐτοκινήτου) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας, καλούμε τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσίευσῃ τῆς παρούσης, νὰ υποβάλλωσιν στὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως σχετικὴ αἴτηση μὲ τὰ ἀπαιτούμενα ἀπὸ τὸ Νόμο δικαιολογητικὰ.

Οἱ ὑποψήφιοι γιὰ τὴν κατάληψη τῆς παραπάνω θέσεως πρέπει νὰ ἔχουν καὶ τὰ λοιπὰ ἀπαραίτητα γιὰ ἐκκλησιαστικὸ ὑπάλληλο προσόντα, ὅπως αὐτὰ ὀρίζονται στὰ ἀρθρα 6 ἕως 13 τοῦ 5/1978 Κανονισμοῦ.

Ὁ χρόνος καὶ τόπος συγκλήσεως τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς θὰ ἀνακοινωθοῦν στοὺς ἐνδιαφερομένους μὲ ἰδιαιτέρη ἀνακοίνωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἐν Γουμενίσση τῆ 5η Ἰουλίου 1993

† Ὁ Γουμενίσσης, Γεφύρας, Ἀξίουπόλεως
& Πολυκάστρου ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυθήρων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/77 «Περὶ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις:

α) **Ἐφημερίων:** 1. Ἱ.Ν. Ἀγ. Βασιλείου-Ἀλλοιζιανικῶν, 2. Ἱ.Ν. Γεν. Θεοτόκου, 3. Ἱ.Ν. Μεταμορφώσεως Σωτῆρος-Κεραμωτοῦ, 4. Ἱ.Ν. Ἐσταυρωμένου-Πιτσιανικῶν, 5. Ἱ.Ν. Ἀγ. Ἐλέσης-Πούρκου.

β) **Διακόνων:** 1. Ἱ.Ν. Ἀναλήψεως Σωτῆρος-Κ. Λειβαδίου, 2. Ἱ.Ν. Ἐσταυρωμένου Χώρας,

καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ περιοδικῷ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψη τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κυθήροις τῆ 7η Ἰουλίου 1993

† Ὁ Κυθήρων ΙΑΚΩΒΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἀργολίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Λυρκείας, 2) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Φιχτιῶν, 3) Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιποραίων, 4) Ἁγίου Δημητρίου Μύλων, 5) Ἁγίου Ἀθανασίου Κουρτακίου, 6) Ζωοδ. Πηγῆς Κεφαλαρίου, 7) Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Τολοῦ, 8) Ἁγίου Δημητρίου Πουλακίδας καὶ 9) Γενεσίου τῆς Θεοτόκου Παναρητίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 8ῃ Ἰουλίου 1993

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἀργολίδος

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν, κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 «Κανονισμοῦ περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων», πλήρωσιν μίας (1) θέσεως Γραμματέως-Λογιστοῦ Κλάδου ΜΕ, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προσόντα, ὅπως ἐντὸς εικοσαήμερου (20) ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσιν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω θέσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 30ῇ Ἰουλίου 1993

† Ὁ Ἀργολίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Καστορίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Καστορίας, 2) Ἀγ. Παρασκευῆς Ἄργους Ὁρεστικοῦ, 3) Ἀγ. Νικολάου Ἀμμουδάρης, 4) Ἀγ. Δημητρίου Μηλίτης, 5) Κοιμήσεως Θεοτόκου Φωτεινῆς, 6) Κοιμήσεως Θεοτόκου Πενταβρύσου, 7) Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Λιθιάς, 8) Ἀγ. Νικολάου Γάβρου καὶ 9) Ἀγ. Νικολάου Λάγγας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καστορίᾳ τῇ 9ῃ Αὐγούστου 1993

† Ὁ Καστορίας ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Λαγκαδᾶ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν,

Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ζωοδόχου Πηγῆς Πετρωτοῦ, 2) Ἁγίου Ἀθανασίου Εὐαγγελισμοῦ, 3) Ἁγίας Παρασκευῆς Νικομηδίου καὶ 4) Ἁγίας Κυράννης Ὁσσης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Λαγκαδᾶ τῇ 12ῃ Αὐγούστου 1993

† Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Νικοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Καμπῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 24ῃ Αὐγούστου 1993

† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως Θεοτόκου, Κουτῆφαρι, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1993

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Ἀποστόλων Κωφῶν Ἀλμυροῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Βόλῳ τῇ 2ῃ Σεπτεμβρίου 1993

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἀρθρῶν 38,

παρ. 2 και 67 του Ν. 590/1977, β) του Ν.Δ. 1398/1973, γ) του Ν. 673/1977 και προκειμένου ίνα προβώμεν εις ανάκηρυξιν ύποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῶ

Εὐαγγελιστὶς Ν. Ἰωνίας Βόλου καλούμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περατέρω.

Ἐν Βόλῳ τῇ 2α Σεπτεμβρίου 1993

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβώμεν εις ἀνάκηρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

α) Ἁγίων Ἀναργύρων Σπάτων, β) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ραφήνας, γ) Ἁγίου Ἰωάννου Μαρκοπούλου, δ) Ἁγίου Δημητρίου Κερατέας, ε) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Καλυβίων καλούμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περατέρω.

Ἐν Σπάτῳ τῇ 4η Σεπτεμβρίου 1993

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τοῦ ἀρθρου 20 παρὰρ. 1 καὶ 6 τοῦ Νόμου 1476/1984, β) τοῦ Π. Διατάγματος 225/1985, γ) τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 334/1987 δ) τοῦ Νόμου 4149/1961 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς ἐν Κρήτῃ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» καὶ προκειμένου νὰ προβώμεν εις τὴν, κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς, πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ Γραμματέως τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως κλάδου ΑΤ/4, καλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας 1) ὑγιᾶς περὶ τὴν πίστιν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, 2) ἀδιάβλητον τὸν βίον, καθ' ὃ ὁ Εὐαγγελικὸς Νόμος ἐπιτάττει καὶ 3) τὰ ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων καὶ Κανονισμῶν προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ρεθύμνῃ τῇ 7η Σεπτεμβρίου 1993

† Ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Στῇ σειρᾷ «Φυλλάδια ἐπικαιρότητας» κυκλοφοροῦν καὶ τὰ τεύχη:

★ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΗΣ Ι. ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ ὅπως βιώνεται στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία (τοῦ Βασ. Μουστάκη, †).

★ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ.

★ ΤΟ ΑΛΛΑΗΤΟ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ (κριτήριο καὶ βάση ἐνότητος), τοῦ Καθηγ. Παν. Ι. Μπούμη.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Ζακύνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου
τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Τὸ «Ε' παγκόσμιον συνέδριον Πίστεως καὶ Τάξεως» ἐν Santiago de Compostela.

Ἡ Διαρκὴς Ἱ. Σύνοδος τῆς 137ης περιόδου (1993-94).

Ἐγκύκλιον τῆς Ἱ. Συνόδου (2557, 2558, 2559, 2560, 2561).

Πρακτικὸν τῆς ἐν Φαναρίῳ συνελθοῦσης Μειζονος καὶ ὑπερτελοῦς Συνόδου.

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Θεσαυρὸς σοφίας.

Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Ταῦτις τῆς Κεφαλληνίας πρὸς τὴν Μελίτην τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων.

Μητροπ. Σισανίου καὶ Σιατιστῆς Ἀντωνίου, Ἡ θρησκεία τοῦ ἀπὸ Ναζαρετ Ἰησοῦ εἶναι δύναμις.

Ἐπισκ. Κυρήνης Θεοδώρου, Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Παρθενίου εἰς τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας.

Παν. Ι. Μπούμη, Ἡ θεραπεία μιᾶς ἀντικανονικότητος.

Ἄρχιμ. Μακαρίου Βαβλά, «Ἐστὶν οὖν Ἑλλάς καὶ ἡ Μακεδονία».

Σωτηρίου Ι. Μπαλατσούκα, Ἀναφορὰ στὴν οἰκολογικὴ κρίση.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικὰ

Πράξεις συστάσεως ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.